

B&B
VISOKA ŠOLA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Diplomsko delo visokošolskega strokovnega študija
Program: Varstvo okolja

PREDHODNI POSTOPEK V OKVIRU POSTOPKA PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE

Mentorica: mag. Vesna Kolar Planinšič, univ. dipl. inž. kraj. arh. Kandidatka: Doroteja Starec
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Ljubljana, junij 2017

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici mag. Vesni Kolar Planinšič za pomoč in vse napotke pri izdelavi diplomske naloge.

Zahvaljujem se članom Društva vodarjev Slovenije, ki so si vzeli čas in odgovorili na anketo za potrebe diplomskega dela Predhodni postopek v okviru postopka presoje vplivov na okolje.

Zahvaljujem se tudi lektorici Ani Peklenik, ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledala.

Posebej bi se rada zahvalila domačim, ki so me v času študija in pri pisanju diplomskega dela spodbujali in mi stali ob strani.

IZJAVA

»Študentka Doroteja Starec izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Vesne Kolar Planinšič.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

V sklopu diplomske naloge smo se podrobneje spoznali z zakonodajo s področja presoje vplivov na okolje, to je predhodnega postopka, in posledično tudi s področja narave in voda. Obravnavali smo evropsko zakonodajo, ki velja za članice Evropske unije, ter slovensko in škotsko zakonodajo. Poznavanje zakonodaje in njenih principov je temeljni pogoj, da lahko pristopimo k presoji vplivov na okolje. Eden ključnih začetnih korakov postopka presoje je predhodni postopek, v katerem se odloči, ali je za poseg treba opraviti presojo vplivov na okolje ali ne, in ki mu je v diplomski nalogi posvečene največ pozornosti. Za kako pomemben postopek gre, pričajo sodne prakse Sodišča Evropske unije. Spoznamo glavna načela predhodne presoje in korake, ki jih za predhodno presojo določajo evropska, slovenska in škotska zakonodaja. Postopek predhodne presoje smo na podlagi obstoječe zakonodaje izvedli sami na primeru zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku v občini Logatec in rezultat primerjali z že izvedenim formalnim postopkom. Dobljena ugotovitev, da za poseg v okolje ni potrebna presoja vplivov na okolje, je skladna s sklepom, ki ga je izdala Agencija Republike Slovenije za okolje. Na koncu smo z anketo med člani Društva vodarjev Slovenije preverili poznavanje predhodnega postopka v strokovni javnosti, pri čemer smo se spraševali, ali je potrebno temu področju v Sloveniji nameniti več pozornosti.

KLJUČNE BESEDE

- presoja vplivov na okolje
- predhodni postopek
- varstvo okolje
- zemeljska pregrada suhega zadrževalnika

ABSTRACT

Within the thesis, we got familiar with the legislation regarding environmental impact assessment, that is screening and consequently with the legislation concerning nature and water protection. We dealt with European legislation, which is obligatory for European Union Member States as well as with Slovenian and Scottish legislation. Knowing the legislation is a basic condition for acceding to Environmental Impact Assessment. One of the key steps in the Environmental Impact Assessment is screening procedure, which was comprehensively described in the thesis. That screening is a very important process is documented by numerous court practices of the Court of Justice of the European Union. In the thesis, we are acquainted with main principles of the screening and steps in screening as European, Slovenian and Scottish legislation are determining them. We carried out procedure of screening based on existed legislation alone on case example of the terrestrial barrier of dry retarding basin on Črni potok in a municipality Logatec. The resulting conclusion that the development doesn't require Environmental Impact Assessment is harmonious with conclusion issued from the Slovenian Environment Agency. In the end, we carried out a survey among members of Slovenian Association of Water Managers to checked how much professional public is familiar with the screening and if it is necessary to devote more attention to the screening process in Slovenia.

KEYWORDS

- environmental impact assessment
- screening
- environmental protection
- the terrestrial barrier of dry retarding basin

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	Predstavitev problema.....	1
1.2	Cilji naloge.....	2
1.3	Metode dela	2
1.4	Predpostavke in omejitve	3
2	ZAČETKI IN RAZVOJ PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE	5
3	ZAKONODAJA V PREDHODNEM POSTOPKU.....	13
3.1	EVROPSKA ZAKONODAJA.....	13
3.1.1	Direktiva o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje.....	13
3.1.1.1	Smernice Komisije za poenostavitev okoljskih presoj.....	23
3.1.2	Direktiva o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem, sodelovanjem javnosti in dostopa do sodišč	23
3.1.3	Direktiva o dostopu javnosti do informacij o okolju	25
3.1.4	Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.....	25
3.1.5	Direktiva o ohranjanju prosto živečih ptic	26
3.1.6	Direktiva o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike	26
3.1.7	Direktiva o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti	27
3.2	SLOVENSKA ZAKONODAJA.....	27
3.2.1	Zakon o varstvu okolja	27
3.2.1.1	Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presajo vplivov na okolje.....	32
3.2.2	Zakon o ohranjanju narave	36
3.2.2.1	Uredba o posebnih varstvenih območjih (Natura 2000)	37
3.2.2.2	Uredba o ekološko pomembnih območjih.....	38
3.2.2.3	Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot	38
3.2.2.4	Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja	38
3.2.3	Zakon o vodah	42
3.2.3.1	Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja.....	43
3.3	ŠKOTSKA ZAKONODAJA	44
3.3.1	Uredba o presoji vplivov na okolje (Škotska) 2017.....	44
3.3.2	Uredba o ohranjanju okolja (naravnih habitatov) 1994	51
3.3.3	Zakon o vodah in vodnih storitvah (Škotska) 2003.....	53
3.3.4	Uredba o vodnem okolju (nadzorovane dejavnosti) (Škotska), 2011....	54
3.3.5	Zakon o obvladovanju tveganja poplav (Škotska) 2009	55
4	PRIMER PREDHODNEGA POSTOPKA	56
4.1	Zemeljska pregrada suhega zadrževalnika na Črnem potoku.....	56
4.2	Predhodna presoja	57
5	ANKETA O PREDHODNEM POSTOPKU	68
6	ZAKLJUČEK	74
	LITERATURA IN VIRI	79
	Priloge.....	87

KAZALO SLIK

Slika 1: Uporabljene metode pri izdelavi diplomske naloge	3
Slika 2: Faze postopka PVO v večini držav članic EU	16
Slika 3: Koraki v predhodni presoji	20
Slika 4: Postopek ugotavljanja, ali je za projekt zahtevana presoja vplivov na okolje	30
Slika 5: Ključne faze v postopku PVO	48
Slika 6: Ugotavljanje, ali predlagani projekt zahteva PVO	48
Slika 7: Ugotavljanje, ali je predlagana sprememba ali razširitev projekt iz priloge 2	51
Slika 8: Štiristopenjska presoja sprejemljivosti	52
Slika 9: Lokacija zemeljske pregrade suhega zadrževalnika	57
Slika 10: Ekološko pomembno območje	59
Slika 11: Območje naravnih vrednot	62
Slika 12: Območje, prizadeto ob Q100	63
Slika 13: Poplavljenno območje v ha za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika v odvisnosti od višine vode za zemeljsko pregrado v m n.m.	63
Slika 14: Vodovarstveno območje z zajetjem CG-4 in CG-3	66
Slika 15: Območje neposrednega vpliva zemeljske pregrade suhega zadrževalnika.	66
Slika 16: Shematski prikaz izvedene predhodne presoje	67
Slika 17: Seznanjenost članov društva s spremembami in dopolnitvami ZVO-1	68
Slika 18: Izvedba predhodnega postopka za spremembo posega v prostor	69
Slika 19: Število odgovorov članov	70
Slika 20: Izvedba predhodnega postopka, kadar poseg sam ne dosega praga, skupaj z drugimi izvedenimi ali nameravanimi posegi pa ta prag dosega ali presega	71
Slika 21: Smernice ali priročnik	71
Slika 22: Zakonodaja v Sloveniji na področju okoljske presoje	72
Slika 23: Število članov, ki je odgovorilo na zastavljeno vprašanje	73

KAZALO TABEL

Tabela 1: Izsek iz priloge 1 – projekti iz člena 4(1), za katere je PVO vedno obvezna	18
Tabela 2: Izsek iz priloge 2 – projekti iz člena 4(2), za katere se za vsak projekt posebej preveri, ali je potrebna PVO	18
Tabela 3: Merila, s katerimi se določi, ali je za projekte iz priloge 2 treba opraviti PVO	19
Tabela 4: Izsek iz priloge 1 – vrste projektov	34
Tabela 5: Priloga 2 – merila za ugotavljanje, ali je za nameravani projekt treba opraviti PVO	36
Tabela 6: Ocenjevanje neposrednih, daljinskih in kumulativnih vplivov na podlagi učinkov	39
Tabela 7: Izsek iz priloge 2 – Natura območja	41
Tabela 8: Izsek iz priloge 1 – posegi v prostor	44
Tabela 9: Izsek iz priloge 2 – opis projekta in uporabljeni pragovi in merila	46
Tabela 10: Izbor meril za predhodni postopek projektov iz priloge 2	46

Tabela 11: Značilnosti posega.....	60
Tabela 12: Lokacija posega.....	61
Tabela 13: Lokacija posega.....	62
Tabela 14: Značilnosti možnih vplivov	64
Tabela 15: Neposredni in daljinski vplivi zemeljske pregrade suhega zadrževalnika	65
Tabela 16: Kumulativni vpliv zemeljske pregrade suhega zadrževalnika.	65
Tabela 17: Odgovori članov na šesto vprašanje ankete.	73
Tabela 18: Obravnavana zakonodaja.....	74

KRATICE IN AKRONIMI

ARSO:	Agencija Republike Slovenije za okolje
CPVO:	celovita presoja vplivov na okolje
EGS:	Evropska gospodarska skupnost
ES:	Evropska skupnost
EU:	Evropska unija
NEPA:	National Environmental Policy Act: Zakon o državni okoljski politiki
MOP:	Ministrstvo za okolje in prostor
OZN:	Organizacija združenih narodov
PVO:	presoja vplivov na okolje
Q ₁₀ :	visoke vode s povratno dobo 10 let
Q ₁₀₀ :	visoke vode s povratno dobo 100 let
Q ₅₀₀ :	visoke vode s povratno dobo 500 let
Q ₁₀₀₀ :	visoke vode s povratno dobo 1000 let
SEPA:	Scottish Environmental Protection Agency: Agencija Škotske za varstvo okolja
UNEP:	United Nations Environment Programme: Program Združenih narodov za okolje
ZDA:	Združene države Amerike
ZGO:	Zakon o graditvi objektov
ZN:	Združeni narodi
ZON:	Zakon o ohranjanju narave
ZV:	Zakon o vodah
ZVO:	Zakon o varstvu okolja

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Izraz predhodni postopek se v svojem najširšem pomenu nanaša na postopek odločanja o tem, ali je za določen projekt potrebna presoja vplivov na okolje (PVO). V tem smislu je naloga, ki jo lahko izvajajo nosilci posega v okolje oziroma projekta, da sami preverijo, po možnosti na podlagi neformalnih pogovorov s pristojnim organom, ali je PVO za njihov projekt potrebna, in lahko skladno s tem pristojnemu organu predložijo poročilo o vplivih na okolje. Pogosteje pa se izraz predhodni postopek uporablja za odločanje pristojnih organov, ali je PVO za projekt potrebna, to je gre za formalni postopek. S predhodnim postopkom v okviru postopka PVO iz številnih projektov, ki bi potencialno bili predmet PVO, odločamo, za katere projekte se bo zahtevala izvedba PVO in za katere ne. Lahko rečemo, da predhodni postopek predstavlja presejalni postopek, saj loči posege oziroma projekte, za katere se zahteva PVO zaradi njihovih pomembnih vplivov na okolje ali zaradi posebnih predpisov (Tromans QC, 2012, Noble, 2015).

Z zadnjima spremembama, to je z Direktivo 2011/92/EU¹ o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje in z Direktivo 2014/52/EU² o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, se je veliko pozornosti namenilo predhodnemu postopku. Gre za postopek predhodnega preverjanja, s katerim organ ugotovi, ali je za posamezen projekt³ zaradi njegovih značilnosti, velikosti in lokacije treba izvesti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje. S predhodnim postopkom se zdaj preverja tudi projekte, ki niso zelo veliki, ampak bi zaradi svoje narave lahko imeli škodljive posledice na okolje. Za kako pomemben in relativno nov postopek v okviru PVO gre, pričajo številne sodbe na Sodišču Evropske unije kot tudi dejstvo, da je v novi finančni perspektivi strokovno utemeljen in natančen predhodni postopek pogoj za črpanje evropskih sredstev.

¹Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment Text with EEA relevance, OJ L 26, 28.1.2012, p. 1–21 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV))

² Directive 2014/52/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Directive 2011/92/EU on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment Text with EEA relevance, OJ L 124, 25.4.2014, p. 1–18 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

³ Evropska, slovenska in škotska zakonodaja za posege v okolje uporabljajo različne termine. Tako v evropski zakonodaji zasledimo termin projekt, v slovenski poseg v okolje (v naravo, v prostor) in v škotski razvoj. Ker gre v vseh primerih za isti pomen, smo se odločili, da bomo v sklopu diplomske naloge uporabljali enotni termin projekt.

1.2 CILJI NALOGE

Diplomska naloga je osredotočena na predhodni postopek v okviru PVO javnih in zasebnih projektov. Zanima nas, kako poteka predhodni postopek in na kaj morajo biti pozorni organi, ko imajo v obravnavi projekt v okviru predhodnega postopka.

Cilj diplomske naloge je prikazati predhodni postopek na primeru visokovodnega zadrževalnika v občini Logatec ter preveriti, koliko strokovna javnost v Sloveniji pozna predhodni postopek. Vpogled v poznavanje predhodnega postopka bo dobljeno s pomočjo anketiranja.

1.3 METODE DELA

Diplomsko delo je razdeljeno na teoretični del in empirični del.

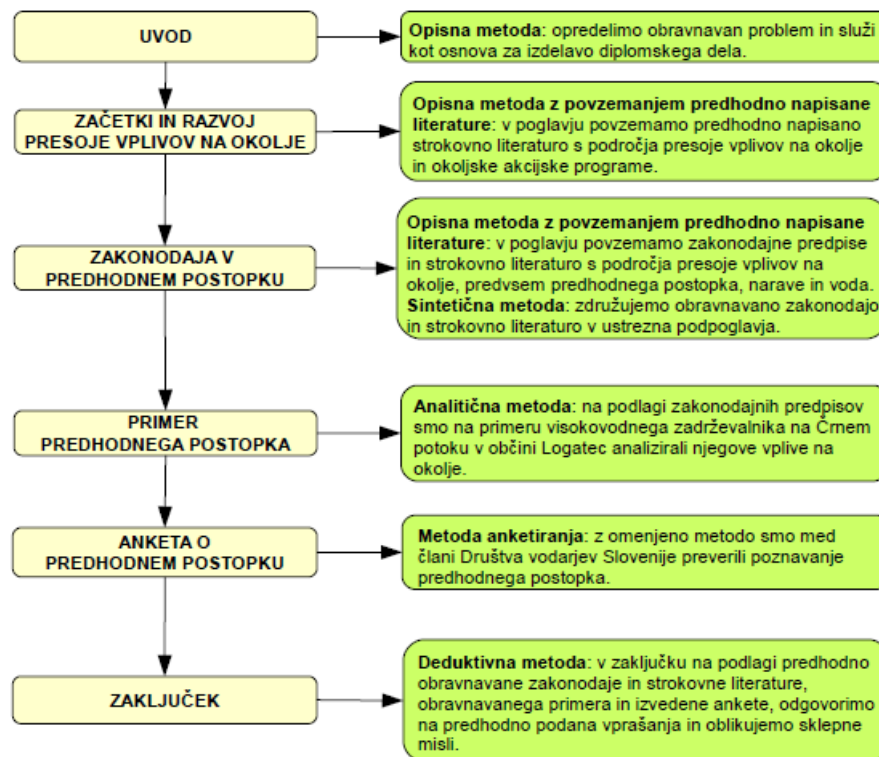
Teoretični del diplomske naloge predstavlja kratko zgodovino in zakonodajo s področja presoje vplivov na okolje, narave in voda. Obravnavana bo evropska zakonodaja (direktive, smernice), slovenska zakonodaja (zakoni, uredbe, pravilniki) in škotska zakonodaja (zakoni, uredbe). Pri zakonodaji bomo pozornost posvetili predvsem predhodnemu postopku v okviru postopka presoje vplivov na okolje. Ob tem bomo obravnavali predpise (zakone, uredbe, pravilnike), ki so povezani s predhodnim postopkom.

Empirični del naloge sledi teoretičnemu delu in je razdeljen v dve poglavji. V prvem poglavju bomo na podlagi pridobljene projektne dokumentacije visokovodnega zadrževalnika na Črnem potoku v občini Logatec s strani projektanta (IZVO-Vodar d.o.o.) in podatkov, dostopnih na Geoportalu Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO), izvedli predhodni postopek oziroma predhodno presojo na podlagi obravnavane zakonodaje v teoretičnem delu naloge. Dobljene podatke smo za potrebe naloge (predhodne presoje) pripravili s programoma QGIS Desktop 2.16.3 in AutoCAD LT 2017.

V drugem poglavju bomo s pomočjo predhodno pripravljene spletne ankete med strokovno javnostjo, to je člani Društva vodarjev Slovenije, preverili, kako poznajo predhodni postopek, ki ga na novo opredeljuje Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja v členih 51a in 51b. Dobljene rezultate ankete bomo analizirali in podali nadaljnje usmeritve.

Po teoretičnem in empiričnem delu sledi zaključek, v katerem bodo podani odgovori na zastavljena vprašanja iz uvodnega dela naloge.

S slike 1 so razvidne metode, ki smo jih uporabili pri izdelavi diplomske naloge.

Slika 1: Uporabljene metode pri izdelavi diplomske naloge
(Lastni vir)

1.4 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

V sklopu diplomske naloge bomo odgovorili na naslednja vprašanja:

- V1: Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti PVO, predpisuje izvedbo predhodnega postopka za določene posege v okolje. Zanima nas, ali lahko projektant ob primernem znanju sam preveri strokovna merila predhodne preveritve za predvideni poseg v okolje.
- V2: Evropska zakonodaja je zavezujoča za Slovenijo in Škotsko. V nalogi bomo spoznali vse tri zakonodaje. Ali lahko Slovenija povzame kaj po Škotski zakonodaji oziroma ali Škotska lahko povzame kaj po Slovenski zakonodaji? So med njima razlike?
- V3: Predhodni postopek je opredeljen v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja – ZVO-1 (Uradni list RS, št. 30/16) v členih 51a in 51b. Ali strokovna javnost pozna predhodni postopek? Ali je treba nameniti večjo pozornost informiranju strokovne javnosti o predhodnem postopku?

Diplomska naloga je omejena na zakonodajo EU, Slovenije in Škotske s področja PVO in voda. Poleg zakonodaje bo v diplomskem delu uporabljena tuja strokovna literatura, škotske smernice in okrožnice s področja PVO ter strokovni članki,

objavljeni na svetovnem spletu. Teoretični del diplomske naloge je omejen na podatke, dostopne na Geoportalu ARSO.

2 ZAČETKI IN RAZVOJ PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE

Varstvo okolja ima v Evropski uniji dolgoletno tradicijo. Začetki okoljske politike segajo v leto 1972, ko so se evropski voditelji držav kmalu po prvi konferenci Organizacije združenih narodov (OZN) sestali na zasedanju Evropskega sveta v Parizu in poudarili potrebo okoljski politiki. Leta 1987 je bil sprejet Enotni evropski akt⁴, v katerem je eden od naslovov »Okolje«. Z njim je bila zagotovljena prva pravna podlaga za skupno okoljsko politiko, katere cilj je ohranjanje kakovosti okolja, varovanje zdravja ljudi in zagotavljanje gospodarne rabe virov. Z Maastrichtsko pogodbo⁵ iz leta 1993 postane okolje uradno področje politike Evropske unije (EU). Amsterdamska pogodba⁶ iz leta 1999 pa uvaja dolžnost vključevanja varstva okolja v vse sektorje politike EU, da se s tem spodbudi trajnostni razvoj (Ohliger, 2016).

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja se je v Severni Ameriki in zahodni Evropi začelo krepiti zavedanje odnosa med širitvijo industrijske ekonomije in lokalnimi spremembami okolja. Mnogi označujejo to obdobje kot obdobje okoljskega idealizma, sproženo s številnimi okoljskimi izzivi in iskrami sproženimi s strokovnimi deli. Eno pomembnejših del je delo znanstvenice, biologinje Rachel Carson, »Silent spring«⁷ iz leta 1962. Delo je spodbudilo revolucionarne spremembe v zakonih s področja voda, zemlje in zraka ter prispevalo k nastajanju okoljskih gibanj po svetu. Lahko rečemo, da gre za prelomno delo na področju varstva okolja. Desetletje je vodilo k povečanju okoljske ozaveščenosti, zahtev javnosti in pritiskov na vlade, da se okoljski dejavniki izrecno obravnavajo pri sprejemanju odločitev. Posledica tega pritiska v šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je bila

⁴ *Official Journal of the European Communities*, L 169, 29 June 1987 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:1987:169:FULL&from=EN>). V pododdelku VI – Okolje Enotnega evropskega akta je s členom 25 določeno, da je treba v Pogodbo o EGS (Rimsko pogodbo) dodati v oddelek III naslov VII – Okolje. S členi 130r, 130s in 130t se je v Maastrichtsko pogodbo vneslo skrb za okolje.

⁵ *Official Journal of the European Communities*, C 191, 29 July 1992 (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1992:191:FULL&from=PL>)

⁶ *Official Journal of the European Communities*, C 340, 10 November 1997 (http://publications.europa.eu/resource/cellar/d0515efd-34d6-4c8e-96be-ea9a1b76a9e2.0004.01/DOC_1). Če povzamemo člen 130r (2) na strani C 340/42, si mora politika Skupnosti na področju okolja prizadevati za visoko raven varstva. Temeljiti mora na previdnostem načelu in na načelih, da morajo biti sprejeti preventivni ukrepi, da je treba okoljsko škodo prednostno odpraviti pri viru in da mora onesnaževalec plačati. Na strani C340/133 Amsterdamska pogodba vsebuje Izjavo o presoji vplivov na okolje, ki zavezuje Komisijo, da mora pripraviti študijo presoje vplivov na okolje pri pripravi predlogov, ki bi lahko imeli pomembne posledice na okolje.

⁷ Delo ameriške okoljevarstvenice Rachel Carson's *Silent spring* oziroma *Nema pomlad* je bilo prvič izdano leta 1962 in je do danes imelo več ponatisov. Z delom je Carsonova želela opozoriti na posledice, ki jih imajo pesticidi na okolje. Omenjeno delo je pripeljalo do ustanovitve Agencije Združenih držav Amerike za okolje oziroma *United States Environmental Protection Agency* (US EPA).

sprememba zakonodaje, ki se nanaša na varstvo naravnih virov, ravnanja z nevarnimi odpadki ter kontrolo onesnaževanja vode in zraka. Mogoče je najpomembnejši del zakonodaje tistega časa National Environmental Policy Act⁸ (NEPA) oziroma Zakon o državni okoljski politiki v Združenih državah Amerike (ZDA), ki je začel veljati leta 1970, potem ko je bil predstavljen v letu 1969. Izraz PVO izhaja iz NEPA, saj je prvič z zakonom zahtevano, da morajo tisti, ki predlagajo izvedbo določenega razvojnega projekta, dokazati, da ta ne bo negativno vplival na okolje. Da to storijo, morajo predlagatelji projekta v svoj predlog vključiti okoljsko izjavo, v kateri opišejo predlagani razvoj, prizadeto okolje, verjetne vplive in predlagane ukrepe za upravljanje ali spremljanje teh vplivov (Noble, 2015, str. 7).

V nasprotju z ZDA so evropski voditelji držav ali vlad na zasedanju v Parizu oktobra 1972 poudarili pomen politike skupnosti za okolje in pozvali institucije, naj pripravijo programe ukrepov. Tako je bil v letu 1973 sprejet Prvi program aktivnosti Evropskih skupnosti o varstvu okolja⁹ za obdobje 1973–1976. V programu so bili opredeljeni cilji in načela okoljske politike. Kot cilje evropske politike so med drugim navedli:

- preprečiti, zmanjšati in v čim večji meri odpraviti onesnaževanje in nevšečnosti,
- ohraniti zadovoljivo ekološko ravnovesje in zagotoviti varstvo biosfere,
- zagotoviti dobro upravljanje in preprečevati izkoriščanje naravnih virov ali narave, kar povzroča veliko škodo naravnemu ravnovesju,
- zagotoviti, da se bolj upošteva okoljske vidike pri načrtovanju in rabi zemljišč.

Splošna načela okoljske politike, ki so bila dogovorjena med okoljskimi ministri v Bonnu leta 1972, in podana v Prvem programu aktivnosti Evropskih skupnosti o varstvu okolja, pa lahko povzamemo kot:

- najboljša okoljska politika je preprečevati povzročanje onesnaževanja ali motenj pri izvoru, ne pa poskušati naknadno nevtralizirati njihove vplive. Tehnični napredek je treba zasnovati in oblikovati, tako da se upošteva skrb za varovanje okolja;
- vpliv okolja je treba upoštevati v najzgodnejši možni fazi v vseh tehničnih postopkih načrtovanja in odločanja. Okolje je treba obravnavati kot pomemben dejavnik pri organizaciji in promociji človeškega napredka. Zato

⁸ <https://www.epa.gov/nepa>. NEPA zahteva od zveznih agencij, da izvedejo presojo vplivov na okolje ukrepov, ki jih bodo predlagale, preden bodo ti sprejeti. Z uporabo NEPA agencije izvedejo presojo okoljskih, socialnih in gospodarskih vplivov predlaganih ukrepov. Ob tem se javnosti zagotovi možnost pregleda in podajanje pripomb na presojo. Oddelek 102 zakona od zveznih agencij zahteva, da vključijo okoljske vidike v svoja načrtovanja in sprejemanje odločitev skozi sistematični in interdisciplinarni pristop. Če povzamemo, morajo vse zvezne agencije pripraviti podrobno izjavo o presoji vplivov na okolje in alternativ večjih zveznih ukrepov, ki bodo pomembno vplivali na okolje.

⁹ Declaration of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States meeting in the Council of 22 November 1973 on the programme of action of the European Communities on the environment; UL C 112, 20. 12. 1973, str. 1–53 (DA, DE, EN, FR, IT, NL)

je treba oceniti vplive na kakovost življenja in na naravno okolje za katerikoli ukrep, ki je sprejet ali predviden na evropski ali nacionalni ravni in bi lahko vplival na te dejavnike;

- vsakemu izkoriščanju naravnih virov ali narave, ki povzroča znatno škodo za ekološko ravnovesje, se je treba izogniti. Naravno okolje ima le omejena sredstva. Onesnaženje lahko absorbira in nevtralizira njegove škodljive učinke le v omejenem obsegu;
- stroški preprečevanja in odpravljanja motenj morajo biti v načelu plača povzročitelj obremenitve;
- skladno z deklaracijo Združenih narodov (ZN) o človekovem okolju, sprejeto v Stockholmu, je treba paziti, da izvajanje dejavnosti v eni državi ne povzroča degradacije okolja v drugi državi (The programme of action of the European Communities on the environment, 1973).

Eno temeljnih načel okoljske politike Skupnosti, ki je bilo določeno v akcijskem programu iz leta 1973, je potreba po preventivni politiki na področju okolja. Vplivi na okolje morajo biti upoštevani v najzgodnejši fazi vseh tehničnih načrtovanj in postopkov sprejemanja odločitev. Okolje je treba obravnavati kot ključni dejavnik. Kot je zapisano v drugem okoljskem akcijskem programu¹⁰ za obdobje 1977–1981, je eden od ciljev uresničevanja preventivne politike zagotoviti, da se upošteva okoljske vidike v sklopu načrtovanja mest in rabe zemljišča. Znotraj držav članic je obstajala obstoječa zakonodaja, uredbe in drugi predpisi ter dolgoletna upravna praksa, ki je dovoljevala, da se do neke mere upoštevajo okoljski predpisi. Vzporedno s prakso, ki izvira iz ZDA in ostalih industrijsko razvitih držav¹¹, so nekatere države članice predstavile ali dale pozornost posebnim določbam, pod katerimi se izvajajo sistematične analize okoljskih vplivov določenih programov in projektov, ki postanejo obvezne. V sklopu drugega okoljskega akcijskega programa je bilo določeno, da bo Komisija izvedla potrebne študije. Tako se bo ugotovilo, ali in v kolikšni meri je treba uskladiti obstoječe predpise znotraj držav članic. Študija kot taka bi preučila, kakšen postopek za PVO se znotraj Skupnosti lahko uporabi ob upoštevanju upravnih razmer posameznih držav članic. S pomočjo nacionalnih strokovnjakov se je preučilo posamezne vidike, s posebnim poudarkom na obstoječih predpisih posameznih držav članic (A European Community policy and action programme on the environment, 1977).

Okoljska akcijska programa iz let 1973 in 1977 sta postavljala začetek okoljske politike v Skupnosti in pristop k presoji vplivov na okolje. V tretjem okoljskem

¹⁰ *Resolution of the Council of the European Communities and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council of 17 May 1977 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme on the environment, OJ C 139, 13.6.1977, p. 1–46 (DA, DE, EN, FR, IT, NL)*

¹¹ *Kot je bilo že omenjeno, so ZDA prve sprejele presojo vplivov na okolje leta 1969. Sledile so ji Kanada leta 1973, Avstralija, Nova Zelandija in Kolumbija leta 1974, Tajska leta 1975, Francija leta 1976 itn. (Noble, 2015, str. 15).*

akcijskem programu¹² za obdobje 1982–1986 je podana izjava, da je za ukrepe Skupnosti pomembno, da se med drugim izvajajo na področju PVO. V poglavju o razvoju skupne strategije pod postopki, ki zagotavljajo, da so okoljski podatki upoštevani pri načrtovanju in spremljanju odločitev (A European Community policy and action programme on the environment (1982 to 1986), 1983, str. C 46/6) je podano »Presoja vplivov na okolje je glavni instrument za zagotavljanje, da so okoljski podatki upoštevani v procesu sprejemanja odločitev. Presojajo je treba postopno uvesti v načrtovanje in pripravo vseh oblik človeških aktivnosti, ki bodo verjetno imele pomemben vpliv na okolje kot so javni in zasebni razvojni projekti, fizične sheme načrtovanja, gospodarski in regionalni razvojni programi, novi proizvodi, nove tehnologije in zakonodaja.« (A European Community policy and action programme on the environment (1982 to 1986), 1983)

Z drugim okoljskim akcijskim programom je Evropska komisija napovedala namero o pripravi predloga PVO. Akademska raziskava, ki je bila naročena o PVO v letu 1975, je pokazala, da znotraj držav članic že obstajajo mnogi pogledi postopka PVO. Zaradi neskladij, do katerih je prihajalo med veljavnimi predpisi v različnih državah članicah glede presoje vplivov javnih in zasebnih projektov na okolje ter nekonkurenčnih pogojev, je bilo treba predstaviti skupni harmoniziran sistem za evropsko PVO. Kot najprimernejšo pot so videli uvedbo PVO, ki bi temeljila na projektu in ki bi ji pozneje sledila še razširitev na načrte in programe. V letu 1985 je tako sprejeta Direktiva 85/337/EGS¹³ o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. Direktiva 85/337/EGS je tako določila:

- soglasje za izvedbo javnih in zasebnih projektov, ki bodo verjetno imeli pomemben vpliv na okolje, mora biti izdano šele po predhodni presoji verjetnih pomembnih vplivov teh projektov na okolje,
- PVO mora biti izvedena na podlagi ustreznih informacij, ki jih priskrbi nosilec projekta,
- nekatere vrste projektov imajo znaten vpliv na okolje in te je potrebno sistematično presoditi, medtem ko druge vrste projektov nimajo pomembnega vpliva na okolje prav v vsakem primeru,
- za projekte, ki so predmet PVO, je treba priskrbeti določen minimalni obseg informacij, ki zadevajo projekt in njegove vplive,
- vplive projekta na okolje je treba presoditi, da bi upoštevali prizadevanja za varovanje zdravja ljudi, prispevali h kakovosti življenja z boljšim okoljem, zagotovili ohranjanje raznolikosti bioloških vrst in ohranjanja reproduktivne

¹² Resolution of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 7 February 1983 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme on the environment (1982 to 1986), OJ C 46, 17.2.1983, p. 1–16 (DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL)

¹³ Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment, OJ L 175, 5.7.1985, p. 40–48 (DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL)

zmogljivosti ekosistema kot osnovnega življenjskega vira (Direktiva 85/337/EGS, 1985).

Cilj Direktive 85/337/EGS je bil zagotoviti pristojnim organom ustrezne informacije, ki bi jim omogočile sprejetje odločitev o posameznem projektu, ki ga imajo v obravnavi, ob popolnem poznavanju verjetnega pomembnega vpliva na okolje. S tem je postopek PVO postal temeljno sredstvo okoljske politike. Okoljska politika temelji na previdnostnem načelu in načelu, da bi se morali izvajati preventivni ukrepi, da bi morala biti okoljska škoda prednostno odpravljena pri izvoru in da bi moral onesnaževalec plačati.

S sprejetjem četrtega okoljskega akcijskega programa¹⁴ za obdobje 1987–1992 ni bilo več sporno, da ima okoljska politika osrednjo vlogo v celotnem korpusu politike Skupnosti. Varstvo okolja je treba upoštevati kot temeljni dejavnik, kadar se sprejemajo gospodarske odločitve. Vedno večjega pomena postaja potreba po vzpostavitvi strogih standardov varstva okolja. Visoki standardi okolja s četrtem akcijskim programom postanejo nujnost. Eden od dveh sklepov Evropske komisije, ki sta bila podana v programu, je predlog, da se poglavje o okolju vključi v spremenjeno Rimsko pogodbo. Poleg tega je v akcijskem programu opredeljeno, da bodo projekti in programi, ki se jih financira iz strukturnih in drugih skladov Skupnosti, morali imeti izvedeno PVO (A European Community policy and action programme on the environment (1987–1992), 1987).

Četrty okoljski akcijski program in poročilo Komisije o izvajanju Direktive 85/337/EGS na podlagi izkušenj, pridobljenih pri PVO, sta pokazala, da je treba obstoječo direktivo nadgraditi. Uvesti je bilo treba določbe, ki bodo razjasnile, dopolnile in izboljšale pravila o postopku PVO. S tem bi zagotovili bolj usklajeno in učinkovitejšo uporabo direktive. V letu 1997 je bila sprejeta Direktiva 97/11/ES¹⁵, ki je odpravila pomanjkljivosti Direktive 85/337/EGS. Glavne spremembe lahko povzamemo:

- na novo je bila napisana priloga 1. Dodane so bile nove kategorije, saj se je obstoječi seznam z 9 povečal na 21 kategorij;
- na novo je bila napisana priloga 2;
- na novo je bil napisan člen 4 in dodana priloga 3. Člen 4 določa, da države članice s preverjanjem za vsak primer posebej ali s pragovi ali merili, ki jih postavijo, odločijo, ali projekt potrebuje PVO. Priloga 3 vsebuje izbrana merila, ki jih morajo države članice upoštevati pri odločanju;

¹⁴ *Resolution of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 19 October 1987 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme on the environment (1987-1992), OJ C 328, 7.12.1987, p. 1–44 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT)*

¹⁵ *Council Directive 97/11/EC of 3 March 1997 amending Directive 85/337/EEC on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment, OJ L 73, 14.3.1997, p. 5–15 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)*

- na novo je bil napisan člen 5, ki določa minimalne informacije, ki jih mora nosilec projekta priskrbeti organu;
- na novo je bil napisan člen 7, ki opredeljuje postopek sodelovanja med državami članicami, kadar se te srečujejo z verjetnimi čezmejnimi vplivi. S tem sta bili v direktivo preneseni Konvencija Espoo (1991) in Deklaracija iz Ria o okolju in razvoju (1992) (Direktiva 97/11/ES, 1997).

Peti okoljski akcijski program,¹⁶ sprejet za obdobje 1993–2000, je v nasprotju s predhodnimi akcijskimi programi imel naslov »K trajnosti«. V samem programu je poudarjeno, da je treba za pridobitev sredstev iz strukturnih skladov Skupnosti opraviti PVO. V povezavi s horizontalnimi instrumenti je eden od prednostnih ciljev skupnosti razvoj pristopa k PVO za načrte in programe. Ob tem pa se spodbuja metodologije, usposabljanje in pripravo usmerjevalnih navodil za presojo tako projektov kot načrtov in programov (Towards sustainability, 1998).

Da bi dosegli uspeh šestega okoljskega akcijskega programa¹⁷ za obdobje 2002–2012, je treba zagotoviti dostop do okoljskih informacij, do sodišč in sodelovanje javnosti pri oblikovanju politik, kar je skladno z Aarhurško konvencijo. Poudarjena je potreba po nadaljnjih prizadevanjih za vključevanje zahtev varstva okolja v pripravo, opredelitev in razvoj politik in dejavnosti na različnih področjih teh politik Skupnosti. To zahteva med drugim popolno in učinkovito uporabo in izvajanje PVO, kakor tudi celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). Posebno pozornost je treba nameniti področju narave in ohranjanju biotske raznovrstnosti, kar je skladno s Konvencijo o biološki raznovrstnosti. Eden od ukrepov s področja narave in ohranjanja biotske raznovrstnosti je uvedba omrežja Natura 2000 in s tem povezanega izvajanja tehničnih in finančnih instrumentov in ukrepov. Ukrepi so potrebni za popolno izvajanje omrežja Natura 2000 in varstvo vrst izven območja Natura 2000, ki so zaščiteni z direktivama o habitatih in pticah. S predhodno oceno možnih vplivov, zlati na okolje, in z naknadno oceno učinkovitosti obstoječih ukrepov pri doseganju okoljskih ciljev, se izboljša proces oblikovanja okoljskih politik (The Sixth Community Environment Action Programme, 2002).

Leta 2011 je bila sprejeta Direktiva 2011/92/EU, ki kodificira Direktivo 85/337/EGS in njene tri spremembe iz let 1997 (Direktiva 97/11/ES), 2003 (Direktiva 2003/35/ES¹⁸)

¹⁶ Decision No 2179/98/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 1998 on the review of the European Community programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development "Towards sustainability", OJ L 275, 10.10.1998, p. 1–13 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

¹⁷ Decision No 1600/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 22 July 2002 laying down the Sixth Community Environment Action Programme, OJ L 242, 10.9.2002, p. 1–15 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

¹⁸ Directive 2003/35/EC of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 providing for public participation in respect of the drawing up of certain plans and programmes relating to the environment and amending with regard to public participation

in 2009 (Direktiva 2009/31/ES¹⁹). Kodificirana direktiva stremi k temu, da je treba presoditi vplive projekta na okolje z upoštevanjem prizadevanja za varovanje zdravja ljudi, prispevanjem h kakovosti življenja in z boljšim okoljem, zagotavljanjem ohranjanja raznolikosti vrst in ohranjanja reproduktivne zmogljivosti ekosistema, ki predstavlja osnovni življenjski vir. Ob tem spodbuja in podpira ne le sodelovanje zadevne javnosti,²⁰ ampak tudi sodelovanje združenj, organizacij in skupin, predvsem nevladnih organizacij, ki spodbujajo varovanje okolja (Direktiva 2011/92/EU, 2012).

Zadnji do zdaj sprejeti program, to je sedmi okoljski akcijski program²¹ za obdobje 2014–2020, ima pomenljiv naslov »Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta«. Dozdajšnji okoljski akcijski programi od leta 1973 naprej so zagotavljali okvir za delovanje Unije na področju okolja. Eden prednostnih ciljev novega programa je izboljšanje vključevanja okoljskih vidikov in usklajevanje politike. Kot predhodni tudi sedmi program temelji na previdnostnem načelu, načelu preventivnega delovanja in odpravljanja onesnaževanja na viru ter na načelu odgovornosti povzročitelja obremenitve. Med prednostnimi cilji izboljšane zbirke znanja in podatkov za okoljsko politiko Unije je navedeno, da morajo države članice zagotoviti, da bodo zbrane informacije za presojo vplivov načrtov, programov in projektov na okolje bolj dostopne javnosti. Da bi dosegli številne prednostne cilje sedmega okoljskega akcijskega programa, je treba okoljske vidike učinkoviteje vključevati v druge politike ter ob tem zagotoviti bolj usklajene in povezane pristope k politiki. To pomeni, da se zahtevane kompromisne rešitve obravnava že v zgodnji fazi in ne v fazi izvajanja. Na ta način se lahko neizogibni učinki učinkoviteje ublažijo. Potrebne ukrepe je treba oblikovati pravočasno, saj s tem zagotovimo uresničevanje ustreznih ciljev. Obe direktivi, to je direktiva o strateški presoji in direktiva o presoji vplivov na okolje, lahko učinkovito prispevata k zagotavljanju, da so same zahteve varstva okolja vključene v načrte, programe in projekte. Ob tem pa ju je treba pravilno uporabljati. Pri PVO ter varstvu, ohranitvi in izboljšanju

and access to justice Council Directives 85/337/EEC and 96/61/EC - Statement by the Commission, OJ L 156, 25.6.2003, p. 17–25 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

¹⁹ *Directive 2009/31/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the geological storage of carbon dioxide and amending Council Directive 85/337/EEC, European Parliament and Council Directives 2000/60/EC, 2001/80/EC, 2004/35/EC, 2006/12/EC, 2008/1/EC and Regulation (EC) No 1013/2006 (Text with EEA relevance), OJ L 140, 5.6.2009, p. 114–135 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)*

²⁰ *Zadevna javnost pomeni javnost, na katero vplivajo ali bi verjetno vplivali postopki okoljskega odločanja, ali ima interes pri takih postopkih. V tej opredelitvi se šteje, da imajo nevladne organizacije, ki podpirajo varstvo okolja in izpolnjujejo katere koli pogoje nacionalne zakonodaje, interes (Direktiva 2011/92/EU, 2012).*

²¹ *Decision No 1386/2013/EU of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 on a General Union Environment Action Programme to 2020 'Living well, within the limits of our planet' Text with EEA relevance, OJ L 354, 28.12.2013, p. 171–200 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)*

naravnega kapitala (biodiverzitete) so pomembni lokalni in regionalni organi, ki so pristojni za odločanje o rabi tal in morskih območij. Da bi izboljšali vključevanje okoljskih vidikov, je potrebno celovito izvajanje direktive o strateški presoji in direktive o presoji vplivov na okolje (Living well, within the limits of our planet, 2013).

Izkušnje, pridobljene skozi leta pri izvajanju direktive, Konvencija o presoji čezmejnih vplivov v Espooju (1991), Deklaracija iz Ria o okolju in razvoju (1992) in Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v Aarhusju (1998) ter večletni okoljski akcijski programi so prispevali k večkratnim spremembam direktive o PVO. Zadnja sprememba direktive je bila v letu 2014, ko je bila sprejeta Direktiva 2014/52/EU. Glede na prejšnje direktive vnaša v samo PVO precejšnje spremembe. Lahko rečemo, da je k tem spremembam delno pripomogel tudi sedmi okoljski akcijski program, ki posredno skozi prednostne cilje v ospredje postavi predhodni postopek v okviru postopka PVO.

3 ZAKONODAJA V PREDHODNEM POSTOPKU

Okoljska zakonodaja EU med drugim stremi k izboljšanju kakovosti okolja, zaščiti zdravja ljudi, smotrnemu in gospodarnemu izkoriščanju naravnih virov. Okolje je za mnoge nekaj samoumevnega. Povpraševanje po naravnih virih hitro narašča in če želimo prihodnim rodovom zagotoviti njihovo legitimno dediščino, to je neokrnjeno naravno okolje, moramo izboljšati ozaveščenost javnosti, učinkoviteje uporabljati naravne vire ter prekiniti škodljivo in potratno ravnanje. Da bi dosegli te cilje, EU od sedemdesetih let prejšnjega stoletja sprejema predpise s področja varstva okolja in jih je do zdaj sprejela več kot 200. Njeni predpisi tako temeljijo na treh temeljnih načelih, in sicer na previdnostnem načelu, načelu preprečevanja in načelu plača povzročitelj obremenitve.

Okoljski predpisi skrbijo za varstvo državljanov in okolja. S sprejetimi predpisi želi EU zagotoviti skrbno rabo naravnih virov, čim bolj zmanjšati škodljive vplive proizvodnje in porabe ter zaščititi biotsko raznovrstnost in naravne habitate. Tako pravo EU od držav članic zahteva, da se pred odobritvijo določenih projektov upoštevajo njihove okoljske posledice, s čimer bi zagotovili njihovo trajnostno izvedbo. To pa posledično vodi k preglednejšemu odločanju in javnosti da večjo vlogo, saj lahko sodelujejo pri sprejemanju odločitev, povezanih z okoljem.

Kot izhodišče za izdelavo diplomske naloge smo si izbrali evropsko zakonodajo s področja PVO, ki pokriva mnoga področja, zato se bomo v nalogi osredotočili na področje voda. Tako bomo v nadaljevanju obravnavali evropsko zakonodajo s področja PVO in voda. Pregledali bomo slovensko zakonodajo, v katero so bili preneseni evropski predpisi, to je direktive. Da bi dobili vpogled, kako poteka predhodni postopek v drugih državah EU, smo si v nalogi izbrali Škotsko, saj gre za krajinsko in biotsko pestro državo, primerljivo s Slovenijo. Predstavlja primer dobre prakse na področju PVO v EU. Slovenija se razprostira na površini 20.273 km², medtem ko ima Škotska površino 77.933 km². Z vidika varstva okolja imamo v Sloveniji 37 % območja Nature 2000. V nasprotju s Slovenijo ima Škotska okoli 13 % območja Nature, kar pomeni, da imata državi po velikosti primerljiva območja Nature 2000.

3.1 EVROPSKA ZAKONODAJA

3.1.1 Direktiva o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje

Direktiva o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje je bila zadnjič spremenjena v letu 2014, ko je bila sprejeta Direktiva 2014/52/EU. Direktiva glede na prejšnje vnaša v samo PVO precejšnje spremembe. V zadnjih desetletjih postajajo okoljski problemi pomemben dejavnik pri oblikovanju okoljskih politik. Kot

take jih je treba uvrstiti med pomembne dejavnike postopkov PVO in odločanja. Javni in zasebni projekti bi morali upoštevati in omejevati svoje vplive na zemljišča, predvsem ko gre za izkoriščanje zemljišč in vplive na tla, vključno z vplivi na organske snovi, erozijo, zbijanje in pozidavo. Pomembno je sodelovanje z Direktivo 2001/42/ES²², saj so pomembni ustrezni načrti in politike za rabo zemljišč na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, iz katerih pozneje izhajajo projekti javne in zasebne narave. K spremembi Direktive 2011/92/EU je prispevala tudi Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti (1993), ki zahteva karseda podrobno in ustrezno presojo pomembnih negativnih vplivov projekta na biološko raznovrstnost z namenom preprečevanja in zmanjšanja takih vplivov. Predhodna presoja teh bi pripomogla k doseganju cilja, ki si ga je zastavila Evropska unija, to je zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti in degradacije ekosistemskih storitev. Ukrepi, sprejeti z namenom izogibanja, preprečitve, zmanjševanja in kjer je mogoče izravnave pomembnih škodljivih učinkov na okolje, zlasti v zvezi z vrstami in habitati, zaščitenimi z Direktivo 92/43/EGS²³ in Direktivo 2009/147/ES²⁴, morajo prispevati k preprečevanju poslabšanja kakovosti okolja in vsakršne čiste izgube biotske raznovrstnosti.

Cilj EU je zagotovitev visoke ravni varstva okolja in človekovega zdravja, zato je pomembno, da se v sklopu postopka predhodne presoje in PVO ne upošteva le del vplivov zadevnega projekta na okolje. Upoštevati je treba vplive celotnega zadevnega projekta, to je z njegovo površino in podzemljem, med pripravo, gradnjo, obratovanjem in rušenjem. Da bi dosegli celovito presojo zadevnega projekta na okolje, to je neposrednih in posrednih vplivov, morajo pristojni organi²⁵ opraviti presojo s proučitvijo informacij, ki jim jih predloži nosilec projekta in ki jih pridobijo v sklopu posvetovanja s posvetovalnimi organi, ter po potrebi upoštevati dodatne informacije, ki so jim posredovane. Pri presojah morajo biti pristojni organi objektivni in morajo preprečiti nasprotja interesov.

Do Direktive 2014/52/EU se izraz predhodna presoja v prejšnjih direktivah ni pojavljal. Pojavljal se je samo koncept, ki je neločljivo povezan s strukturo PVO in zahtevami direktive. V Direktivi 2014/52/EU se izraz pojavi v uvodnem delu direktive, medtem ko se v nadaljevanju ponovno pojavi samo v obliki koncepta. Lahko rečemo, da predhodno presojo v direktivi določajo:

²² Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment, OJ L 197, 21. 7. 2001, p. 30–37 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

²³ Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora, OJ L 206, 22.7.1992, p. 7–50 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT)

²⁴ Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, OJ L 20, 26.1.2010, p. 7–25 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

²⁵ Pristojni organ pomeni tisti organ, ki ga države članice določijo kot odgovornega za opravljanje dolžnosti iz direktive (Direktiva 2011/92/EU, 2012).

- člen 2(1), ki države zavezuje, da morajo, preden izdajo soglasje za izvedbo projekta, ki bo imel verjetno pomembne vplive na okolje zaradi svoje narave, velikosti ali lokacije, izvesti postopek PVO,
- člen 4(1) določa, da je presoja vplivov na okolje za projekte iz priloge 1 (tabela 1) vedno obvezna,
- člen 4(2) določa, da države odločijo, ali projekt iz priloge 2 (tabela 2) potrebuje PVO. Odločitev se sprejme s preverjanjem za vsak primer posebej ali na podlagi pragov in meril, ki jih postavijo,
- člen 4(3) določa, da je med preverjanjem za vsak primer posebej oziroma med postavljanjem pragov ali meril treba upoštevati ustrezna izbrana merila iz priloge 3 (Direktiva 2014/52/EU, 2014).

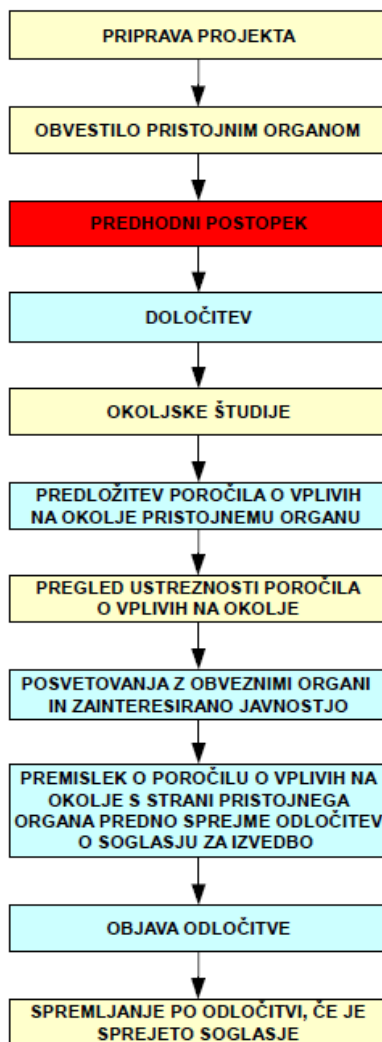
Sama direktiva ne predpisuje postopka PVO, ampak s svojimi členi usmerja skozi postopek. Na primeren način je treba za vsak posamezni projekt, ki bo verjetno imel pomembne vplive na okolje, opredeliti, opisati in presoditi neposredne in posredne pomembne vplive na dejavnike iz člena 3(1), ki so navedeni v tabeli 3. Postopki PVO se v državah članicah v svojih podrobnostih razlikujejo. Ključne faze v večini sistemov so prikazane na sliki 2. Z rumeno obarvane faze prikazujejo del dobre prakse v PVO in so bile kot take sprejete v nekaterih državah članicah, ne pa v vseh. Ostale faze pa so določene s pogoji iz direktive, to je s členi.

Kot je razvidno s slike 2, je predhodni postopek prva faza v okviru postopka PVO. Lahko rečemo, da gre za pomembno fazo, saj je samo vprašanje predhodnega postopka imelo v preteklosti in ima še vedno vpliv na sodno prakso.

Težave, ki jih povzroča predhodni postopek pristojnim organom, temeljijo na pomanjkljivostih v postopku predhodne presoje. Med vsem gradivom, ki ga pristojni organ proučuje v sklopu postopka, se pozablja, da je treba v sklopu predhodne presoje projekt obravnavati kot celoto z vsemi njegovimi deli. Namesto tega pa se običajno osredotočijo na posamezne dele projekta. Zato je koristno poznati glavna načela predhodnega postopka:

1. K zadevi, ki jo obravnavamo, se pristopi v luči evropske zakonodaje. Sistem mora biti upravljan in zakonodaja zgrajena tako, da se uresničujejo cilji direktive o PVO. Prvi in glavni cilj direktive je, da mora biti projekt, ki bi lahko imel pomembne vplive na okolje, predmet PVO.
2. Kategoriji projektov, določenih v prilogi 1 in prilogi 2 Direktive 2011/92/EU, je treba dati obsežno in namensko interpretacijo. Pomembno je, da je pristojnemu organu jasno, kaj obravnavani projekt je, to je poznavanje projekta in njegovega namena, za namen postopka predhodne presoje.
3. Direktiva o PVO omogoča državam članicam, da postavijo pragove in merila, da se z njihovo pomočjo ugotovi, ali mora biti projekt predmet PVO. To je skladno z zahtevo, da se upošteva izbrana merila iz priloge 3 Direktive

2014/52/EU in prevladujočega načela, da se projektov, ki bi lahko imeli pomembne okoljske vplive, ne sme izključiti iz presoje.

Slika 2: Faze postopka PVO v večini držav članic EU
(Vir: Guidance on EIA: Screening, 2001, str. 10)

4. Pri odločanju, ali bo projekt imel verjetno pomembne vplive na okolje, mora pristojni organ zagotoviti, da ima zadosti informacij o projektu, da lahko sprejme odločitev. Pristojni organ mora paziti, ko odloča o ukrepih, ki so bili predlagani za ublažitev posledic vpliva kot del postopka predhodne presoje. Pomemben cilj samega postopka PVO je opisati in upoštevati ukrepe, predvidene za preprečitev, zmanjšanje in odpravo negativnih vplivov na okolje.
5. Postopek predhodne presoje mora biti pregleden postopek, skladen z zahtevami Aarhuske konvencije o udeležbi javnosti pri sprejemanju okoljskih odločitev. Sprejeta odločitev mora biti javno objavljena in ustrezno

obrazložena. Vse med postopkom sprejete odločitve morajo biti sledljive (Tromans QC, 2012).

Kot je bilo omenjeno že v uvodu, postopek predhodne presoje zagotovi, da se PVO zahteva samo pri projektih, za katere je verjetno, da bodo pomembno vplivali na okolje. Ta se izvaja samo za projekte iz priloge 2 Direktive 2011/92/EU, medtem ko je za projekte iz priloge 1 Direktive 2011/92/EU PVO vedno obvezna.

Sam postopek predhodne presoje je tesno vezan na skladnost z direktivo. Predstavlja tudi kršitve, kar vodi do naporitev pred Sodišče Evropske unije. Za kako pomemben postopek gre, se vidi v stalnem opominjanju s strani Evropskega sodišča o širini same direktive v smislu njenega obsega in namena zagotavljanja, da so projekti, ki bi lahko imeli pomembne vplive na okolje, predmet presoje in omejevanju diskrecijske pravice držav glede predhodne presoje projektov iz priloge 2 direktive, da se zagotovi učinkovitost direktive pri doseganju njenega cilja. Ker sama direktiva ne zagotavlja opredelitve posameznih kategorij projektov razen osnovnih opisov, prihaja do večanja števil odločb Evropskega sodišča, ki razlagajo posamezne kategorije. To je razvidno tudi iz publikacije Evropske komisije »Presoja vplivov na okolje projektov; odločitve sodišča²⁶«. Problem nedosledne razlage kategorij projektov s strani držav članic in pristojnih organov je vodil v pripravo navodil s strani Evropske komisije za pomoč članicam, in sicer:

- razlaga opredelitev kategorij projektov iz priloge 1 in 2 Direktive o presoji vplivov na okolje (2008)²⁷,
- razlaga opredelitev kategorij projektov iz priloge 1 in 2 Direktive o presoji vplivov na okolje (2015)²⁸.

Sam dokument za države ni obvezujoč, saj predstavlja stališča Evropske komisije. Vseeno pa je kot tak koristen, saj podrobneje opredeljuje posamezne kategorije znotraj priloge 1 in priloge 2. Pri določenih kategorijah poleg razlage podaja primere iz sodne prakse, kar predstavlja pomoč pri razlagi prilog in odločanju, ali posamezni projekt pade znotraj področja uporabe direktive. Še pred izdajo navodil o razlagi opredelitev kategorij projektov je Evropska komisija izdala usmeritve o predhodni presoji²⁹. Namen usmeritve je pomoč nosilcem projekta in njihovim svetovalcem, pristojnim organom in svetovalcem v procesu predhodne presoje. Usmeritev uporablja dva kontrolna seznama, in sicer:

- kontrolni seznam, potreben za predhodno presojo, ki vsebuje seznam vprašanj o projektu in njegovem okolju. Seznam vprašanj je zasnovan za

²⁶ *European Commission: Environmental Impact Assessment of Projects; Rulings of the Court of Justice, Environment (European Commission, 2013)*

²⁷ *European Commission: Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive (European Commission, 2008).*

²⁸ *European Commission: Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive (European Commission, 2015).*

²⁹ *European Commission: Guidance on EIA; Screening (European Commission, 2001).*

pomoč pri določitvi, ali bo obravnavani projekt iz priloge 2 imel verjetno pomembne vplive na okolje in bo zahtevana presoja vplivov na okolje;

- kontrolni seznam meril za ocenjevanje pomembnosti vplivov na okolje.

11	Črpanje podtalnice ali sistemi za umetno obnavljanje podtalnice z letno količino načrpane ali obnovljene vode, enaki ali večji od 10 milijonov m ³ .
12	(a) Prenos vodnih količin med porečji z namenom preprečevanja morebitnega pomanjkanja vode in kjer količina prenesene vode presega 100 milijonov m ³ na leto. (b) V vseh drugih primerih, prenos vodnih količin med porečji, kjer dolgoletni povprečni rečni pretok porečja, od koder se črpa, presega 2000 milijonov m ³ na leto, in kjer količina prenešene vode presega 5% tega pretoka. V obeh premerih so izključeni prenosi pitne vode po vodovodu.
13	Čistilne naprave z zmogljivostjo večjo od 150.000 PE.
15	Jezovi in drugi objekti za zadrževanje ali trajno zagotavljanje rezerv vode, kjer nova ali dodatna količina zadržane ali uskladiščene vode presega 10 milijonov m ³ .
24	Kakršna koli sprememba ali razširitev projektov, naštetih v prilogi I, kjer takšna sprememba ali razširitev sama po sebi doseže morebitne pragove, določene v prilogi I.

Tabela 1: Izsek iz priloge 1 – projekti iz člena 4(1), za katere je PVO vedno obvezna (Vir: Direktiva 2011/92/EU, 2012)

10	INFRASTRUKTURNI PROJEKTI: (f) gradnja notranjih vodnih poti, ki niso vključene v prilogo I, regulacije in objekti za zaščito pred poplavami, (g) jezovi in drugi objekti, namenjeni dolgoročnemu zadrževanju ali zagotavljanju rezerv vode (projekti, ki niso vključeni v prilogo I), (j) daljinski vodovodi, (l) črpanje podtalnice in sistemi za umetno obnavljanje podtalnice, ki niso vključeni v prilogo I, (m) prenos vodnih količin med porečji, ki niso vključeni v prilogo I.
11	DRUGI PROJEKTI: (c) čistilne naprave za odpadne vode (projekti, ki niso vključeni v prilogo I).
13	(a) Vsaka sprememba ali razširitev projektov, naštetih v prilogi I ali v prilogi II, ki so že dovoljeni, izvedeni ali v izvedbi in imajo lahko pomembne škodljive vplive na okolje (sprememba ali razširitev, ki ni vključena v prilogo I)

Tabela 2: Izsek iz priloge 2 – projekti iz člena 4(2), za katere se za vsak projekt posebej preveri, ali je potrebna PVO (Vir: Direktiva 2011/92/EU, 2012)

Usmeritev poudarja, da kadar obstaja negotovost glede projekta, ali bo imel pomembne vplive na okolje, se v postopku predhodne presoje vedno stremi k odločitvi, da je PVO zahtevana, saj je postopek PVO tisti, ki mora sam razjasniti vse negotovosti v povezavi s projektom in njegovimi vplivi na okolje (Tromans QC, 2012, Evropska komisija, 2001, Evropska komisija, 2013 in Evropska komisija, 2015a).

Osnovna vprašanja po Tromansu (Tromans QC, 2012, str. 104), ki si jih morajo pristojni organi zastaviti, ko se soočajo z vlogo za gradbeno dovoljenje ali naknadno soglasje, so naslednja:

1. Ali je projekt, za katerega se dovoljenje zaproša iz opisa, navedenega v prilogi 1 Direktive 2011/92/EU? Če je, ali je projekt izvzet?

2. Če se projekt ne nahaja v prilogi 1, ali se nahaja v prilogi 2 Direktive 2011/92/EU? Če je, ali je projekt izvzet?
3. Če se projekt nahaja v prilogi 2, ali se katerikoli del, ki se bo izvedel, nahaja v »občutljivem območju«?
4. Če se projekt ne bo nahajal v »občutljivem območju«, ali je kateri koli prag ali merilo, ki se uporablja za dani projekt v tem zaporedju, presežen ali izpolnjen?
5. Kadar je odgovor na eno od obeh vprašanj pritrdilen, potem bo projekt verjetno imel pomembne vplive na okolje zaradi dejavnikov, kot so njihova narava, velikost ali lokacija projekta.

Kot lahko ugotovimo, so dana vprašanja skladna s koraki v predhodni presoji, kot so podana v usmeritvah Evropske komisije (slika 3). Ko pristojni organ preverja, ali je zahtevana PVO za vsak primer posebej oziroma s postavljanjem pragov ali meril, mora upoštevati izbrana merila iz priloge 3 Direktive 2014/52/EU (tabela 3).

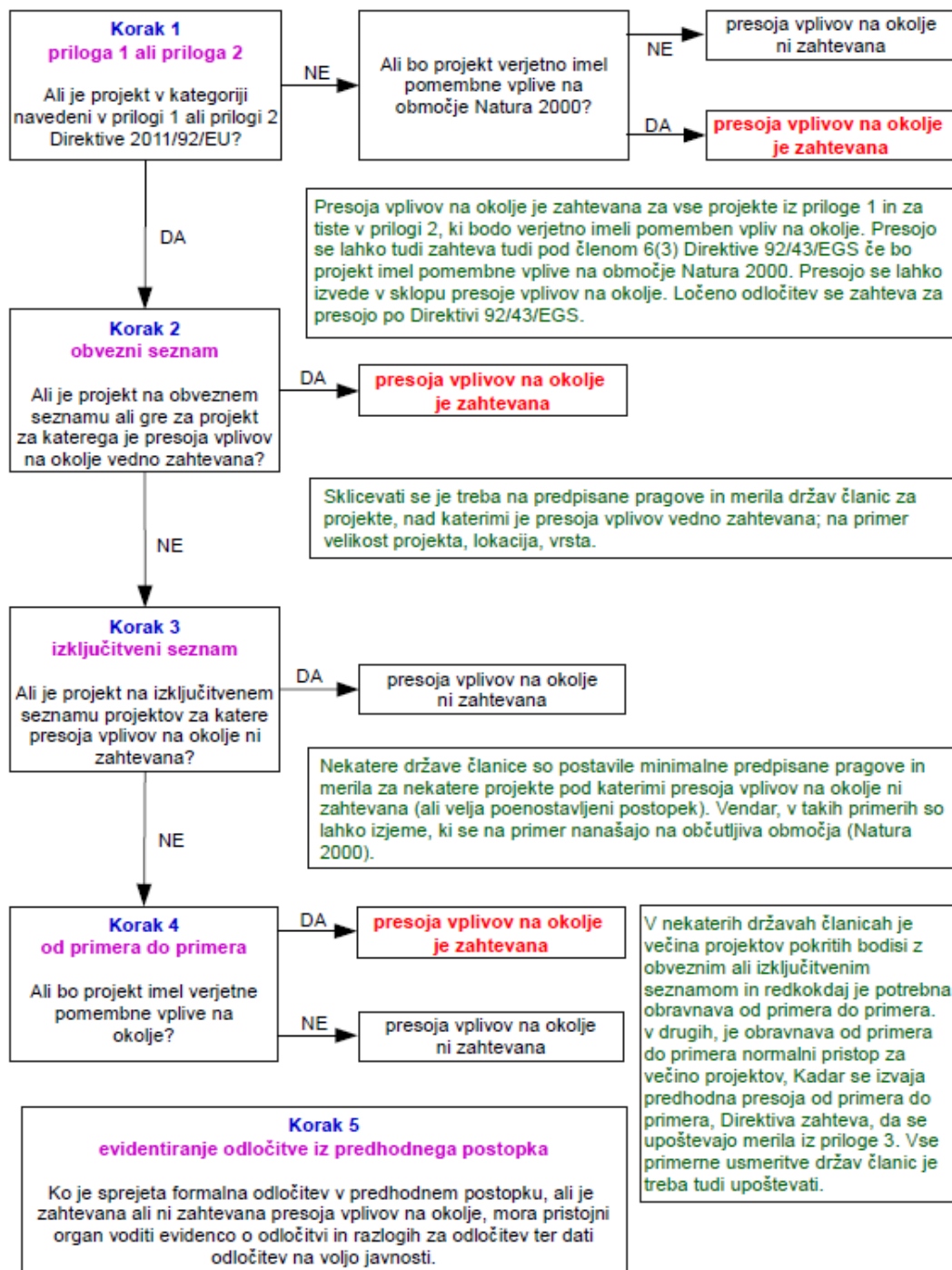
ZNAČILNOSTI PROJEKTOV	LOKACIJA PROJEKTOV	VRSTA IN ZNAČILNOST MOŽNEGA VPLIVA	DEJAVNIKI
(a) velikost in zasnovana celotnega projekta, (b) kumulacija z drugimi obstoječimi in/ali odobrenimi projekti, (c) uporabo naravnih virov, zlasti zemljišč, prsti, vode in biotske raznovrstnosti, (d) nastajanje odpadkov, (e) onesnaževanje in motnje, (f) tveganje hudih nesreč in/ali katastrof, ki so relevantne za zadevni projekt, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi ugotovitvami posledica podnebni sprememb, (g) tveganja za zdravje ljudi.	Upoštevati je treba okoljsko občutljivost geografskih območij, ki jih bodo projekti verjetno prizadeli. (a) obstoječe in odobrene rabe zemljišč, (b) relativnega obilja, razpoložljivosti, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov (vključno z zemljo, vodo in biotsko raznovrstnostjo) na območju in njegovem podzemlju, (c) absorpcijske sposobnosti naravnega okolja, pri čemer se obravnavajo s posebno pozornostjo naslednja območja: - mokrišča, obrežna območja, rečna ustja - obalna območja in morsko okolje - gorska in gozdna območja - naravni rezervati in parki - območja, opredeljena ali zavarovana z nacionalno zakonodajo, območja Natura 2000, ki so jih države določile v skladu z Direktivo 92/43/EGS in Direktivo 2009/147/ES - območja, na katerih je že prišlo do neizpolnjevanja standardov kakovosti okolja, določenih v zakonodaji EU in relevantnih za projekt, ali na katerih po ocenah prihaja do takega neizpolnjevanja, - gosto naseljena območja, - zgodovinsko, kulturno ali arheološko pomembne pokrajine in območja.	Verjetne pomembne vplive projektov na okolje je treba obravnavati glede na merila določena pri značilnosti projektov in lokaciji projektov in v zvezi z vplivom projekta na dejavnike ter ob upoštevanju: (a) velikosti in prostorskega obsega vpliva, (b) narave vpliva, (c) čezmejne narave vpliva, (d) intenzivnosti in kompleksnosti vpliva, (e) verjetnosti pojava vpliva, (f) pričakovanega pojavljanja, trajanja in povratnosti vpliva, (g) kumulacije vplivov z vplivi drugih obstoječih in/ali odobrenih projektov, (h) možnosti zmanjševanja vplivov na učinkovit način.	Presoja vplivov na okolje na primeren način glede na vsak posameznem primer opredeli, opiše in presodi neposredne in posredne pomembne vplive projekta na naslednje dejavnike: (a) prebivalstvo in zdravje ljudi, (b) biotsko raznovrstnost, s posebnim poudarkom na vrste in habitate, ki so zavarovani v skladu z Direktivo 92/43/EGS in Direktivo 2009/147/ES, (c) zemljišče, tla, zrak in podnebje, (d) materialne dobrine, kulturno dediščino in krajino, (e) medsebojno delovanje dejavnikov iz točk (a) do (d).

Tabela 3: Merila, s katerimi se določi, ali je za projekte iz priloge 2 treba opraviti PVO

(Vir: Direktiva 2014/52/EU, 2014)

Kot smo spoznali, je PVO zahtevana za projekte, ki bi verjetno imeli pomembne vplive na okolje. Preden pristopimo k predhodni presoji projekta, moramo vedeti, kaj je projekt. Direktiva 2011/92/EU projekt opredeli v členu 1(2) kot izvedbo gradbenih del ali drugih instalacij ali shem ter druge posege v naravno okolje in krajino, vključno s tistimi, ki vključujejo pridobivanje mineralnih virov. Sodišče EU je opredelitev dopolnilo. V svojih odločitvah je podalo, da spada rušenje na področje uporabe direktive in v zvezi s tem pomeni projekt. Tako Direktiva 2014/52/EU na podlagi sodne prakse in da bi zagotovili visoko raven varstva okolja, določa, da

morajo postopki predhodne presoje in PVO upoštevati vpliv celotnega projekta, torej tudi faze rušenja, kjer je to ustrezno.

Slika 3: Koraki v predhodni presoji
(Vir: Guidance on EIA: Screening, 2001, str. 16)

Pri izvajanju predhodne presoje je treba nameniti pozornost tudi sami širini projekta. Pri obravnavi projekta se lahko srečamo z različnimi scenariji:

- predložena je vloga za dela, ki so bodisi pripravljalna bodisi bodo olajšala izvedbo glavnemu projektu, npr. čiščenje okolice, pripravljalna dela ali izgradnja spremljevalne infrastrukture, kot je cesta. Postavlja se vprašanje, ali naj se predhodno presoja samo ta dela ali pa je treba upoštevati tudi vpliv glavnega projekta;
- glavni projekt, ki je v obravnavi, vključuje več pomožnih ali dodatnih vidikov, potrebnih za servisiranje projekta, npr. predlog za pozidavo zemljišča za komercialne ali stanovanjske namene lahko vključuje tudi izvajanje avtocestnih del zunaj danega zemljišča. Postavlja se vprašanje, ali je treba ob glavnem projektu izvesti predhodno presojo tudi za servisiranje projekta;
- gradnja poteka po fazah, npr. pri večstanovanjski soseski. Ta vključuje na začetku oris vloge, ki ji sledijo podrobnejše vloge za odobritev posamezne faze izgradnje stanovanjske soseske. Postavlja se vprašanje, ali se lahko vsako fazo obravnava kot ločeni zahtevek ali je treba opraviti predhodno presojo za gradnjo kot celoto;
- projekt je razdeljen na odseke. S tem se srečujemo, ko imamo opravka z linijsko infrastrukturo, kot so ceste, železnice, cevovodi, telekomunikacijski in energetski vodi. Tukaj se pridobiva ločena soglasja za posamezne odseke. Postavlja se vprašanje, ali moramo predhodno presojo opraviti za celotni projekt, ali je ustrezno, če samo za posamezni odsek.

V zgornjih scenarijih so predstavljeni različni problemi, s katerimi se lahko srečamo pri obravnavi zahteve za predhodni postopek. Odgovore navajajo splošne določbe. Prvič, ali je projekt na seznamu priloge 1 Direktive 2011/92/EU, je lahko odvisno od tega, ali je določenega obsega, v smislu dolžine (transportna infrastruktura) ali moči v smislu industrijskih instalacij. Projekti, za katere se zaproša gradbeno dovoljenje, lahko padejo pod ta obseg, vendar se lahko v kombinaciji z obstoječimi ali nameravanimi posegi v prostor ta položaj spremeni. Podobno vprašanje se lahko pojavi v povezavi s pragovi, ki so sprejeti za nekatere projekte iz priloge 2 Direktive 2011/92/EU. Ostala vprašanja se nanašajo na verjetnost nastanka pomembnih vplivov na okolje za projekte iz priloge 2. Širša kot je definicija projekta, bolj je lahko verjetno, da bodo verjetni vplivi obravnavani kot pomembni (Tromans QC, 2012).

V sami direktivi obstajata dve navedbi, ki kažeta na široki pristop. Prva navedba, podatki, ki se jih zahteva za namene PVO, vsebujejo fizične značilnosti celotnega projekta in opis verjetnih pomembnih vplivov, ki bi pomenili posredne, sekundarne in kumulativne vplive. Druga in morda kot taka še pomembnejša navedba so izbrana merila, ki jih je treba uporabiti pri predhodni presoji projektov. Ti vključujejo velikost projekta in njegovo kumulacijo z drugimi projekti.

Pomembno vprašanje pri predhodni presoji se nanaša na spremembe ali razširitve obstoječega projekta. Iz evropske sodne prakse je razvidno, da se opisi projektov v prilogi 1 in prilogi 2 Direktive 2011/92/EU ne uporabljajo samo za nove projekte,

ampak tudi za njihovo spremembo ali razširitev. V to skupino lahko uvrstimo tudi situacije, kjer je obstoječa zgradba ali struktura podvržena spremembam. Možno je predvideti situacijo, kjer bo taka sprememba vključevala projekt, za katerega je zahtevana PVO. Če je končni rezultat spremembe spremenjen projekt, ki ni bil predmet postopka PVO, je treba opraviti predhodno presojo. Kadar je rezultat predhodne presoje, da je potrebna PVO, se to izvede v fazi pridobitve dovoljenja za obratovanje. To pomeni, da upravljavec lahko spremembo izvede, ko predlaga spremembo pogojev iz okoljevarstvenega dovoljenja (Tromans QC, 2012).

Kadar pristojni organ odloči, da projekt iz priloge 2 Direktive 2011/92/EU potrebuje predhodno preverjanje, nosilec projekta priskrbi informacije o značilnosti projekta in njegovih verjetnih pomembnih vplivov na okolje. Ob tem mora nosilec projekta upoštevati merila iz priloge 3. Kjer je ustrezno, lahko nosilec projekta upošteva razpoložljive rezultate drugih relevantnih presoj vplivov na okolje, ki so izvedene v skladu z zakonodajo EU. Nosilec projekta lahko v poročilu navede tudi značilnosti projekta in/ali ukrepov, ki jih predvidi za izogibanje ali preprečevanje pomembnih negativnih vplivov na okolje.

Pristojni organ sprejme odločitev na podlagi informacij, ki jih priskrbi nosilec projekta ob upoštevanju rezultatov predhodne presoje ali PVO, izvedene v skladu z zakonodajo EU. Sprejeta odločitev je na voljo javnosti. Odločitev navaja:

- glavne razloge, zakaj je potrebna PVO glede na ustrezna merila iz priloge 3, ali
- glavne razloge, zakaj ni potrebna PVO glede na ustrezna merila iz priloge 3, in kadar to predlaga nosilec projekta, navaja morebitne značilnosti projekta in/ali ukrepe, ki so predvideni za izogibanje ali preprečevanje pomembnih negativnih vplivov.

Pristojni organ mora odločitev sprejeti čim prej in v roku, ki ni daljši od 90 dni od datuma, ko nosilec projekta predloži vse potrebne informacije.

3.1.1.1 Smernice Komisije za poenostavitev okoljskih presoj

Direktiva 2014/52/EU, ki je spremenila Direktivo 2011/92/EU, je namenjena izboljšanju varstva okolja z vključevanjem okoljskih vidikov v postopek odločanja za soglasje za izvedbo projektov, ki zahtevajo oceno možnih vplivov projekta na okolje. Zakonodaja EU včasih za en projekt zahteva več okoljskih presoj. Vsaka od teh je namenjena povečanju določene vrste varstva okolja. To pa povzroča zamude, neskladnost in upravno negotovost pri njihovi uporabi. Poleg tega se lahko pojavljajo neskladja med presojami in posvetovanji glede zadevnega projekta. Smernice komisije C/2016/4701³⁰ naj bi v postopek PVO uvedle racionalizacijo. Smernice se osredotočajo na nekatere faze postopka PVO in določajo načine racionalizacije različnih okoljskih presoj v okviru skupnih in/ali usklajenih postopkov (Smernice 2016/C 273/01, 2016).

Direktiva 2014/52/EU v členu 2(3) predvideva, da se v primeru projektov, za katere obveznosti izvajanja PVO izhajajo iz Direktive 2014/52/EU in Direktive 92/43/EGS in/ali Direktive 2009/147/ES, zagotovijo, kjer je to ustrezno, usklajene in/ali skupne postopke. S skupnim postopkom države članice poskrbijo za enotno presojo okoljskega vpliva za zadevni projekt. Enotna presoja, izvedena skladno z direktivo o presoji vplivov na okolje, nadomešča več presoj zadevnega projekta in zagotavlja skladnost z veljavnim pravnim redom. Pri usklajevalnem postopku pa države imenujejo organ za usklajevanje različnih presoj vplivov projekta na okolje. S tem izboljšajo jasnost in učinkovitost presoje. Poleg tega zagotovijo usmeritev za celotni postopek. Organ, ki ima osrednjo vlogo pri usklajevanju, zagotavlja, da potekajo okoljske presoje brez težav (Smernice 2016/C 273/01, 2016).

Namen racionalizacije je vzpostaviti prilagodljiv, celovit pristop k okoljski presoji. Pristop je mogoče prilagoditi posameznemu obravnavanemu projektu, ne da bi bili pri tem ogroženi okoljski cilji ali rezultati posameznih presoj. Nosilcu projekta pomaga izbrati ustrezno presojo, organe, ki bodo vključeni v presojo, in postopek posvetovanja (Smernice 2016/C 273/01, 2016).

3.1.2 Direktiva o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem, sodelovanjem javnosti in dostopa do sodišč

Cilj zakonodaje skupnosti na področju okolja je prispevati k ohranjanju, varovanju in izboljšanju kakovosti okolja in varovanju človekovega zdravja. Učinkovito sodelovanje javnosti pri sprejemanju odločitev omogoča, da javnost izrazi svoje

³⁰ Obvestilo Komisije – Smernice Komisije za poenostavitev okoljskih presoj, ki se izvajajo v skladu s členom 2(3) direktive o presoji vplivov na okolje (Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2014/52/EU), C/2016/4701, OJ C 273, 27.7.2016, p. 1–6 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

mnenje, nosilec odločitev pa se zaveda mnenja in skrbi, ki so povezane s temi odločitvami. S tem poveča odgovornost in transparentnost procesa odločanja in prispeva k zavesti javnosti o okoljskih vprašanih in podpori sprejetim odločitvam. Sodelovanje javnosti, ki vključuje tudi sodelovanje združenj, organizacij in skupin, zlasti nevladnih organizacij, ki spodbujajo varovanje okolja, je treba podpreti, vključno z izobraževanjem javnosti v zvezi z varstvom okolja.

Direktiva 2003/35/ES ima svoje korenine v Aarhuski konvenciji (1998), ki podeljuje javnosti številne pravice:

- pravico do dostopa do informacij o okolju, ki jih hranijo vladni organi,
- pravico do sodelovanja pri odločitvah vladnih organov, ki zadevajo okolje,
- pravico do pregleda ter do pravnega sredstva proti tovrstnim odločitvam.

Omenjene tri stebre je Evropska unija sprejela z dvema direktivama. Zadnja dva stebra ureja Direktiva 2003/35/ES o sodelovanju javnosti pri načrtih in programih v zvezi z okoljem. Prvi steber pa ureja Direktiva 2003/4/ES³¹ o dostopu do informacij o okolju.

Med cilji Aarhuske konvencije je želja zagotoviti pravico javnosti v odločanju o okoljskih zadevah, da bi prispevali k varovanju pravice živeti v okolju, ki je primerno za osebno zdravje in dobro počutje. Z vidika PVO so pomembni:

- člen 6, ki predvideva sodelovanje javnosti pri odločitvah o dejavnostih, ki lahko pomembno vplivajo na okolje,
- člen 7, ki predvideva sodelovanje javnosti pri načrtih in programih v zvezi z okoljem,
- člen 9 (2. in 4. odstavek), ki predvideva dostop do sodnih ali drugih postopkov izpodbijanja materialne in postopkovne zakonitosti odločb, aktov ali opustitev.

Države članice morajo zagotoviti, da se javnosti omogočijo zgodnje in učinkovite možnosti sodelovanja pri pripravi, spremembi ali reviziji načrtov, programov ali projektov. V ta namen zagotovijo, da je javnost obveščena o njih v času, ko se pripravljajo, spreminjajo ali so pod revizijo ter ji dajo na voljo ustrezne informacije. Javnost je pred sprejetjem načrta, programa ali projekta, ko so odprte še vse možnosti, upravičena izraziti pripombe in mnenja. Pristojni organ mora pri sprejemanju odločitve upoštevati rezultate sodelovanja javnosti. O sprejetih odločitvah in razlogih ter premislekih, na katerih temeljijo te odločitve, mora organ obvestiti javnost. Obvestilo mora vsebovati tudi informacijo o poteku sodelovanja javnosti (Direktiva 2003/35/ES 2003).

³¹*Directive 2003/4/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on public access to environmental information and repealing Council Directive 90/313/EEC, OJ L 41, 14.2.2003, p. 26–32 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)*

3.1.3 Direktiva o dostopu javnosti do informacij o okolju

Povečan dostop javnosti do informacij o okolju in razširjanje teh informacij prispevata k boljši zavesti o okoljskih zadevah, svobodni izmenjavi mnenj, učinkovitejši udeležbi javnosti pri postopku odločanja o okoljskih zadevah in ne nazadnje k boljšemu okolju.

Cilji direktive 2003/4/ES so:

- zagotoviti pravico do dostopa do informacij o okolju, ki jih hranijo organi oblasti ali se hranijo za organe oblasti, ter določi osnovne pogoje in praktične ukrepe za uresničevanje te pravice,
- zagotoviti, da so informacije o okolju postopno v vedno večji meri dostopne javnosti in se javno razširjajo, da se doseže kar najširša sistematična razpoložljivost in razširjanje informacij o okolju javnosti (Direktiva 2003/4/ES, 2003).

3.1.4 Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

Ohranitev, varstvo okolja in izboljšanje kakovosti okolja vključno z ohranjanjem naravnih habitatov ter živalskih in rastlinskih vrst je temeljni cilj okoljske politike Evropske unije. Zato politike in programi Evropske unije o varstvu okolja predvidevajo ukrepe za ohranjanje narave in naravnih virov. Glavni cilj Direktive 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst je spodbujati vzdrževanje biotske raznovrstnosti ob upoštevanju gospodarskih, družbenih, kulturnih in regionalnih zahtev. Na evropskem ozemlju se stanje naravnih habitatov slabša in vse večje število prosto živečih vrst je resno ogroženih, zato je treba pristopiti k njihovem ohranjanju. Da bi zagotovili obnovitev ali vsaj vzdrževanje ugodnega stanja naravnih habitatov in vrst, se določi posebna ohranitvena območja, to je vzpostavi se usklajeno evropsko ekološko omrežje (Direktiva 92/43/EGS, 1992).

Za doseganje ciljev, to je ohranjanje narave in naravnih virov, je treba opraviti ustrezno presojo vsakega načrta ali programa, ki bi lahko pomembno vplival na cilje ohranitvenega območja. Načrtovanje rabe prostora in razvojna politika naj spodbujata ustrezno ravnanje z značilnostmi krajine, ki so pomembne za prostoživeče živalske in rastlinske vrste. Vzpostavi se sistem nadzora stanja ohranjenosti naravnih habitatov in vrst (Direktiva 92/43/EGS, 1992).

Z vidika okoljske presoje sta pomembna člena 6 in 7 Direktive 92/43/EGS. Država za posebna ohranitvena območja določi potrebne ohranitvene ukrepe, ki po potrebi vključujejo ustrezne načrte upravljanja ter ustrezne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov in vrst

na teh območjih. Na posebnih ohranitvenih območjih je treba preprečiti slabšanje naravnih habitatov in habitatnih vrst ter vznemirjanje vrst. Za vsak načrt ali projekt, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, pa bi sam ali v povezavi z drugimi načrti in projekti pomembno vplival na območje, je treba opraviti ustrezno okoljsko presojo njegovih posledic na cilje ohranitvenega območja. Glede na ugotovitve presoje posledic, ki jih bo imel načrt ali projekt na ohranitveno območje, organi soglašajo z načrtom ali projektom, šele ko se prepričajo, da načrt ali projekt ne bo škodoval zadevnemu območju in kadar je ta primeren po pridobitvi mnenja javnosti. Če se kljub negativni okoljski presoji posledic na območje načrt ali projekt izvede zaradi prevladujočega javnega interesa, država izvede vse izravnalne ukrepe, potrebne za zagotovitev varstva območij Nature 2000 (Direktiva 92/43/EGS, 1992).

3.1.5 Direktiva o ohranjanju prosto živečih ptic

Direktiva 79/409/EGS³² iz leta 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic je bila večkrat bistveno spremenjena. V letu 2009 je bila sprejeta nova Direktiva 2009/147/ES o ohranjanju prosto živečih ptic, ki kodificira prejšnjo direktivo. Ohranjanje, vzdrževanje ali obnavljanje zadostne raznovrstnosti ter površine habitatov so nujni za ohranitev vseh vrst ptic. Nekatere vrste ptic so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov. Ti ukrepi morajo upoštevati tudi selitvene vrste. Ko se izvaja okoljska presoja, je treba z vidika ohranjanja narave, kamor spadajo tudi prosto živeče ptice z Direktivo 92/43/EGS, upoštevati tudi direktivo 2009/147/ES, saj se direktivi medsebojno dopolnjujeta (Direktiva 2009/147/ES, 2010).

3.1.6 Direktiva o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike

Voda je dediščina in življenjsko pomembna surovina, zato jo je treba varovati, braniti in obravnavati kot tako. Vode v Skupnosti so vse bolj obremenjene zaradi naraščajoče industrije in intenzivnega kmetijstva, kar povečuje povpraševanja po njeni zadostni količini za vse namene. Varstvo in trajnostno upravljanje voda je treba zato intenzivneje vključevati v področja politike EU. Učinkovita in skladna vodna politika mora upoštevati ranljivost vodnih ekosistemov ter prispevati k zmanjševanju emisij nevarnih snovi v vodo. Cilj Direktive 2000/60/ES³³ je ohraniti in izboljšati vodno okolje v EU, zmanjšati emisije nevarnih snovi v vodo in doseči odpravo prednostnih nevarnih snovi ter prispevati k temu, da se v morskem okolju pri naravno prisotnih snoveh dosežejo koncentracije, ki so blizu vrednostim naravnega ozadja (Direktiva 2000/60/ES, 2000).

³² Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds, OJ L 103, 25.4.1979, p. 1–18 (DA, DE, EN, FR, IT, NL)

³³ Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy, OJ L 327, 22.12.2000, p. 1–73 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV)

3.1.7 Direktiva o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti

Poplave so naravni pojav, ki ga ni mogoče preprečiti, lahko pa omilimo njihove posledice. Podnebne spremembe in človek s svojimi dejavnostmi prispevajo k povečanju verjetnosti pojava poplav in njenih škodljivih posledic. Izvedljivo in zaželeno je zmanjševanje nevarnosti škodljivih posledic, ki so povezane s poplavami. Ukrepe za njihovo zmanjševanje je treba izvajati vzdolž celotnega povodja, da bi bili učinkoviti. Direktiva 2000/60/ES zahteva pripravo načrtov za obvladovanje na ravni povodja za vsako vodno območje, da se doseže dobro ekološko in kemijsko stanje ter da se prispeva k blažitvi posledic poplav. EU je sprejela Direktivo 2007/60/ES³⁴ z namenom vzpostavitve okvirja za oceno in obvladovanje poplavne ogroženosti na območju EU s ciljem zmanjševanja škodljivih posledic poplav na zdravje ljudi, okolje, kulturno dediščino in gospodarske dejavnosti. Načrt za upravljanje povodij po Direktivi 2000/60/ES in načrt za obvladovanje poplavne ogroženosti po Direktivi 2007/60/ES predstavljata element celostnega upravljanja povodij. Oba postopka se morata med sabo dopolnjevati, to je uporabiti vzajemni potencial skupnih sinergij in koristi ob upoštevanju okoljskih ciljev Direktive 2000/60/ES (Direktiva 2007/60/ES, 2007).

3.2 SLOVENSKA ZAKONODAJA

3.2.1 Zakon o varstvu okolja

ZVO-1³⁵ je temeljni zakon v Republiki Sloveniji na področju varstva okolja. Ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj. Ob tem pa med drugim določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja in spremljanje stanja okolja. Z zakonom o varstvu okolja so v slovenski pravni red med drugim prenesene Direktiva 2001/42/EU, Direktiva 2011/92/EU, Direktiva 2014/52/EU, Direktiva 2003/4/ES in Direktiva 2003/35/ES, ki obravnavajo okoljske presoje, to je presoje vplivov načrtov, programov in projektov na okolje ter udeležbo javnosti pri sami presoji.

V nasprotju z evropsko in škotsko zakonodajo v Sloveniji ZVO-1 obravnava tako CPVO kot PVO. PVO je obravnavana v členih od 51 do 65.

Pred izvedbo projekta, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba opraviti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje. V postopku PVO se ugotavljajo in ocenijo vplivi

³⁴ Directive 2007/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on the assessment and management of flood risks (Text with EEA relevance), OJ L 288, 6.11.2007, p. 27–34 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

³⁵ Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16)

projekta na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino ter človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino. Ocenjujejo se dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni vplivi projekta. Za določene projekte je zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije in drugih značilnosti PVO obvezna. Za določene vrste projektov pa je treba opraviti presojo, to je predhodni postopek, da bi ugotovili, ali se zaradi značilnosti projekta ali njegove lokacije lahko pričakujejo pomembni vplivi na okolje. V sklopu predhodnega postopka se ugotovi, ali je treba opraviti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

Nosilec projekta od organa³⁶ zahteva, da ugotovi, ali se za projekt zahteva izvedba PVO in pridobitev okoljevarstveno soglasje. Organ lahko začne predhodni postopek tudi po uradni dolžnosti. Nosilec projekta zahtevi predloži:

- opis projekta, okolja ali delov okolja, za katere obstaja verjetnost, da bo projekt nanje vplival,
- opis možnih pomembnih vplivov projekta na okolje ali dele okolja.

Če je organ mnenja, da mu nosilec projekta ni posredoval vseh informacij za sprejetje odločitve, tega pozove, naj dopolni svoj zahtevek. Če nosilec projekta zahtevka v določenem roku ne dopolni, se šteje, da je odstopil, in ministrstvo postopek ustavi.

Na sliki 4 je prikazan postopek ugotavljanja, ali je za projekt zahtevana presoja vplivov na okolje, to je predhodna presoja. Pri sprejemanju odločitve organ upošteva merila, ki se nanašajo na značilnosti projekta, njegovo lokacijo in značilnosti možnih vplivov na okolje. Merila so podana v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17). Zaradi izvedbe ugotovitve, ali je za projekt treba izvesti presojo, lahko organ zaprosi druga ministrstva in organizacije, ki so glede na projekt pristojne za posamezne zadeve varstva okolja, varstva ali rabe naravnih dobrin, krajine, varstva zdravja ljudi ali varstvo kulturne dediščine, da v 21 dneh od prejema zaprosila pošljejo pisno mnenje, ali je za projekt treba izvesti PVO s stališča njihove pristojnosti. Odgovorni organ o ugotovitvah, ali je treba opraviti PVO, izda sklep v 2 mesecih po prejemu popolne zahteve. Sprejeta odločitev se objavi na enotnem državnem portalu e-uprava in na spletni strani ARSO. Poleg tega se odločitev pošlje pristojni inšpekciji in občini, na ozemlju katere se nahaja projekt (ZVO-1, 2016).

Ko organ izvaja predhodno presojo, se mora zavedati treh ključnih načel:

- da ni dovoljeno drobiti projekta na manjše enote, torej ni razdelitve projektov. Preveriti je treba njihov potencialni vpliv na okolje, zato ne smemo zaobiti direktive z razdelitvijo projekta na manjše enote. V primeru iz sodne prakse

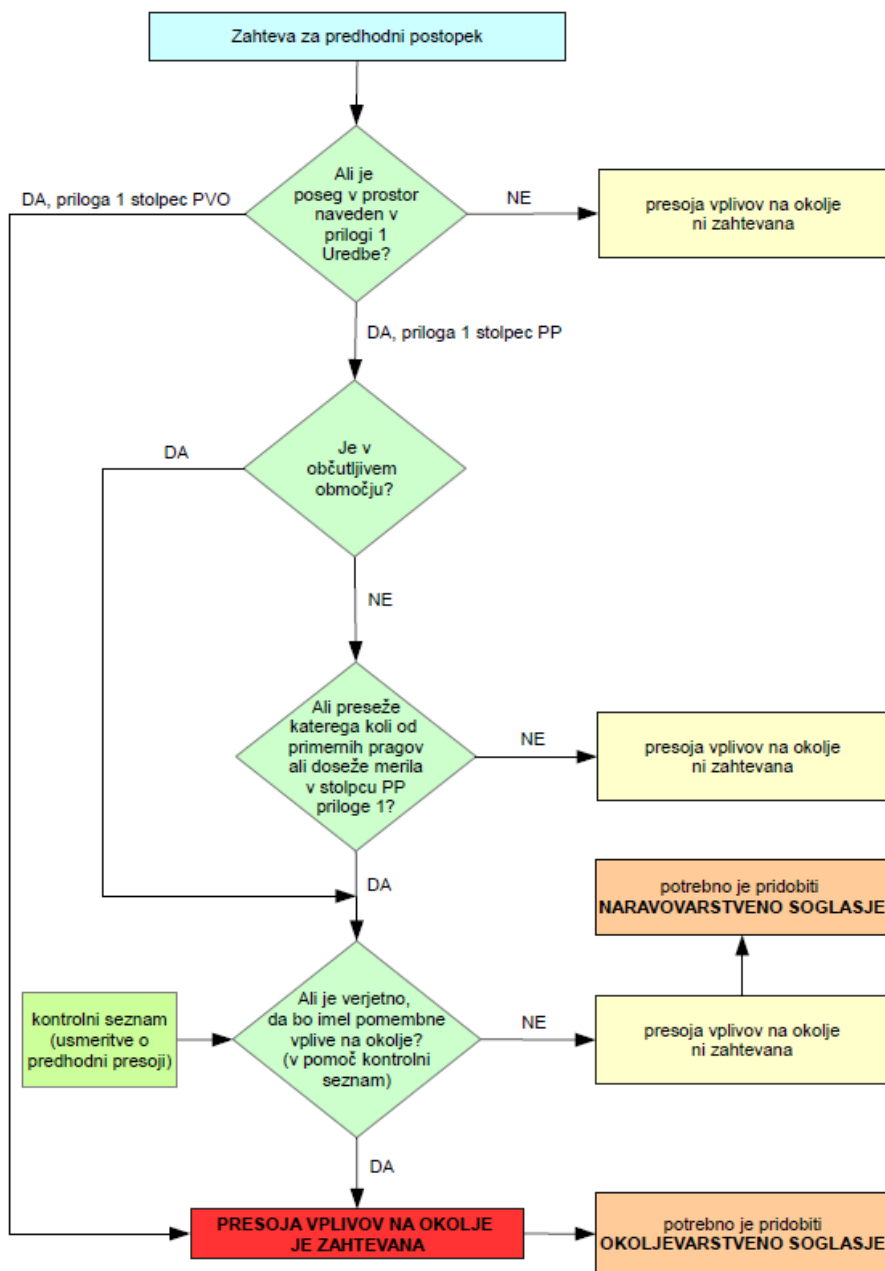
³⁶ *Predhodni postopek oziroma predhodno presojo se izvede v okviru upravnega postopka, ki ga na ARSO vodi Sektor za presojo vplivov na okolje, ki je sestavni del Urada za varstvo okolja in narave.*

Sodišča EU, primer C-227/01³⁷ Komisija proti Španiji iz leta 2004, je sodišče ugotovilo, da Španija ni izvedla PVO za projekt železniške proge Valencia–Tarragona, s tem ko je razdelila večji železniški projekt v podprojekte oziroma krajše odseke z namenom izogniti se presoji kumulativnih vplivov projekta;

- uprizorjena soglasja, to načelo se ukvarja s situacijo, kjer je projekt predmet postopka uprizorjenih soglasij. Tukaj ne gre za to, da bi projekt razdelili na podprojekte, kjer je postopek soglašanja razdeljen v faze. Povzeti ga je mogoče kot zahtevo, da se PVO izvede v najzgodnejši možni fazi v postopku, da se identificira in presodi vse vplive, ki bi jih lahko imel projekt na okolje. Vendar če PVO še ni bila izvedena v najzgodnejši fazi, potem mora biti zagotovljeno, da se izvede v poznejših fazah. Tako mora PVO potekati v času načelne odločitve, razen če se okoljskih vplivov ne da identificirati do poznejše odločitve;
- vplivi uporabe projekta. Kadar projekt predhodno presojamo, ne smemo gledati samo na vplive, ki jih ima proces fizične gradnje, ampak moramo upoštevati tudi stalne vplive uporabe projekta. Primer iz sodne prakse Sodišča EU, primer C-2/07³⁸, Paul Abraham proti Valonski regiji, se nanaša na spremembe infrastrukture obstoječega letališča brez podaljšanja vzletne ali pristajalne steze, ki se lahko zaradi narave, pomena in značilnosti štejejo za spremembe samega letališča. To velja zlasti za dela, ki so namenjena temu, da se pomembno poveča obseg dejavnosti letališča in zračnega prometa. Zato je treba presoditi vpliv, ki ga imajo na okolje spremembe letališke infrastrukture, da se lahko dopusti povečanje obsega dejavnosti (Tromans QC, 2012, Evropska komisija, 2013).

³⁷ Primer C-227/01 Komisija proti Španiji (2004); <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62001CJ0227&rid=5>

³⁸ Primer C-2/07 Paul Abraham proti Valonski regiji (2008); <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62007CJ0002&from=EN>

Slika 4: Postopek ugotavljanja, ali je za projekt zahtevana presoja vplivov na okolje

(Vir: ZVO-1, 2016, ZON, 2014 in Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017)

Zahteva za predhodno presojo se lahko nanaša na predhodna ali pripravljalna dela namesto na sam glavni projekt. Za namen odločanja, ali se zahteva PVO, vloge ne smemo obravnavati ločeno, če je primerneje, da je obravnavana kot del znatno večjega projekta. V tem primeru mora predhodna presoja, vključujoč uporabo morebitnih pragov, upoštevati projekt v celoti. To pa ne pomeni, da je treba vse zahteve, ki tvorijo del večje sheme, obravnavati skupaj. V tem kontekstu je treba za

vsak primer posebej presoditi, ali lahko pripravljalna dela obravnavamo kot samostojni projekt ali znotraj celotnega projekta. Pomembno je, da se obravnava projekt kot celoto, da se ugotovi, ali kumulativno ali skupaj zahtevajo PVO. Zatorej bi bil pravilen pristop, namesto da pogledamo preko preproste poti, ali se dani opis nahaja znotraj priloge 1 ali priloge 2 direktive ali znotraj priloge 1 uredbe, da obravnavamo, ali je skupaj z glavnim projektom, ki sledi, del enotnega projekta. Če pridemo do zaključka, da sta dva projekta del istega projekta, potem se uporabi načelo uprizorjenega soglasja.

Ko se presoja, ali projekt potrebuje PVO, ne smemo pozabiti na subsidiarne vidike, kot so gradnja dostopne poti, izboljšanje ali namestitvev infrastrukture znotraj obravnavanega območja ali ostala omilitvena dela. Lahko se zgodi, da projekt sam ne potrebuje PVO, z upoštevanjem subsidiarnih vidikov pa je treba za isti projekt opraviti PVO.

Zakonodaja sama ne prepoveduje delitve projekta na posamezne dele oziroma sklope. Linijske objekte se lahko načrtuje in zanje pridobiva soglasja po posameznih odsekih. Do težav pride, kadar je tak pristop lahko ovira za pravilno presojo, ali je zahtevana PVO. Lahko se pojavi v akutni obliki, kjer je projekt za PVO definiran glede na merila velikosti ali zmogljivosti. Nedopustno je, da se zahtevam direktive ali uredbe izogibamo z grobo razdelitvijo ali kosanjem projekta (salami-slicing). Tak pristop je v nasprotju z evropsko sodno prakso. Same direktive ali uredbe ne smemo gledati ozko in nefleksibilno oziroma kot absolutno pravilo, da projekta ne smemo razdeliti za namene pridobitve gradbenega dovoljenja. V resnici je pomembno, se upoštevajo zahteve po ustrezni PVO in to v najzgodnejši možni fazi. Predmet in vsebino PVO je treba določiti glede na namene direktive, to je v najzgodnejši možni fazi v vseh postopkih tehničnega načrtovanja in odločanja. S tem dobimo celovit vpogled vplivov projekta na okolje in projekt zasnujemo, tako da ima čim manj vpliva na okolje. S tem namenom je, kolikor je praktično izvedljivo, treba pri predhodni presoji upoštevati vse trenutne projekte, ki so sestavni del določenega projekta v obravnavi. Če povzamemo, se gradbeno dovoljenje lahko izda za del projekta, medtem ko je treba opraviti predhodno presojo ali PVO za celotni projekt in ne za posamezni del.

Končna faza v postopku predhodne presoje za projekt je preučiti, ali bo imel projekt pomembne vplive na okolje zaradi dejavnikov, kot so njegova narava, velikost ali lokacija. Ti dejavniki imajo za posledico, da projekt potrebuje PVO in kot tak postane predmet postopka PVO. Pri sprejemanju odločitev moramo upoštevati tak izbor meril, ki so določena v prilogi 3, kot so pomembna za projekt. Odločitev znotraj predhodne presoje je treba sprejeti na formalni in načelni način. Vsako utemeljitev je treba dokumentirati, da se izognemo poznejšim težavam.

Ena od napak, ki se jih dela v postopku predhodne presoje, je, da so pomembni samo negativni vplivi. To je pa v nasprotju z direktivo. Definicija projekta, za katerega se zahteva presojo vplivov na okolje, se nanaša na »pomemben vpliv« in ne na »pomemben škodljivi« ali »negativni« vpliv. Pomembno je, da v sklopu postopka predhodne presoje opredelimo vse vplive, ki jih bo obravnavani projekt imel na okolje. Vplivi, ki se jih obravnava v okviru predhodne presoje, vključujejo ne le fizično prisotnost projekta in njegove okoljske vplive, ampak tudi čiščenje okolja (pripravljalna dela) in gradbene procese, skupaj z vplivi, ki jih imajo ti na okolje. Če povzamemo, je treba v predhodni presoji upoštevati vse faze projekta in za vsako od njih preveriti, kakšen vpliv bo imel projekt na okolje. V sklopu predhodne presoje lahko organ upošteva omilitvene ukrepe kot del postopka. Omilitveni ukrepi zmanjšujejo verjeten vpliv projekta pod prag pomembnosti. Ob tem pa mora obstajati zadostna stopnja zaupanja, da se omilitvene ukrepe lahko zagotovi in da bodo izvedeni. Ti ukrepi morajo biti vezani na izdano gradbeno dovoljenje ali drugo soglasje na enak način, bodisi s pogoji ali zavezujočim sporazumom (Tromans QC, 2012).

Kadar je za izvedbo projekta treba pridobiti gradbeno dovoljenje skladno z ZGO-1³⁹ in nosilec projekta k zahtevi za njegovo izdajo ne predloži okoljevarstvenega soglasja, mora pristojna upravna enota pred izdajo gradbenega dovoljenja ugotoviti, ali je organ izdal sklep, da za nameravani poseg PVO ni potrebna. Če upravna enota ugotovi, da organ ni izdal sklepa, se v postopku izdaje gradbenega dovoljenja šteje, da okoljevarstveno soglasje ni pridobljeno in vloga za izdajo gradbenega dovoljenja se zavrne.

Investitor, ki pripravlja državni prostorski načrt, zahteva od ministrstva, da na podlagi študije variant s predlogom najustreznejše variante ali rešitve oziroma predloga državnega prostorskega načrta ugotovi, ali je za nameravani poseg treba izvesti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

3.2.1.1 Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje

Uredba v skladu z Direktivo 2011/92/EU določa:

- vrste projektov, za katere je PVO obvezna,
- vrste projektov, za katere je PVO obvezna, če se zanje v predhodnem postopku ugotovi, da bi lahko imeli pomembne vplive na okolje,
- podrobnejša merila, na podlagi katerih se v predhodnem postopku ugotavlja, ali je za projekt treba izvesti PVO (Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017).

³⁹ *Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13 in 19/15)*

PVO je obvezna za:

- vse vrste projektov, ki so navedeni v prilogi 1 (tabela 4) in so označeni z X v stolpcu z naslovom PVO;
- spremembo projekta, ki je v skladu s predpisi že dovoljen, se izvaja ali je že izveden ne glede na to, ali je bilo za projekt pred njegovo spremembo že pridobljeno okoljevarstveno soglasje ali sklep v predhodnem postopku v skladu z ZVO-1, če gre za spremembo projekta:
 - projekt iz priloge 1, označen z X v stolpcu z naslovom PVO, ki sam po sebi dosega ali presega prag, ki je za to vrsto projekta določen v prilogi 1,
 - projekt iz priloge 1, označen z X v stolpcu z naslovom PP, s katerim bo dosežen ali presežen prag, ki je za to vrsto projekta določen pri opisu vrste projekta z oznako X v stolpcu z naslovom PVO;
- projekt iz priloge 1, označen z X v stolpcu PP, ki sam ne dosega praga, ki je za to vrsto projekta določen pri opisu vrste projekta z oznako X v stolpcu z naslovom PVO, če je funkcionalno in prostorsko povezan z drugimi projekti ali že izvedenimi projekti in skupaj z njimi ta prag dosega ali presega;
- projekte, za katere se v predhodnem postopku ugotovi, da bi lahko imeli pomembne vplive na okolje, so navedeni v prilogi 1 in označeni z oznako X v stolpcu z naslovom PP (Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017).

Oznaka	Opis poglavja in vrste posega	PVO ¹	PP ²
E	Okoljska infrastruktura		
E.I	Odpadki in odpadne vode		
E.I.10	Čistilne naprave za komunalno odpadno vodo z zmogljivostjo, večjo od ekvivalenta 150.000 prebivalcev	X	
E.I.10.1	- druge čistilne naprave za komunalno odpadno vodo z zmogljivostjo najmanj 2000 PE		X
E.I.11	Objekti za zbiranje in odvajanje komunalnih odpadnih voda, skupaj z industrijskimi odpadnimi vodami ali padavinskimi vodami (kanalizacija) dolžine vodov nad 5.000 m, razen priključkov.		X
E.I.12	Industrijske čistilne naprave z zmogljivostjo čiščenja vsaj 50 m ³ odpadnih vod na dan.	X	
E.II	Upravljanje voda in oskrba s pitno vodo		
E.II.1	Globinsko vrtnanje za raziskovanje vodnih zalog.		X
E.II.2	Izkoriščanje mineralne ali termalne vode.		X
E.II.3	Naprave za črpanje podtalnice ali sistemi za umetno obnavljanje podtalnice z letno količino načrpane ali obnovljene vode vsaj 10 milijonov m ³ .	X	
E.II.3.1	- druge naprave za črpanje podtalnice ali sistemi za umetno obnavljanje podtalnice z zmogljivostjo vsaj 100 l/s.		X
E.II.4	Prenos vodnih količin med porečji zaradi preprečevanja morebitnega pomanjkanja vode, in kjer količina prenesene vode presega 100 milijonov m ³ na leto, ali v drugih primerih, kjer dolgoletni povprečni rečni pretok porečja, od koder se črpa, presega 2000 milijonov m ³ na leto in kjer količina prenesene vode presega 5 % tega pretoka, razen prenosa pitne vode po vodovodu.	X	
E.II.4.1	- drugi prenosi vodnih količin med porečji.		X
E.II.5	Akvadukti ² in daljinski vodovodi ³ dolžine vsaj 10 km in najmanj 150 l/s.	X	
E.II.5.1	- drugi akvadukti dolžine vsaj 1 km in daljinski vodovodi ⁴ ter vodovodi dolžine vsaj 5 km.		X
E.II.6	Jezovi in drugi objekti za zadrževanje ali trajno zagotavljanje rezerv vode, kjer nova ali dodatna količina zadržane ali uskladiščene vode presega 10 milijonov m ³ .	X	
E.II.6.1	- drugi jezovi in objekti za zadrževanje ali trajno zagotavljanje rezerv vode, kjer nova ali dodatna količina zadržane ali uskladiščene vode presega 1 milijon m ³ .		X
E.II.7	Zadrževalnik proda ali hudourniške vode prostornine najmanj 250.000 m ³ .	X	
E.II.7.1	- drugi zadrževalniki proda ali hudourniške vode prostornine vsaj 50 m ³ ali višine vsaj 5 m.		X
E.II.8	Regulacije in objekti za zaščito pred poplavami v dolžini več kot 500 m, razen nujnih ukrepov ob naravnih in drugih nesrečah ter vzdrževanju in obnovi takih objektov.		X

¹ Vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna.

² Vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna, če se zanje v predhodnem postopku ugotovi, da bi lahko imeli pomembne vplive na okolje.

³ Umetno urejeni vodotoki za prenos vode na velike razdalje po ceveh, jarkih kanalih ali tunelih (CC-SI 21530).

⁴ CC-SI 22120.

⁵ Distribucijski vodovodi za pitno in tehnološko vodo (CC-SI 22221).

Tabela 4: Izsek iz priloge 1 – vrste projektov

(Vir: Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017)

Predhodni postopek je treba opraviti za spremembo projekta, ki je v skladu z predpisi že dovoljen, se izvaja ali je že izveden, ne glede na to, ali je bilo za projekt pred njegovo spremembo že pridobljeno okoljevarstveno soglasje ali sklep v predhodnem postopku, kadar gre za spremembo projekta:

- ki sama po sebi dosega ali presega prag, ki je za dano vrsto projekta določen v prilogi 1, ne dosega pa višine pragu, pri kateri je PVO obvezna,
- ki pomeni spremembo položaja ali lege v prostoru, dimenzij objekta, zmogljivosti, sestave, načina ali obdobja obratovanja naprave, rabe surovin ali energije, in bi lahko imela pomembne škodljive vplive na okolje,
- pri kateri bo prag, ki je za to vrsto projekta določen v prilogi 1, dosežen ali presežen šele skupaj z njegovo spremembo.

Predhodni postopek se izvede tudi za projekt, ki sam po sebi ne dosega praga, ki je za to vrsto projekta določen pri opisu projekta v prilogi 1 in označen v stolpcu PP z oznako X, če je funkcionalno in prostorsko povezan z drugimi že izvedenimi ali nameravanimi projekti in skupaj z njimi ta prag dosega ali presega. Merila, na podlagi katerih se v predhodnem postopku ugotavlja, ali je za nameravani projekt treba izvesti PVO, so določena v prilogi 2 (tabela 5) (Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017).

Kadar imamo pred seboj v obravnavi za predhodno presojo projekt, ki se nahaja znotraj seznama priloge 2 Direktive 2011/92/EU ali v prilogi 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje pod stolpcem PP, označeni z X, moramo biti pozorni na to:

- ali se bo kateri koli del projekta izvajal na občutljivem območju,
- ali bo kateri koli primarni prag ali merilo presežen ali dosežen v povezavi s projektom.

Kadar se kateri koli del projekta nahaja v občutljivem območju, pragovi ali merila ne veljajo. Ko uporabljamo pragove ali merila, se je treba sklicevati na natančno besedilo posameznega praga ali merila. Direktiva dovoljuje državam, da same sprejmejo merila in pragove za projekte iz priloge 2 direktive, vendar pa jim ne podeljuje neomejene diskrecijske pravice, saj morajo biti sprejeti pristopi skladni s cilji direktive. Lahko si zamislimo primere, ko bi projekt padel zunaj velikosti ali drugih postavljenih meril, vendar bi imel pomembne vplive na okolje.

Ko se sprejema odločitve v postopku predhodne presoje, je treba pri odločanju upoštevati merila iz priloge 3 direktive ali merila iz priloge 2 uredbe, ki so pomembna za obravnavani projekt. Merila sama po sebi ne zagotavljajo podrobnejših navodil, ampak so kontrolni seznam značilnosti, ki se nanašajo na projekt, na njegovo lokacijo in potencialne vplive. Na splošno obstajajo tri glavne skupine primerov, za katere bo verjetno zahtevana PVO, in sicer

- veliki projekti, ki imajo večji pomen od lokalnega,
- predlagani projekt na posebej okoljsko občutljivih območjih ali ogroženih krajih,
- projekt s posebno zapletenimi in potencialno nevarnimi okoljskimi vplivi.

S predhodno presojo tako preverjamo, ali ima predlagani projekt na svoji lokaciji lahko pomembne vplive na okolje. PVO temelji na verjetnosti pomembnih vplivov na okolje.

ZNAČILNOSTI POSEGOV	LOKACIJA POSEGOV	ZNAČILNOSTI MOŽNIH VPLIVOV
Značilnost posega je treba obravnavati zlasti glede na: (a) velikost in zasnovano celotnega posega, (b) skupni učinek z drugimi obstoječimi oziroma dovoljenimi posegi, (c) uporabo naravnih virov, zlasti tal, prsti, vode in biotske raznovrstnosti, (č) nastajanja odpadkov, (d) emisije onesnaževal ter druge motnje zdravja, počutja ali kakovosti življenja, (e) tveganja povzročitve večjih nesreč po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, in naravnih nesreč, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi spoznanji lahko posledica podnebni sprememb, (f) tveganje za zdravje ljudi.	Upoštevati je treba okoljsko občutljivost geografskih območij, na katera bo poseg vplival, zlasti ob upoštevanju: (a) namenske in dejanske rabe zemljišč, (b) sorazmerne pogostosti, razpoložljivosti, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov (vključno s tlemi, vodo in biotsko raznovrstnostjo) na območju in njegovem podzemlju, zlasti: - vodovarstvenih območij in virov pitne vode, - varovanih kmetijskih zemljiščih, - najboljših gozdnih rastiščih, - območjih mineralnih surovin v javnem interesu; (c) absorpcijske sposobnosti naravnega okolja, pri čemmer se s posebno pozornostjo obravnavajo naslednja območja: - vodna in priobalna zemljišča, zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih po predpisih, ki urejajo vode, zlasti mokrišča, obrežna območja, rečna ustja, obalna območja in morsko okolje, - gorska in gozdna območja, - območja, varovana po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, - območja, na katerih je že ugotovljena čezmerna obremenitev okolja ali se predvideva, da bo okolje četrno obremenjeno, - gosto poseljena območja, - krajine in območja zgodovinskega, kulturnega ali arheološkega pomena, zlasti območja, varovana po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.	Verjetne pomembne vplive posega na okolje je treba obravnavati glede na značilnosti posega v okolje in lokacijo posega v okolje, ter v zvezi z učinkom posega na okolje in drugimi področji presoje vplivov na okolje ter ob upoštevanju: (a) velikosti in prostorskega obsega učinka, (b) narave in vrste učinka, (c) čezmejnosti učinka, (č) intenzivnosti in večplastnosti učinka, (d) verjetnosti pojava učinka, (e) pričakovanega pojavljanja, trajanja, pogostosti in povratnosti učinka (neposredni ali posredni, daljninski, skupni, medsebojno dopolnjujoči, kratkoročni ali dolgoročni, trajni ali začasni), (f) skupnega učinka poleg drugih obstoječih oziroma odobrenih posegov, (g) možnosti za uspešno zmanjševanje učinka.

Tabela 5: Priloga 2 – merila za ugotavljanje, ali je za nameravani projekt treba opraviti PVO

(Vir: Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje, 2017)

3.2.2 Zakon o ohranjanju narave

Če ZVO-1 ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem kot temeljni pogoj za trajnostni razvoj in v tem okviru določa temeljna načela varstva okolja, ukrepe varstva okolja in spremljanje stanja okolja, pa na drugi strani ZON⁴⁰ določa ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednost z namenom prispevanja k ohranjanju narave. Z ZON sta v slovenski pravni red preneseni Direktiva 2009/14/ES in Direktiva 92/43/EGS, ki zahtevata presojo sprejemljivosti načrtov, programov in projektov. S presojo sprejemljivosti prispevamo k ohranjanju biotske raznovrstnosti. ZON obravnava presojo sprejemljivosti za posege v naravo v členih 101d, 101e, 101f, 104a in 105a.

V postopku presoje sprejemljivosti za projekt mora organ ugotoviti in ustrezno presoditi vplive oziroma posledice, ki jih bo imel projekt na varstvene cilje posebnega varstvenega območja ali potencialno posebnega varstvenega območja. Vplive oziroma posledice se ugotavlja v postopku PVO. Organ sprejme odločitev v postopku PVO na podlagi mnenja pristojnega Zavoda RS za varstvo narave. Ocena

⁴⁰Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14)

sprejemljivosti projekta je ugodna, če se ugotovi, da projekt ne bo škodljivo vplival na varstvene cilje varstvenih območij, njihovo celovitost in povezanost. Pri ugodni oceni lahko organ upošteva tudi sprejemljive omilitvene ukrepe. Če je projekt ugodno ocenjen, ministrstvo izda okoljevarstveno soglasje. Kadar pa je ugodna ocena vplivov projekta pogojena z izvedbo ukrepov, so podani ukrepi obvezni del okoljevarstvenega soglasja. Pri neugodni oceni projekta pa ministrstvo zavrne izdajo okoljevarstvenega soglasja (ZON, 2014).

ZON v 102. členu obravnava izravnalne in omilitvene ukrepe za projekt. Izravnalne ukrepe predstavljajo dejavnosti, posegi ali ravnanja, s katerimi nadomestimo predvideno ali povzročeno okrnitev narave. Omilitveni ukrepi pa so posegi ali ravnanja, s katerimi omilimo izvajanje projekta ali posledice njegove izvedbe. Omilitvene oziroma izravnalne ukrepe se določi na podlagi naravovarstvenih smernic. Ukrepe se določi glede na predvideno ali povzročeno okrnitev narave ter možnostjo njene nadomestitve. Prednost ima vzpostavitev nadomestnega območja, ki ima enake naravovarstvene značilnosti kot območje, prizadeto s planom ali posegom. Oblike izravnalnih ukrepov, kot jih predvideva zakon, so:

- vzpostavitev nadomestnega območja, ki ima enake naravovarstvene značilnosti,
- vzpostavitev drugega območja, pomembnega za ohranjanje biotske raznovrstnosti oziroma varstvo naravnih vrednot,
- plačilo denarnega zneska v vrednosti povzročene okrnitve narave, ki se nameni za ohranjanje biotske raznovrstnosti oziroma varstvo naravnih vrednot (ZON, 2014).

3.2.2.1 Uredba o posebnih varstvenih območjih (Natura 2000)

Z uredbo se v slovenski pravni red prenašata Direktiva 92/43/EGS in Direktiva 2009/147/ES. Uredba določa posebna varstvena območja in varstvene cilje na teh območjih. Poleg tega določa varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov ter habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu EU, in druga ravnanja za ohranjanje teh območij (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), 2016).

Na območjih Natura je treba opraviti presojo sprejemljivosti projektov v primerih in na način, kot je določeno z ZON. Presoja sprejemljivosti je potrebna za projekte na delih habitatov, ki so bistveni za ohranjanje tistih živalskih vrst, katerih preživetje je v pretežni meri odvisno od možnosti njihovega življenja v neposredni povezavi s stavbami, drevesi, vrtovi, sadovnjaki ali drugimi površinami (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), 2016).

3.2.2.2 Uredba o ekološko pomembnih območjih

Uredba določa ekološko pomembna območja in varstvene usmeritve za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja habitatov (rastlinskih in živalskih vrst) in habitatnih tipov na teh območjih. Za izvajanje projektov na ekološko pomembnih območjih ni treba pridobiti naravovarstvenega soglasja (Uredba o ekološko pomembnih območjih, 2013).

3.2.2.3 Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot

Pravilnik določa dele narave, ki so zaradi svojih lastnosti spoznani za naravne vrednote bodisi državnega bodisi lokalnega pomena. Ob tem pravilnik tudi ureja varstvene in razvojne usmeritve ter druga obvezna pravila ravnanja za njihovo varstvo. Za projekte na območjih naravnih vrednot je treba pridobiti naravovarstveno soglasje (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, 2015).

3.2.2.4 Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja

S pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov planov in projektov na varovana območja so v slovenski pravni red prenesene zahteve Direktive 92/43/EGS iz člena 6(3) in 6(4). Pravilnik določa vsebino in podrobnejšo metodologijo presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in projektov na zavarovanih območjih, posebnih varstvenih območjih in potencialnih posebnih ohranitvenih območjih, ter posege v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na ta območja. S presojjo sprejemljivosti se za plan ali projekt, katerega izvedba bi sama po sebi ali v povezavi z drugimi plani ali projekti lahko pomembno vplivala na zavarovana območja in območja Nature, ugotovijo pričakovani vplivi (tabela 6) in presodi tako sprejemljivost njihove izvedbe na varstvene cilje varovanih območjih, njihovo celovitost ter povezanost kakor tudi povezanost evropskega ekološkega omrežja Natura 2000 (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, 2011).

Sam postopek presoje sprejemljivosti vplivov projektov je večstopenjska, pri čemer je ustrezna ugotovitev na predhodni stopnji podlaga za nadaljevanje na naslednji stopnji. V postopku presoje se uporablja načelo previdnosti, tako da v primeru dvoma prevlada javna korist ohranjanja narave nad razvojnimi interesi in drugimi javnimi koristmi. Presoja sprejemljivosti vplivov izvedbe ima štiri stopnje, in sicer:

- **I. stopnja** – ugotavljajo se pričakovani vplivi projekta. Presoja se njihova pomembnost, ker bi lahko pomembno vplivali na varovana območja. Z odločbo se določi projekte, za katere je treba izvesti presojjo sprejemljivosti.
- **II. Stopnja** – ugotavljajo se pričakovani vplivi projekta. Presoja se njihova sprejemljivost, kar vključuje morebitno presojjo variantnih rešitev in v primeru

ugotavljenih pričakovanih škodljivih vplivov tudi presojo ustreznih omilitvenih ukrepov. Z odločbo se dovoli ali zavrne izvedba projekta.

- **III. stopnja** – ugotavlja se obstoj alternativnih rešitev za doseganje ciljev projekta in presoja njihova ustreznost.
- **IV. stopnja** – ugotavlja se obstoj izravnalnih ukrepov in presoja njihova ustreznost.

Na podlagi rezultatov III. in IV. stopnje presoje se z odločbo odloči o prevladi druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave. Kadar se presoja sprejemljivosti projekta opravi v okviru PVO, morajo biti ugotovitve in presoje v poročilu o vplivih na okolje prikazane ločeno (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, 2011).

NEPOSREDNI VPLIV	DALJINSKI VPLIV	KUMULATIVNI VPLIV
(a) učinki izgube habitata: - delež ali velikost razreda trajne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa, - delež ali velikostni razred začasne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa, (b) učinka spremembe kakovosti habitata, ki vključuje velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa, (c) učinka spremembe abiotičnih dejavnikov: - velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij, spremembe sevanja, osvetljevanja, hrupa, - velikostni razred spremembe vodnega režima, naravne dinamike vodotoka, (d) učinka razdrobitve oziroma izgube osebkov: - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v krajini, - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oziroma spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste, (e) učinka na populacijsko dinamiko vrste: - delež ali velikostni razred trajnega upada velikosti populacije, - delež ali velikostni razred začasnega upada velikosti populacijske vrste.	(a) učinki izgube habitata: - delež ali velikost razreda trajne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa, - delež ali velikostni razred začasne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa, (b) učinka spremembe kakovosti habitata, ki vključuje velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa, (c) učinka spremembe abiotičnih dejavnikov: - velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij, spremembe sevanja, osvetljevanja, hrupa, - velikostni razred spremembe vodnega režima, naravne dinamike vodotoka, (d) učinka razdrobitve oziroma izgube osebkov: - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v krajini, - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oziroma spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste, (e) učinka na populacijsko dinamiko vrste: - delež ali velikostni razred trajnega upada velikosti populacije, - delež ali velikostni razred začasnega upada velikosti populacijske vrste.	(a) velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja vrste zaradi seštetih učinkov presojanja plana z učinki planov in posegov v naravo, ki so bili izvedeni ali odobreni ali so v času presoje v postopku presoje sprejemljivosti, (b) velikostni razred trajne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa zaradi seštetih učinkov presojanega plana z učinki planov in posegov v naravo, ki so bili izvedeni ali odobreni ali so v času presoje v postopku presoje sprejemljivosti

Tabela 6: Ocenjevanje neposrednih, daljinskih in kumulativnih vplivov na podlagi učinkov

(Vir: Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, 2011)

Presoja sprejemljivosti projektov se izvaja za posege v naravo iz priloge 2 (tabela 7), za katere niso bili ocenjeni njihovi vplivi na varovana območja v postopku presoje sprejemljivosti planov v okviru CPVO. Ko se določa projekte, ki bi lahko pomembno vplivali na varovana območja, je treba upoštevati morebitne kumulativne vplive. Presoja sprejemljivosti projekta se izvede v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja, ko gre za projekt z vplivi na okolje. Podlage za odločanje so tehnična dokumentacija projekta, poročila o vplivih na okolje ter mnenja organizacije in morebitna druga mnenja, stališča ali ocene strokovnih ali nevladnih organizacij ter pridobljenih stališč javnosti (Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, 2011).

POSEG V NARAVO	NEPOSREDNI VPLIV	OPOMBA	OBMOČJE NEPOSREDNEGA VPLIVA (v m)	DALJINSKI VPLIV	OBMOČJE DALJINSKEGA VPLIVA (v m)
OBMOČJA OKOLJSKE INFRASTRUKTURE					
Postavitev podzemnega voda (vodovod, plinovod, kanalizacijska cev, telefonski kabel itd.)	VSE SKUPINE	0	75	VSE SKUPINE	100
Postavitev čistilne naprave ali dograditev oz. obnova čistilne naprave za povečanje kapacitet	VSE SKUPINE	0	20	stoječe vode, tekoče vode, raki, ribe in piškurji, dvoživke, kačji pastirji, jame, vidra	celotno vodozbirno območje v katerega se iztekajo izpusti
OBMOČJA POVRŠINSKIH VODA IN VODNE INFRASTRUKTURE					
Postavitev visokovodnih nasipov	vodne ptice, črna štorčija, sršenar, mali klinčak, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, suha travišča pod gozdno mejo, mokrotna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, kačji pastirji, dvoživke, plazilci (sklednica), vidra, cvetnice in praprotnice	celotno območje nasipja in celotno območje predvidene stalne ali začasne ojezeritve	50	enako kot v stolpcu neposredni vpliv	Poseg se presoja na celotno varovano območje, ki je v poplavnem območju
Postavitev ali povišanje oz. sprememba pragov, jezov, zapornic, pregrad ali hudourniških pregrad	vodne ptice, črna štorčija, sršenar, mali klinčak, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, veliki škurh, repaljščica, prepelica, kobličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, dvoživke, kačji pastirji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, ribe in piškurji, raki, cvetnice in praprotnice, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica)	območje vpliva je odvisno od velikosti objekta in vodotoka	200 m dolvodno in gorvodno	enako kot v stolpcu neposredni vpliv	poseg se presoja na celotnem vodnem sistemu, katerega del je varovano območje
Obnova oz. sanacija obstoječih pregrad in jezov	vodne ptice, obrečni in barjanski gozdovi, vidra	0	10	vodne ptice	500
Izgradnja ali obnova obrežnega zavarovanja vodotoka	vodne ptice, črna štorčija, sršenar, mali klinčak, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, mali slavec, repaljščica, prepelica, kobličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, suha travišča pod gozdno mejo, mokrotna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, kačji pastirji, dvoživke, mehkužci, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci, cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra)	0	50	enako kot v stolpcu neposredni vpliv	2000 m dolvodno in gorvodno
Regulacije ali čiščenje struge tekočih voda	VSE SKUPINE			vodne ptice, črna štorčija, sršenar, mali klinčak, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, mali slavec, repaljščica, prepelica, kobličar, rjava penica, rumena pastirica, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošči, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke	2000 m dolvodno in gorvodno
Postavitev objekta za črpanje, filtriranje in zajem vode	vodne ptice, črna štorčija, mokrotna travišča pod gozdno mejo, tekoče vode, mezofilna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, preostali gozdovi, jame, raki, ribe in piškurji, dvoživke, plazilci (sklednica)	0	10	vodne ptice, črna štorčija, mokrotna travišča pod gozdno mejo, tekoče vode, mezofilna travišča pod gozdno mejo, obrečni in barjanski gozdovi, preostali gozdovi, jame, raki, ribe in piškurji, dvoživke, plazilci (sklednica)	na vse območje pod zajetjem, ki je odvisno od te vode
Izvajanje vzdrževalnih del na vodnih in priobalnih zemljiščih	vodne ptice, črna štorčija, sršenar, mali klinčak, kosec, srednji detel, pivka, belovrati muhar, mali slavec, repaljščica, prepelica, kobličar, rjava penica, rumena pastirica, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, obrečni in barjanski gozdovi, raki, dvoživke, ribe in piškurji, kačji pastirji, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci, cvetnice in praprotnice, mehkužci, sesalci (bober in vidra), mahovi	0	10	enako kot v stolpcu neposredni vpliv	100m v širino in 2000 m dolvodno in gorvodno
Odvzem vode iz vodotokov in stoječih voda, vključno s povečanjem odvzema, ter emisija v vode	črna štorčija, vodne ptice, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, dvoživke, kačji pastirji, mehkužci, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci (sklednica), cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra)	0	10	črna štorčija, vodne ptice, stoječe vode, tekoče vode, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, obrečni in barjanski gozdovi, raki, ribe in piškurji, dvoživke, kačji pastirji, mehkužci, metulji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, plazilci (sklednica), cvetnice in praprotnice, sesalci (bober in vidra)	poseg se presoja na celotnem vodnem sistemu, katerega del je varovano območje
Zaspavanje ali poplavljanje močvirnih predelov, depresij in vodnih teles ali niveliranje	vodne ptice, ribe in piškurji, raki, tekoče vode, obrečni in barjanski gozdovi, mokrotna travišča pod gozdno mejo, barja, metulji, kačji pastirji, hrošč <i>Graphoderus bilineatus</i> , močvirski krešič, mehkužci, sesalci (bober in vidra), plazilci (sklednica), dvoživke, cvetnice in praprotnice	0	25	0	0

Tabela 7: Izsek iz priloge 2 – Natura območja

(Vir: Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja, 2011)

3.2.3 Zakon o vodah

Z ZV-1⁴¹ sta v slovenski pravni red med drugim preneseni Direktiva 2000/60/ES in Direktiva 2007/60/ES. Z zakonom se ureja upravljanje z morjem, celinskim in podzemnim vodami. Med drugim zakon ureja tudi vodne objekte in naprave. Upravljanje z vodami ter vodnim in priobalnim zemljiščem obsega varstvo voda, urejanje voda in odločanje o rabi voda. Cilj upravljanja z vodami ter vodnim in priobalnim zemljiščem je doseganje dobrega stanja voda, z vodo povezanih ekosistemov, zagotavljanja varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin ter spodbujanje trajnostne rabe voda. Trajnostna raba voda omogoča različne vrste rabe voda ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti (ZV-1, 2015).

Varstvo pred škodljivim delovanjem voda obsega izvajanje ukrepov, s katerimi se zmanjšuje ali preprečuje ogroženost pred škodljivim delovanjem voda in odpravlja njihove posledice. Zaradi zagotavljanja varstva se določi območja, ki so ogrožena zaradi poplav, erozije celinskih voda in morija, zemeljskih ali hribinskih plazov in snežnih plazov:

- poplavno območje – vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se zaradi naravnih dejavnikov voda občasno prelije izven vodnega zemljišča,
- erozijsko območje – zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije voda,
- plazljivo območje – zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev,
- plazovito območje – zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost da se pojavijo (ZV-1, 2015).

Projekt, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, se lahko izvede samo na podlagi podeljenega vodnega soglasja. Poseg, za katerega je potrebno pridobiti vodno soglasje, je:

- poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb in za izvajanje posebne rabe voda,
- poseg na varstvenih ali ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik,
- hidromelioracija in druga kmetijska operacija, gozdno delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

⁴¹ Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdr1-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15)

Če se v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja po ZVO-1 ugotovi, da gre za projekt, za katerega je treba pridobiti vodno soglasje po ZV-1, se šteje, da so bili projektni pogoji za projekt pridobljeni z dnem izdaje okoljevarstvenega soglasja. Investitor mora po končanem projektiranju pridobiti vodno soglasje (ZV-1, 2015).

3.2.3.1 Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja

Uredba v skladu z Direktivo 2007/60/ES določa pogoje in omejitve za posege v prostor in izvajanje dejavnosti na naslednjih območjih:

- ki so zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja ogroženi,
- ki v primeru poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja lahko ogrožajo vodno okolje,

ter načrtovanje rabe prostora in preventivnih ukrepov za zmanjševanje poplavne ogroženosti. Med drugim so pogoji in omejitve, podani z dano uredbo, namenjeni zagotavljanju okoljskih ciljev na območjih poplav in erozije, skladno z ZVO-1 in ZV-1 ter ohranitvi vodnega in obvodnega prostora, potrebnega za poplavne in erozijske procese (Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, 2008).

Za vrste projektov in za njihove spremembe, za katere je treba izvesti PVO skladno z ZVO-1, je treba, kadar se obravnavani projekt nahaja znotraj območja poplavne ali erozijske nevarnosti, upoštevati omejitve in pogoje iz priloge 1 dane uredbe. Omejitve in pogoje se upoštevata kot eno od meril za oceno vplivov in določitev pogojev, pod katerimi se lahko projekt izvede (Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, 2008).

Posegi v prostor v skladu z enotno klasifikacijo vrst objektov (CC-SI)	Pogoji in omejitve		
	Razred nevarnosti		
	Velika	Srednja	Majhna
2 GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI			
21 Objektitransportne infrastrukture			
215 Pristanišča, plovne poti, pregrade in jezovi ter drugi vodni objekti			
2152 Pregrade in jezovi			
21520 Pregrade in jezovi	+	+	+
22 Ceвовodi, komunikacijska omrežja in elektroenergetski vodi			
222 Distribucijski ceвовodi, distribucijski elektroenergetski vodi in distribucijska komunikacijska omrežja			
2222 Distribucijski ceвовodi za vodo in pripadajoči objekti			
22221 Distribucijski ceوصodi za pitno in tehnološko vodo	- ²	- ²	+
22222 Distribucijski ceوصodi za toplo vodo, paro in stisnjeni zrak	- ²	- ²	+
22223 Vodni stolpi, vodnjaki in hidranti	- ²	- ²	+
2223 Ceوصodi za odpadno vodo, čistilne naprave			
22231 Ceوصodi za odpadno vodo	- ²	- ²	+
22232 Čistilne naprave	- ²	- ²	+

-² na območjih poplav in erozij so posegi v prostor prepovedani. Dovoljeni so le če, ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje ali presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo umilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali vodnim soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven.

+ na območju poplav in erozije so posegi v prostor dovoljeni z upoštevanjem pogojev iz vodnega soglasja.

Tabela 8: Izsek iz priloge 1 – posegi v prostor

(Vir: Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, 2008)

3.3 ŠKOTSKA ZAKONODAJA

3.3.1 Uredba o presoji vplivov na okolje (Škotska) 2017

Z Uredbo o presoji vplivov na okolje (Škotska) 2017⁴² oziroma »The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) 2017« se v škotski pravni red prenaša Direktiva 2014/52/EU. Organ za načrtovanje⁴³ (ali oddelka za načrtovanje in arhitekturo⁴⁴, odvisno od primera) ne sme odobriti gradbenega

⁴² V času pisanja diplomske naloge je bila v veljavi Uredba o presoji vplivov na okolje (Škotska), 2011 oziroma The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland), 2011. Zaradi zahtev Direktive 2014/52/EU, da je potrebno prenesti omenjeno direktivo do 17. maja 2017 v nacionalno zakonodajo, je v letu 2016 škotska vlada pristopila k pripravi nove uredbe, s katero bo spremenjena direktiva prenesena v škotsko zakonodajo. Odločili smo se, da v nalogi obravnavamo osnutek nove uredbe, ki je bil med 9. avgustom 2016 in 31. oktobrom 2016 dan v posvetovanje s strani škotske vlade. 31. marca 2017 je škotski parlament sprejel novo uredbo, ki je stopila v veljavo 16. maja 2017. V diplomskem delu smo upoštevali vse spremembe med obravnavanim osnutkom in na novo sprejeto uredbo škotskega parlamenta.

⁴³ Organ za načrtovanje pomeni organ, na katerega pade, je padla ali bo padla odobritev vloge za gradbeno dovoljenje.

⁴⁴ Oddelek za načrtovanje in arhitekturo škotske vlade (Planning & Architecture Division, The Scottish Government), ki je v uredbi naveden pod terminom »scottish ministers«.

dovoljenja za projekt, za katerega se zahteva PVO, razen če je bila PVO predhodno izvedena. PVO mora na primeren opredeliti, opisati in oceniti glede na okoliščine, ki se nanašajo na predlagani projekt, posredne in neposredne pomembne vplive predlaganega projekta (vključujoč operativne vplive, kjer jih bo predlagani poseg imel) na:

- prebivalstvo in zdravje ljudi,
- biotsko raznovrstnost,
- zemljišče, tla, vodo in podnebje,
- materialna sredstva, kulturno dediščino in krajino

in interakcijo med njimi. Vplivi, ki jih je treba opredeliti, opisati in oceniti, vključujejo pričakovane vplive, ki izhajajo iz ranljivosti tveganja projekta za večje naravne in druge nesreče.

PVO je za projekt zahtevana, kadar:

- organ za načrtovanje sprejme mnenje predhodne presoje, da je za projekt zahtevana PVO,
- oddelek za načrtovanje in arhitekturo poda usmeritev predhodne presoje, da je za projekt zahtevana PVO,
- če ni bilo sprejeto mnenje predhodne presoje s strani organa za načrtovanje in ni bila podana usmeritev predhodne presoje s strani oddelka za načrtovanje in arhitekturo, nosilec projekta pa predloži poročilo o vplivih na okolje.

Ob tem je treba poudariti, da pozneje podana usmeritev predhodne presoje nadomesti predhodno podano usmeritev ali mnenje predhodne presoje. Izvod vsake podane usmeritve predhodne presoje, ki jo je sprejel oddelek za načrtovanje in arhitekturo, mora biti poslan organu za načrtovanje.

Pri odločanju, ali projekt iz priloge 2 (tabela 9) zahteva PVO, mora organ za načrtovanje (ali oddelek za načrtovanje ali arhitekturo, odvisno od primera) v vseh primerih upoštevati tak nabor meril, podanih v prilogi 3 (tabela 10), kot so primerna za obravnavani projekt in dostopne rezultate katerih koli ustreznih presoj. Kjer so bile podane informacije s strani nosilca projekta, mora njihova odločitev temeljiti na teh informacijah.

Ko organ za načrtovanje sprejme mnenje predhodne presoje ali oddelek za načrtovanje in arhitekturo poda usmeritev predhodne presoje,

- mora biti mnenje ali usmeritev predhodne presoje pospremljeno s pisno izjavo s sklicevanjem na merila podana v prilogi 3, kot so pomembna za projekt, glavnimi razlogi za njihovo odločitev, ali je za projekt zahtevana PVO ali ne,
- kjer so mnenje ali usmeritve presejalnega pregleda, da ni zahtevana PVO, mora pisna izjava navesti vse značilnosti predlaganega projekta ali

predlaganih ukrepov, ki so predvideni kot izogibanje ali preprečitev pomembnih škodljivih vplivov na okolje.

Stolpec 1: Opis posega	Stolpec 2: Merila in pragovi
10. INFRASTRUKTURNI PROJEKTI	
Gradnja celinskih plovnih poti, ki niso vključene v prilogo I, kanalizacija in dela za zaščito pred poplavami.	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
Jazovi in drugi objekti namenjeni zadrževanju in hranjenju vode na dolgi rok (če niso vključeni v prilogo I).	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
Umestitev akvaduktov dolgih razdalj.	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
Črpanje podtalnice in umetno obnavljanje podtalnice, ki niso vključeni v prilogo I.	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
Objekti za prenos vode med porečji, ki niso vključeni v prilogo I.	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
11. OSTALI PROJEKTI	
Čistilne naprave za odpadno vodo (če niso vključene v prilogo 1).	Področje dela presega 1ha (1000 m ²) (posega).
13. Vsaka sprememba ali razširitev posega opisanega v točkah 1 do 12 stolpca 1 te tabele, če je ta poseg že dovoljen, izveden ali v postopku izvajanja.	Pragovi in merila iz ustreznega dela stolpca 2 dane tabele, ki se uporablja za posege kot je sprememba ali razširitev, so doseženi ali preseženi in v takem primeru spremembe ali razširitve lahko imajo pomembne škodljive posledice na okolje.

*Tabela 9: Izsek iz priloge 2 – opis projekta in uporabljeni pragovi in merila
(Vir: The Town and Country Planning, 2017)*

ZNAČILNOSTI POSEGA	LOKACIJA POSEGA	ZNAČILNOSTI MOŽNEGA VPLIVA
(a) velikost in zasnova projekta, (b) komulacija z drugimi obstoječimi posegi in ali odobrenimi posegi (c) uporaba naravnih virov, zlasti zemlje, tal, vode in biotske raznovrstnosti, (d) nastajanje odpadkov, (e) onesnaževanje in obremenjevanje, (f) tveganje večjih nesreč in/ali nesreč, ki so pomembne za zadevni projekt, vključno s tistimi, zaradi podnebnih sprememb, v skladu z znanstvenimi spoznanji, (g) tveganja za zdravje ljudi (na primer, zaradi onesnaževanja vode ali zraka)	Okoljska občutljivost določenih geografskih območij, ki bi poseg nanje verjetno vplival, morajo biti obravnavana ob upoštevanju: (a) obstoječe in odobrene rabe zemljišča, (b) relativnega obilja, razpoložljivosti, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov (vključno s tlemi, zemljo, vodo in biotsko raznovrstnostjo) v območju in njegovim podzemljem, (c) absorpcijske sposobnosti naravnega okolja, s posebnim poudarkom na naslednjih področjih: - mokrišča, obvodni prostor, rečna ustja, - obalna območja in morsko okolje, - gorska in gozdna območja, - naravni rezervati in parki, - evropska območja in druga območja opredeljena ali zavarovana pod nacionalno zakonodajo, - območja v katerih je že prišlo do neizpolnjevanja standardov okoljske kakovosti, določene v zakonodaji EU in so pomembna za projekt, ali v katerih se smatra, da je prišlo do take odpovedi, - gosto poseljena območja, - pokrajine in območja, zgodovinskega, kulturnega ali arheološkega pomena.	Verjetni pomembni vplivi posega na okolje morajo biti upoštevani v povezavi z merili iz značilnosti posega in lokaciji posega v zvezi z vplivom posega na dejavnike, ob upoštevanju: (a) velikosti in obsega vplivov (na primer geografsko območje in število prebivalcev, ki bodo verjetno prizadeti) (b) naravo vpliva, (c) čezmejno naravo vpliva, (d) intenzivnost in celovitost vpliva.

*Tabela 10: Izbor meril za predhodni postopek projektov iz priloge 2
(Vir: The Town and Country Planning, 2017)*

Takoj ko je mogoče, po sprejemu mnenja predhodne presoje, mora organ za načrtovanje poslati izvod mnenja skupaj s pisno izjavo nosilcu projekta. Oddelek za načrtovanje in arhitekturo lahko poda usmeritev po svoji lastni volji ali če je to pisno od njih zahtevano s strani katere koli osebe in kadar je bila podana vloga za gradbeno dovoljenje v povezavi s projektom, na katerega se nanaša usmeritev predhodne presoje. Po sprejemu usmeritve predhodne presoje mora oddelek za načrtovanje in arhitekturo poslati izvod podane usmeritve skupaj s pisno izjavo nosilcu projekta, organu za načrtovanje in osebi, ki je podala zahtevo, če to ni nosilec projekta.

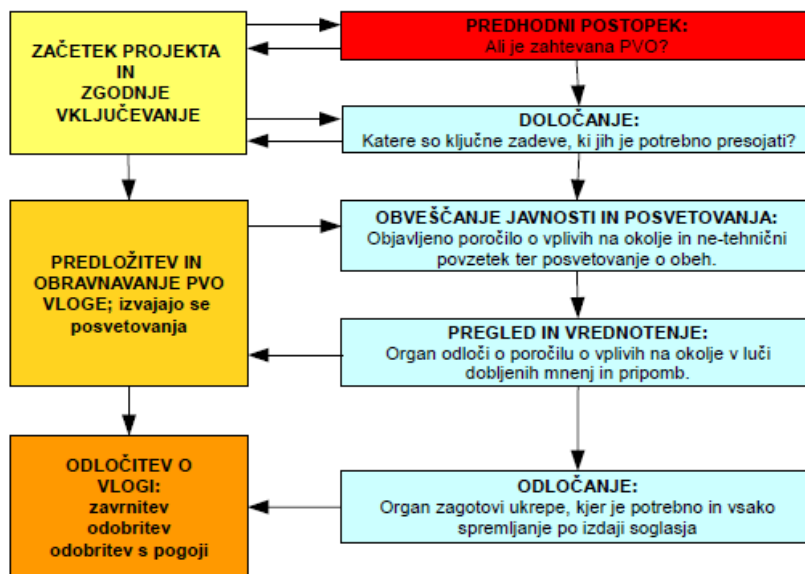
Nosilec projekta mora od organa za načrtovanje zahtevati mnenje predhodne presoje. V zahtevi mora nosilec projekta podati:

- opis lokacije projekta vključno z ustreznim kartografskim prikazom,
- opis predlaganega projekta, ki vključuje opis fizičnih značilnosti predlaganega posega v okolje in če je primerno rušitvena dela,
- opis lokacije predlaganega projekta zlasti v povezavi z okoljsko občutljivostjo geografskega območja, ki bo verjetno prizadeto,
- opis vidikov okolja, ki bodo pomembno prizadeti s predlaganim projektom,
- opis verjetnih pomembnih vplivov, na podlagi dostopnih informacij za tak vpliv predlaganega projekta, ki izhaja iz pričakovanih ostankov in emisij ter nastajanja odpadkov, kjer je pomembno,
- opis uporabe naravnih virov, predvsem tal, zemlje, vode in biotske raznovrstnosti.

Po prejemu zahteve za mnenje predhodne presoje, razen če oddelek za načrtovanje in arhitekturo ne poda usmeritve predhodne presoje, mora organ sprejeti mnenje znotraj 21 dni od prejema zahtevka. Če se zaradi kompleksnosti projekta organ dogovori z vlagateljem zahtevka za daljši rok za sprejetje mnenja, pa mora organ podati mnenje najpozneje v 90 dneh od prejema zahteve. Če organ ob obravnavi zahteve ugotovi, da nima na razpolago vseh informacij, da bi odločil o zahtevi, pozove vlagatelja, naj dopolni zahtevek z manjkajočimi informacijami (The Town and Country Planning, 2017).

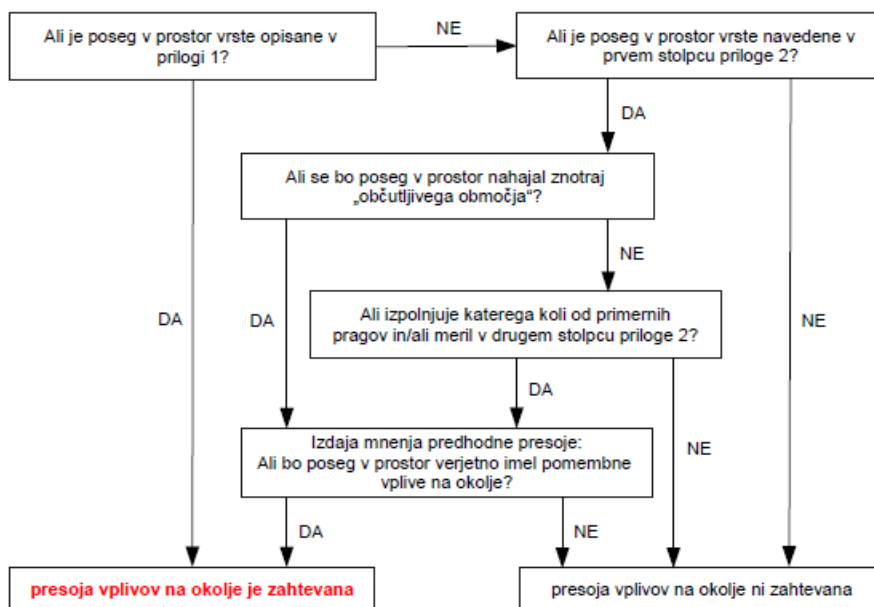
V pomoč organom je škotska vlada leta 2011 izdala »Planning Circular 3/2011« oziroma »Načrtovalsko okrožnico 3/2011«, ki predstavlja usmeritve (navodila) k Uredbi o presoji vplivov na okolje (Škotska) 2011. Okrožnica 3/2011 je namenjena kot vodilo skozi postopek PVO (slika 5) in jo je kot tako treba brati skupaj z uredbo.

Kot smo že spoznali, je na Škotskem organ za načrtovanje tisti, na katerem je pristojnost odločanja, ali je za predlagani projekt zahtevana PVO. V ta namen organ najprej preuči, ali je projekt opisan v prilogi 1 ali prilogi 2 Uredbe o PVO (slika 6). Za projekte, ki so opisani v prilogi 1, je PVO vedno zahtevana. Projekti, ki so opisani v prilogi 2, pa zahtevajo PVO, če je verjetno, da bodo imeli pomembne vplive na okolje zaradi dejavnikov, kot so njegova velikost, narava ali lokacija. Pri ugotavljanju, ali je določen projekt naveden v prilogi 1 ali prilogi 2, mora organ upoštevati odločbe (sodbe) Evropskega sodišča, da ima direktiva o PVO svojo širino, ki se izraža v smislu njenega obsega in namena. Dejstvo, da določena vrsta projektov ni posebej opredeljena v eni od prilog, ne pomeni nujno, pa pade iz obsega uporabe uredbe. Opisi znotraj prilog se nanašajo na sektorske kategorije projektov in ne opisujejo natančne narave predvidenih del oziroma projekta.

Slika 5: Ključne faze v postopku PVO

(Vir: Planning Advice Note 1/2013: Environmental Impact Assessment, 2013, str. 5)

Slika 6: Ugotavljanje, ali predlagani projekt zahteva PVO

(Vir: Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland), 2011, str. 10)

Projekt iz priloge 2, za katerega je zahtevana PVO, je projekt vrste iz stolpca ena priloge 2, ki:

- se nahaja v celoti ali delno v občutljivem območju,
- izpolnjuje enega od ustreznih kriterijev ali presega enega od ustreznih pragov navedenih v stolpcu dve priloge 2.

Projekt, ki ne presega pragov ali izpolnjuje meril iz stolpca dve priloge 2 in ki se ne nahaja v celoti ali delno v občutljivem območju, ni projekt iz priloge 2. Zato zanj ni zahtevana PVO. Projekt, ki ne presega pragov ali izpolnjuje meril iz priloge 2, vendar se nahaja znotraj ali delno na občutljivem območju, je projekt iz priloge 2. PVO bo zahtevana le, če se v predhodni presoji ugotovi, da bo projekt verjetno vplival na okolje.

Organ za načrtovanje je dolžan pregledati vsako zahtevo za projekt iz priloge 2. Ugotavljanje, ali je potrebna PVO, je poimenovano mnenje predhodne presoje (screening opinion). Ko organ dobi zahtevo v obravnavo, je temeljno vprašanje, ki si ga mora zastaviti: »Ali bo dani projekt verjetno pomembno vplival na okolje?« Vpliv na okolje je treba preveriti preko dejavnikov, kot so njegova narava, velikost in lokacija. Pri ugotavljanju, ali bo projekt imel pomembne vplive, mora organ upoštevati izbrana merila iz priloge 3 Uredbe o PVO. Tri kategorije meril so značilnost projekta, lokacija projekta in značilnosti možnih vplivov. Značilnosti možnih vplivov predstavljajo interakcijo med značilnostjo in lokacijo, to je med projektom in okoljem. Ob tem pa mora organ pri svojem odločanju upoštevati tudi:

- obseg vplivov (geografsko območje in velikost prizadetih prebivalcev),
- obseg in zapletenost vpliva,
- verjetnost vpliva,
- trajanje, pogostost in reverzibilnost vpliva.

V pomoč pri odločanju mu je kontrolni seznam, ki je dostopen na spletni strani škotske vlade (<http://www.gov.scot/Resource/0042/00425248.pdf>). Uporaba kontrolnih seznamov ali drugih pripomočkov za predhodno presojno ni zahtevana. Sama uporaba pa ima za organ prednosti, in sicer:

- zagotavlja sistematični pristop k postopku predhodne presoje, ki bo zagotavljal bolj premišljeno in uravnoteženo mnenje predhodne presoje,
- predloži dokazno listino, da je bila predhodna presoja izvedena, in zapis, na osnovi katerega je bilo mnenje doseženo, če je odločitev naknadno vprašljiva ali izpodbijana na sodišču.

Pri sprejemanju mnenja predhodne presoje, ali je verjetno, da bodo pomembni vplivi na okolje, mora organ posebno pozornost nameniti upoštevanju predlaganih sanacijskih ukrepov, tudi če so ti predmet pogojev za gradbeno dovoljenje. Obseg, v katerem se sanacijske ukrepe upošteva v predhodni presoji, je odvisen od dejstev posameznega primera. V kolikšni meri in ali so potrebni sanacijski ukrepi, da se prepreči vplive projekta, je treba obravnavati za vsak primer posebej. Da bi organ dobil pogled na verjetnost pomembnih vplivov projekta, mora upoštevati naravo in obseg vseh sanacijskih ukrepov ter vse izvedene preiskave vplivov. Pri odločanju mora organ upoštevati tudi negotovost, vpliv, ki ga bo imel projekt med sanacijo in verjetni končni rezultat. Ne sme se privzeti, da bodo podani sanacijski ukrepi uspešno izvedeni. Pri ugotavljanju, ali bodo vplivi pomembni, mora organ upoštevati

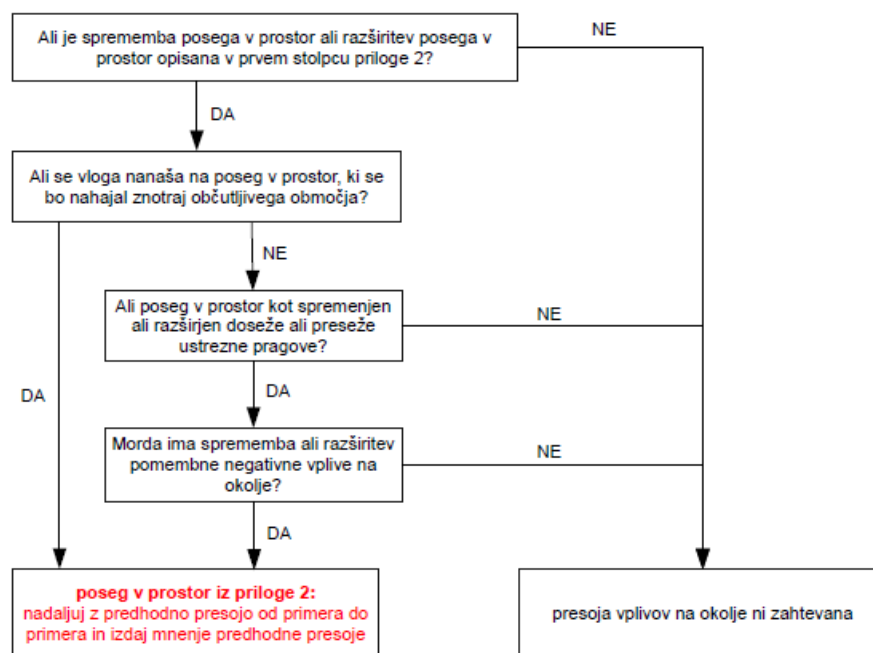
kumulativne vplive obravnavanega projekta skupaj z vsemi vplivi obstoječih ali odobrenih projektov.

Sprememba ali razširitev projekta, ki ima lahko pomembne vplive na okolje, sodi v obseg uredbe o PVO. Kadar je sprememba ali razširitev vrste s seznama priloge 1 in kadar sprememba ali razširitev sama izpolnjuje vse mejne vrednosti ali opise, podane v prilogi 1, je PVO vedno zahtevana. Če je sprememba ali razširitev na seznamu priloge 1, vendar sama po sebi ne izpolnjuje vseh mejnih vrednosti ali meril podanih v prilogi 1, ali če je podana v stolpcu ena priloge 2, se oceni, da gre za projekt iz priloge 2, kadar so izpolnjena naslednja dodatna merila:

- ustrezne mejne vrednosti in merila, ki se nanašajo na projekt kot spremenjen ali razširjen, so dosežena ali presežena, in
- kjer so mejne vrednosti dosežene ali presežene, sprememba ali razširitev ima lahko sama pomembne negativne vplive na okolje, ali
- se zahteva nanaša na projekt, ki se nahaja v celoti znotraj ali delno v občutljivem območju.

Postopek predhodne presoje za spremenjen ali razširjen projekt je podan na sliki 7. Pri odločanju, ali je sprememba ali razširitev vrste s seznama priloge 1 ali priloge 2, mora organ imeti upoštevati, da ima direktiva PVO svojo širino, ki se izraža v smislu njenega obsega in namena. Kadar je vložena zahteva za spremembo ali razširitev obstoječega projekta, mora organ upoštevati namen te spremembe ali razširitve in ne samo dela, ki ga je potrebno izvesti. Projekt, ki vsebuje spremembo ali razširitev, zahteva PVO samo, če bo sprememba ali razširitev imela verjetno pomembne vplive na okolje (določene skozi postopek predhodne presoje). Vendar je treba morebitnost pomembnih vplivov obravnavati v okviru obstoječega projekta (Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland), 2011).

Škotska naravna dediščina je leta 2013 izdala usmeritev (priročnik) za pristojne organe, posvetovalna telesa in ostale udeležence v PVO na Škotskem z naslovom »A handbook on environmental impact assessment« oziroma »Priročnik o presoji vplivov na okolje«. Priročnik med drugim predstavlja ključne informacije, pomembne nasvete in dobro prakso PVO.

Slika 7: Ugotavljanje, ali je predlagana sprememba ali razširitev projekt iz priloge 2
(Vir: Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland), 2011, str. 47)

3.3.2 Uredba o ohranjanju okolja (naravnih habitatov) 1994

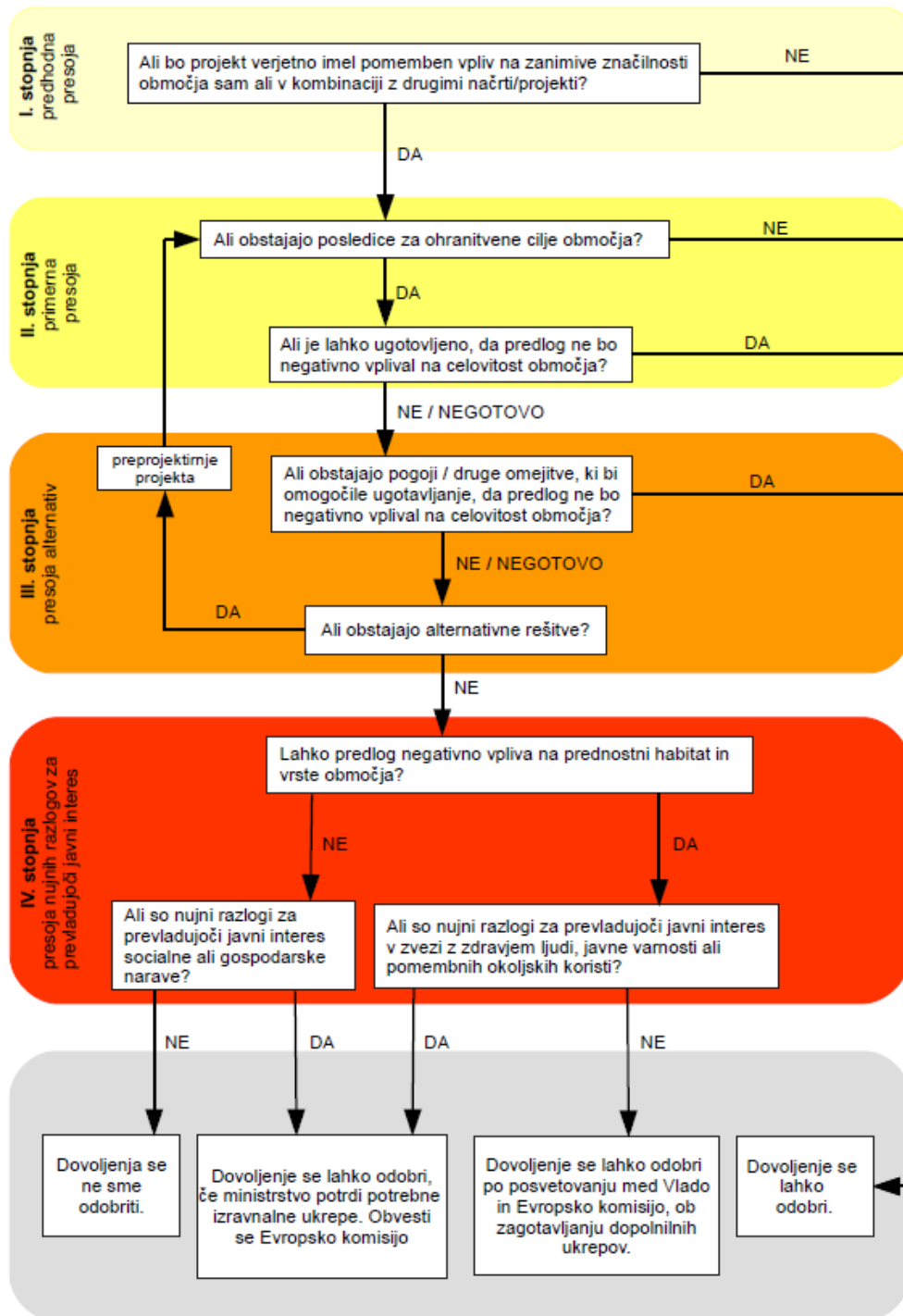
Z Uredbo o ohranjanju okolja (naravnih habitatov), 1994, oziroma »The Conservation (Natural Habitats, & c.) Regulations 1994« je prenesena Direktiva 92/43/EGS v škotski pravni red. Preden se pristojni organ odloči prevzeti ali podati katero koli soglasje, dovoljenje ali drugo odobritev za načrt ali projekt, ki

- bo verjetno imel pomembne vplive na evropska območja, bodisi sam ali v kombinaciji z drugimi načrti ali projekti,
- ni neposredno povezan z ali potreben za upravljanje evropskega območja,⁴⁵

mora opraviti ustrezno presojo (slika 8) vplivov na območje glede na cilje ohranjanja tega območja. Oseba, ki zaproša za soglasje, dovoljenje ali drugo odobritev, mora zagotoviti take informacije, ki jih pristojni organ lahko razumno zahteva za namene presoje. Pristojni organ se mora za namene presoje posvetovati s Škotsko naravno dediščino in upoštevati navedbe, podane z njihove strani. Če pristojni organ meni, da je primerno upoštevati mnenje javnosti, sprejme potrebne korake za ta namen. Pristojni organ se lahko strinja z načrtom ali projektom šele potem, ko se je prepričal, da izvedba projekta ne bo škodovala celovitosti evropskega območja. Pri odločanju, ali bo načrt ali projekt škodoval celovitosti evropskega območja, mora pristojni organ upoštevati način, na katerega je predlagana izvedba ali vsakega

⁴⁵ Evropska območja so posebna ohranitvena območja, območja pomembna za EU, uvrščena na seznam po Direktivi 92/43/EGS, območja, ki gostijo prednostne naravne habitatne tipe ali prednostne vrste in območja, razvrščena v skladu z Direktivo 2009/147/EGS.

pogoja ali omejitve, na podlagi katerih se podaja soglasje, dovoljenje ali druga dana odobritev.

Slika 8: Štiristopenjska presoja sprejemljivosti
 (Vir: The Planning Inspectorate, Habitats Regulations Assessment, Advice note ten: Habitats Regulations Assessment relevant to nationally significant infrastructure projects, 2016, str. 4)

Kadar je pristojni organ prepričan, da ni alternativnih rešitev, načrt ali projekt pa je treba opraviti iz nujnih razlogov prevladujočega javnega interesa (ki je lahko socialne ali gospodarske narave), lahko pristojni organ odobri načrt ali projekt kljub negativni presoji posledic za območje. Če je gre za območje s prednostnim naravnim habitatnim tipom ali prednostno vrsto, morajo biti

- razlogi, nanašajoči se na zdravje ljudi, javno varnost ali koristne posledice, bistvenega pomena za okolje,
- drugi razlogi, ki so po mnenju Evropske komisije nujni razlogi za prevladujoč javni interes.

Kadar pride do obravnave prevladujočega javnega interesa in je

- načrt ali projekt odobren kljub negativni presoji posledic za evropsko območje,
- odločitev ali soglasje, dovoljenje ali drugaodobritev je potrjena na pregledu ne glede na negativno presojo,

mora ministrstvo zagotoviti, da se sprejmejo vsi potrebni izravnalni ukrepi, s katerimi se zagotovi celovito usklajenost zaščite Nature 2000 (The Conservation, 1994).

3.3.3 Zakon o vodah in vodnih storitvah (Škotska) 2003

Z zakonom o vodah in vodnih storitvah (Škotska) 2003 oziroma »Water Environment and Water Services (Scotland) Act, 2003, je v škotski pravni red prenesena Direktiva 2000/60/EC. Zakon predvideva vodna območja in načrte upravljanje vodnih območij. Zakon predvideva varovanje vodnega okolja, ki vključuje

- preprečevanje nadaljnega slabšanja ter varovanje in bogatenje vodnega okolja, stanja vodnih ekosistemov ter glede na njihove potrebe po vodi,
- kopenskih ekosistemov in močvirij, ki so neposredno odvisni od teh ekosistemov,
- spodbujanje trajnostne rabe vode, ki temelji na dolgoročnem varstvu razpoložljivih vodnih virov,
- varstvo in izboljšanje vodnega okolja in posebne ukrepe za postopno zmanjšanje odvajanja, emisij in uhajanja prednostnih snovi ter ustavitve ali postopno odpravo odvajanja, emisij in uhajanja prednostnih nevarnih snovi,
- zagotavljanje postopnega zmanjševanja onesnaženosti podzemne vode in preprečitev nadaljnega onesnaževanja vodnega okolja,
- blažitev posledic poplav in suš z namenom prispevati k doseganju ciljev.

Cilji so med drugim:

- zagotavljanje zadostne oskrbe s kakovostno površinsko vodo in podzemne vode potrebne za trajnostno, uravnoteženo in pravično rabo vode,
- znatno zmanjševanje onesnaženja podzemne vode (Water Environment, 2003).

3.3.4 Uredba o vodnem okolju (nadzorovane dejavnosti) (Škotska), 2011

Uredba o vodnem okolju (nadzorovane dejavnosti) (Škotska) 2011 oziroma »The Water Environment (Controlled Activities) (Scotland) Regulations 2011 se uporablja za:

- dejavnosti, ki bi lahko povzročile onesnaženost vodnega okolja,
- odvzem vode iz vodnega okolja,
- gradnjo, rekonstrukcijo ali ukrepe zaježitvenih del na površinskih vodah in mokriščih,
- izvajanje gradbenih in inženirskih del v celinskih vodah (razen podzemnih vod) ali mokriščih ter v bližini celinskih voda ali mokrišč in imajo ali bi verjetno imeli pomembne škodljive vplive na vodno okolje,
- umetno polnjenje ali bogatenje podzemne vode,
- posredno ali neposredno odvajanje in vsakršne aktivnosti, ki bi verjetno povzročile posredno ali neposredno odvajanje v podzemno vodo vseh nevarnih snovi ali drugih onesnaževal,
- vse druge dejavnosti, ki posredno ali neposredno imajo ali bodo verjetno imele pomembne škodljive vplive na vodno okolje.

Vsak poseg v vodno okolje mora biti odobren s strani Agencije Škotske za varstvo okolja (SEPA). Ta lahko za odobritev dejavnosti določi pogoje, če meni, da je to potrebno ali koristno za namene varovanja vodnega okolja. Pri odločanju, ali se izda dovoljenje in ko se določa pogoje v povezavi z dovoljenjem, mora SEPA upoštevati vse kontrolirane dejavnosti, ki se izvajajo ali se bodo izvajale na območju vodnega okolja, ki bo verjetno prizadeto s kontrolirano dejavnostjo na katero se nanaša vloga (The Water Environment, 2011).

Preden SEPA odloči o vlogi, mora

- presoditi tveganje na vodno okolje, ki ga predstavlja izvajanje dejavnosti, na katero se nanaša vloga;
- če je vloga v povezavi z dejavnostjo, ki jo obravnava in ali bo imela verjetno pomembne škodljive vplive na vodno okolje:
 - presoditi posredne učinke, ki vplivajo na vsakršni drug vidik vodnega okolja, ki bo verjetno pomembno prizadet,
 - preučiti vse verjetne negativne socialne in ekonomske posledice vpliva danega vpliva in vsakršni posredni okoljski vpliv,
 - preučiti verjetne okoljske, socialne in ekonomske vplive dejavnosti;
- presoditi vplive kontrolirane dejavnosti na interese ostalih uporabnikov na vodno okolje;
- presoditi, katere ukrepe je treba sprejeti za zagotovitev učinkovite in trajnostne rabe voda.

O vlogi odloča oddelek za kakovost okolja⁴⁶ škotske vlade, ki lahko SEPA odredi, da jim predloži vlogo v njihovo obravnavo. Preden oddelek za kakovost okolja poda usmeritve, se mora posvetovati s SEPA. Kadar oddelek za kakovost okolja sprejme odločitev, odredi SEPA, da odobri ali zavrne vlogo za izdajo dovoljenja (The Water Environment, 2011).

3.3.5 Zakon o obvladovanju tveganja poplav (Škotska) 2009

Z zakonom o obvladovanju tveganja poplav (Škotska) 2009 oziroma »Flood Risk Management (Scotland) Act 2009« je v škotski pravni red prenesena Direktiva 2007/60/EC. Oddelek za kakovost okolja, SEPA in odgovorni organi⁴⁷ morajo opravljati naloge, povezane s poplavno ogroženostjo z namenom zmanjševanja celostnega tveganja poplav. Pri opravljanju svojih nalog morajo

- delovati z namenom doseganja ciljev, določenih v načrtu obvladovanja tveganja poplav za posamezno vodno območje;
- upoštevati socialne, okoljske ali gospodarske vplive izvajanja teh funkcij;
- v skladu s poplavno ogroženostjo povezanimi funkcijami
 - delovati na način, najprimernejši za obvladovanje tveganj poplav na trajnostni način,
 - spodbujati trajnostno upravljanje poplavne ogroženosti,
 - delovati z namenom osveščanja javnosti o nevarnosti poplav,
 - delovati na način, da najbolj upoštevajo prispevanje k doseganju trajnostnega razvoja;
- če je mogoče, sprejeti celostni pristop sodelovanja med seboj, tako da usklajujejo izvajanje svojih nalog (Flood Risk Management, 2009).

SEPA mora pripraviti presojo poplavne ogroženosti za vsako vodno območje upravljanja poplavne ogroženosti z zagotavljanjem presoje za vsako območje poplavne ogroženosti. Presoja poplavne ogroženosti mora biti osnovana na dostopnih in zlahka dobljenih informacijah (upoštevajoč predvsem informacije o vsakršnem koli vplivu podnebnih sprememb na pojav poplav). Škotske vode morajo presoditi tveganje za poplave iz kanalizacijskih sistemov. Za vsako potencialno občutljivo območje in ostala območja, identificirana od SEPA, mora biti pripravljena presoja, ki opredeli, kje v območju bodo poplave verjetno izvirale iz kanalizacijskih sistemov, in oceniti obseg odplak, ki se bodo verjetno sprostile v primeru takšnih poplav (Flood Risk Management, 2009).

⁴⁶ Oddelek za kakovost okolja, Škotske vlade (Environmental Quality Division, Scottish Government), v uredbi se uporablja termin škotski ministri.

⁴⁷ Odgovorni organi so lokalne oblasti, škotske vode (Scottish Water) ter drugi javni organi in nosilci funkcij.

4 PRIMER PREDHODNEGA POSTOPKA

V sklopu diplomskega dela bomo izvedli predhodno presojo na primeru zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku v občini Logatec. V 36. členu Odloka o občinskem prostorskem načrtu občine Logatec je med drugim napisano:

- večjih vodotokov v občini ni, kljub temu ob večjih padavinah reke in pritoki hitro naraščajo in poplavlajo, predvsem v spodnjem toku Logaščice, kjer sta pritoka Reka z visoko vodno pregrado v Marekah ter Črni potok, ki povečuje pretok in potrebuje novo visokovodno pregrado. V spodnjem toku Črnega potoka je ogrožen del krajevne skupnosti Tabor;
- v povezavi s poplavno ogroženostjo se upoštevajo omilitveni ukrepi poplavne študije. Eden od omilitvenih ukrepov, izhajajoč iz poplavne študije, je izgradnja zadrževalnika na Črnem potoku nad naseljem Gorenja vas v Gornjem Logatcu. Zadrževalnik naj bo dimenzioniran na zadrževanje 100-letnih visokih voda (Q_{100}), kar pomeni, da mora biti volumen zadrževalnega prostora velik 180.000 m^3 in največji dovoljeni izpust iz zadrževalnika $7 \text{ m}^3/\text{s}$. Z izgradnjo zadrževalnika se bo neposredno zmanjšala poplavna ogroženost Gorenjega Logatca in posredno Dolenjega Logatca, saj bodo do Dolenjega Logatca prišle manjše količine vode (Občina Logatec, 2016).

4.1 ZEMELJSKA PREGRADA SUHEGA ZADRŽEVALNIKA NA ČRNEM POTOKU

Namen gradnje zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku je v čim večji možni meri zmanjšati pretoke visokih voda (predvsem Q_{100}). Suhi zadrževalnik predstavlja klasični način zadrževanja visokih vod z ustrezno dolinsko pregrado. Ta omogoča na gorvodni strani akumulacijski prostor za zadrževanje dela visokovodnega vala. Pri normalnih pretokih Črnega potoka so površine gorvodno od zemeljske pregrade suhe, ne poplavljene. S tem bo omogočena enaka raba zemljišča, kot je bila pred gradnjo suhega zadrževalnika. Zemeljska pregrada suhega zadrževalnika se bo gradila v dolini Črnega potoka okoli 100 m gorvodno od zaselka Strmica.

Pregradni nasip bo potekal v zaokrožitvi $R = 300 \text{ m}$. Nahajal se bo okoli 15 m gorvodno od obstoječega vodnega vira CG-4. Pregrada je zasnovana kot zemeljski nasip s širino krone $5,50 \text{ m}$ na koti $512,0 \text{ m.n.m}$. Nagib brežin je $1 : 2$. Za doseganje večje varnosti glede stabilnosti pregrade sta na gorvodni in dolvodni strani bermi širine po $2,5 \text{ m}$. Dolžina nasipa v dnu doline je 90 m , medtem ko je dolžina krone 147 m . Povprečna višina nasipa pregrade v območju dna doline je med $8,0$ in $8,5 \text{ m}$. Širina nasipa na dnu doline je od 43 m do 47 m . Prostornina nasipa pregrade nad površjem terena je 21.850 m^3 . Tlorisno zavzema nasip pregrade površino 5.446 m^2 . Pregrada ima na koti $510,5 \text{ m.n.m}$. predviden varnostni preliv širine 4 m , ki se nahaja okoli $0,2 \text{ m}$ nad najvišjo zajezbo visokovodnih voda Q_{100} . Visokovodni preliv,

dimenzioniran na Q_{1000} , je predviden za preprečevanje nekontroliranega prelivanja zemeljske pregrade in posledično njene porušitve. Prostornina zadrževalnika do kote preliva je okoli 212.000 m³ in do krone pregrade 329.700 m³. Predvidena površina poplavljenih zemljišč gorvodno od zadrževalnika je pri Q_{100} okoli 7 ha.

Slika 9: Lokacija zemeljske pregrade suhega zadrževalnika
(Vir: IZVO-VODAR, 2016)

V sklopu zemeljske pregrade suhega zadrževalnika je predvidena

- gradnja talnega izpusta z vtočnim objektom in umirjevalnim tolmunom na iztoku,
- ureditev Črnega potoka dolvodno od umirjevalnega tolmana,
- regulacija Črnega potoka od vtočnega objekta,
- rekonstrukcija gozdne poti (IZVO-VODAR, 2016).

4.2 PREDHODNA PRESOJA

Direktiva 2011/92/EU določa, da je treba za infrastrukturne projekte (tabela 2), kamor sodi tudi obravnavana zemeljska pregrada suhega zadrževalnika, posebej preveriti, ali je potrebna PVO. Podrobneje to področje obravnava Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (tabela 9). Ta določa, da je PVO obvezna za zadrževalnike proda ali hudourniške vode prostornine najmanj 250.000 m³. Za druge zadrževalnike proda ali hudourniške vode prostornine vsaj 50 m³ ali višine vsaj 5 m pa je treba izvesti predhodno presojo. Iz tega izhaja, da je za obravnavano zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika, ki ima koristno površino zadrževanja 212.000 m³, treba opraviti predhodni postopek.

Ko izvajamo predhodno presojo, moramo obravnavati poseg kot celoto. Upoštevati moramo vse faze obravnavanega posega, to je pripravljala dela, gradnjo,

obratovanje, in če je smiselno, tudi rušenje. Pri izvedbi predhodne presoje za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika na Črnem potoku smo si pomagali

- z merili za ugotavljanje, ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti presojo vplivov na okolje (tabela 3 in tabela 10),
- s kontrolnim seznamom za predhodno presojo (priloga 1),
- s kontrolnim seznamom meril za vrednotenje pomembnosti okoljskih vplivov (priloga 2),
- s smernicami za PVO, ki pokrivajo področje predhodne presoje in jih je izdala Evropska komisija,
- s priročnikom o PVO, ki ga je izdala Naravna dediščina Škotske,
- s podatki, pridobljenimi s spletnega portala ARSO, to je http://gis.arso.gov.si/wfs_web/faces/WFSLayersList.jspx, kjer smo pridobili podatke o ekološko pomembnih območjih, registru naravnih vrednot, vodovarstvenem območju (občinski nivo) in vodovarstvenem območju (zajetja),
- s podatki, pridobljenimi s strani projektanta o prostorski umestitvi zemeljske pregrade suhega zadrževalnika in območju visokih vod Q_{100} ,
- s programoma AutoCAD LT 2017 in QGIS Desktop 2.16.3, s katerima smo podatke obdelali.

Preden smo začeli izvajati predhodno presojo, smo v naravovarstvenem atlasu (<http://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>) pogledali, ali se obravnavano območje nahaja

- v območju Natura 2000,
- v zavarovanem območju,
- v območju naravnih vrednot,
- v ekološko pomembnem območju.

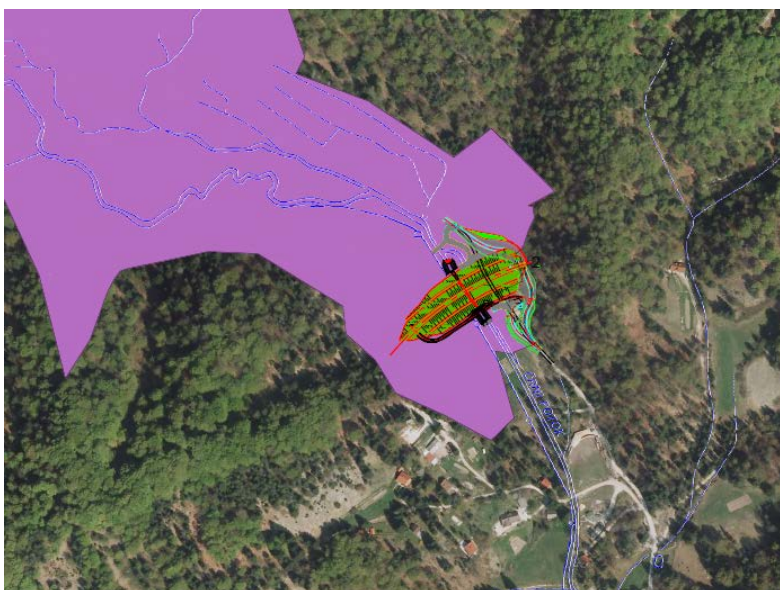
Na http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso, to je atlasu okolja, smo pogledali, ali se obravnavano območje nahaja

- v varovalnem gozdu ali gozdnem rezervatu,
- v vodovarstvenem območju.

Ker je potrebno pri predhodni presoji preveriti tudi tveganje za nastanek okoljskih nesreč, smo na atlasu okolja tudi preverili potresno nevarnost na obravnavanem območju. S karte potresne nevarnosti je razvidno, da območje sodi na območje, kjer je projektirani pospešek tal 0,2 g. Lahko rečemo, da območje sodi med srednja potresno ogrožena območja. V radiju okoli 1,2 km od območja obravnavanega posega je v preteklosti že prišlo do potresov. Tako je bil leta 1910 potres intenzitete 3 in magnitude 2. Leta 1897 pa sta bila dva potresa intenzitete 4 in magnitude 3. S karte tveganja nastankov plazov zaradi potresov, dostopne na strani http://www.arso.gov.si/potresi/podatki/tveganje_plazov.html, lahko ugotovimo, da je

na obravnavanem območju zelo majhna verjetnost, da bi se ob potresu sprožili plazovi. S karte tveganja nastankov podorov zaradi potresov, dostopne na spletni strani ARSO: http://www.arso.gov.si/potresi/podatki/tveganje_podorov.html, lahko ugotovimo, da ne obstaja tveganje za nastanek podorov ob nastopu potresa.

V sklopu predhodne presoje smo preverili za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika značilnosti posega (tabela 19), lokacijo posega (tabela 20, tabela 21) in značilnosti možnih vplivov (tabela 22), kot so podana z merili za ugotavljanje. Iz naravovarstvenega atlasa je razvidno, da se obravnavano območje ne nahaja znotraj območja Natura 2000 in zavarovanega območja. Obravnavano območje se nahaja znotraj ekološko pomembnega območja (slika 10) in znotraj območja naravnih vrednot (slika 11). Na ekološko pomembno območje in območje naravnih vrednot bo imela zemeljska pregrada suhega zadrževalnika vpliv pri visokih vodah (Q_{10} , Q_{100} , Q_{500} in Q_{1000}). S slike 12 je razvidna površina, ki bo poplavljena v primeru Q_{100} . Ko obravnavamo lokacijo posega, ne smemo zaobiti dejstva, da se obravnavano območje nahaja na vodovarstvenem območju vodnega vira CG-4. Tako bo del zemeljske pregrade suhega zadrževalnika zgrajen na 2. vodovarstvenem nivoju in del na 3. vodovarstvenem nivoju.

*Slika 10: Ekološko pomembno območje
(Vir: Prirejeno po ARSO, 2017 in IZVO-VODAR, 2016)*

Čeprav obravnavani poseg ne leži v območju Nature 2000 in v zavarovanem območju, menimo, da je treba preveriti tudi neposredne, daljinske in kumulativne vplive, ki bi jih poseg imel na obravnavano območje, saj ti pomembno prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Neposredni in daljinski vplivi obravnavanega posega so podani v tabeli 22. V tabeli 23 so podani kumulativni vplivi. Neposredne, daljinske in kumulativne vplive smo obravnavali skladno s Pravilnikom o presoji

sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Slika 15 prikazuje območje neposrednega vpliva obravnavanega vpliva v radiju 200 m. Območje daljinskega vpliva pa predstavlja vodotok Črni potok v celoti vključno z vodotokom Logaščica.

Značilnosti posega	
Velikost posega.	Obravnavani poseg (slika 9) predstavlja gradnjo zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku. Tlorisno zavzema nasip zemeljske pregrade 5.446 m ² , prostornina nasipa pregrade pa je 21.850 m ³ . Koristna površina zadrževanja visokih vod do kote preliva 510,5 m n.m. je okoli 212.000 m ³ . Površina poplavljenih zemljišč pri Q ₁₀₀ bo okoli 7 ha (slika 12). Trajanje zadrževanja vode (naraščanje in upadanje) pri Q ₁₀₀ bo okoli 1,5 dni.
Prisotnost oziroma načrtovanje drugih posegov (kumulacija).	Na obravnavanem območju OPN občine Logatec razen gradnje zemeljske pregrade suhega zadrževalnika ne načrtuje drugih posegov v prostor. Na širšem območju je že zgrajena zemeljska pregrada suhega zadrževalnika Mareke na vodotoku Reka. Omenjena objekta medsebojno ne bosta imela vpliva. Skupaj pa bosta imeli vpliv na zagotavljanje večje poplavne varnosti, kar predstavlja cilj omilitvenih ukrepov poplavne ogroženosti Logatca.
Raba naravnih virov.	Za izgradnjo bodo uporabljeni različni materiali, med drugim zemljina, glina in dolomitna kamenina. V času obratovanja so predvidena vzdrževalna dela na nasipu. Ta zajemajo košnjo zatavljenih brežin in odstranjevanje grmičevja, preverjanje prisotnosti spiranja in eventualne erozije krone in brežin nasipov ter sprotne sanacije vsakega pojavnega erodiranih površin. Nekaj gradbenega materiala (zemljine) bo pridobljene znotraj območja posega, večino pa ga bo potrebno pripeljati iz drugih območji. Glede na velikost in naravo predvidenih del ni verjetno, da bodo ta imela pomemben vpliv na rabo naravnih virov.
Povzročanje odpadkov.	Naravni materiali v obliki zemljine in kamenja bodo izkopani med pripravljanimi deli in gradnjo. Nekaj tega materiala ne bo primerne za ponovno uporabo in ga bo potrebno predati ustreznemu zbiralcu tovrstnih naravnih materialov. V času pripravljanih del bo prišlo do odstranjevanja travne ruše, grmičevja in vejave. V času gradnje bodo nastajali gradbeni odpadki kot so beton, železo, jeklo, asfalt in plastika. Poleg tega bo prišlo do nastajanja manjše količine embalaže in mešanih odpadkov. Pri gradnji nevarni odpadki ne bodo nastajali. Odpadki se bodo na samem gradbišču ločeno zbirali in bodo predani ustreznim zbiralcem tovrstnih odpadkov. V času obratovanja nameravanega posega bo nastal zeleni odrez, to je košnja trave in odstranjevanje druge vegetacije (grmičevje, vejave) na zemeljski pregradi suhega zadrževalnika.
Emisije onesnaževal ter druge motnje zdravja, počutja in kakovosti življenja.	V času pripravljanih del in gradnje bodo nastale emisije hrupa zaradi obratovanja gradbene mehanizacije in vožnje tovornih vozil z in na gradbišču. Omenjeni vpliv na okolje bo majhen, saj bo vpliv zaznan samo tekom dela na gradbišču v dnevnem času. V času obratovanja na obravnavanem območju ne bo emisij hrupa. V času pripravljanih del in gradnje lahko pride do onesnaženja vodotoka. Med pripravljanimi deli in gradnjo je na območju vodnega zemljišča ali v sami strugi prepovedano odlaganje vsakršnega materiala, ki se ga uporablja pri gradnji. Gradbena dela je potrebno izvajati tako, da se prepreči vsakršno onesnaženje vode in vodovarstvenega območja s strupenimi snovmi, ki se uporabljajo v gradbeništvu (izcejanje goriva, olj, zaščitnih premazov in drugih škodljivih in strupenih snovi). Ko se izvajajo betonska dela je potrebno preprečiti izcejanje strupenih betonskih odplak v vodo (izvajanje betoniranja v suhem, to je vodotesno opaženje prostorov, kjer se bo vgrajeval beton).
Tveganje nastanka okoljskih nesreč, upoštevanje zlasti uporabljene snovi in tehnologije.	Ob upoštevanju navodil za vzdrževanje in obratovanje, zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ne predstavlja tveganja za nastanek okoljskih nesreč. Varnostni preliv zagotavlja varno obratovanje tudi pri Q ₁₀₀₀ . Zemeljska pregrada suhega zadrževanja se bo nahajala na območju srednje potresne nevarnosti. V primeru, da pride na obravnavanem območju do potresa, je potrebno pregrado suhega zadrževalnika pregledati, predvsem je potrebno biti pozoren na nastale razpoke v pregradi, ki bi lahko ob zadrževanju visokovodnih voda v zadrževalniku pripeljale do porušitve pregrade in nastanka okoljskih nesreč.

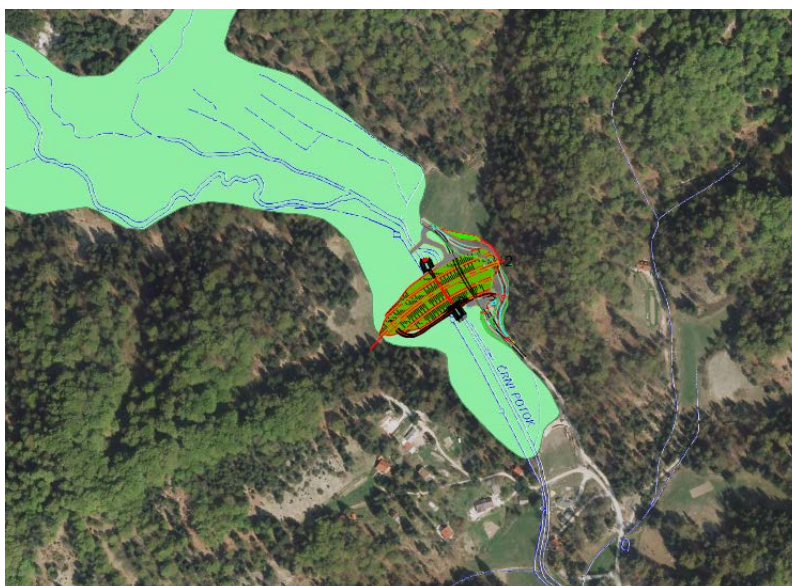
Tabela 11: Značilnosti posega
(Lastni vir)

Lokacija posega	
Dejanska raba zemljišč.	Na območju obravnavanega posega, se nahajajo kmetijska in gozdna zemljišča. Območje na katerem se bo nahajala zemeljska pregrada suhega zadrževalnika je občina Logatec z OPN opredelila kot območje vodne infrastrukture.
Relativno obilje ali pomanjkanje, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov na tem območju.	Sam poseg v okolje na obravnavanem področju ne bo vplival na relativno obilje ali pomanjkanje, kakovost in regenerativne sposobnosti naravnih virov na obravnavanem območju. Prizadeto bo samo območje gradbišča v času pripravljanih del in gradnje. Po končani gradnji se bo zemeljsko pregrado zatravilo. Večjih posegov v naravne vire, njihovo kakovost in regenerativne sposobnosti ne bo.
Samočistilne sposobnosti in ranljivosti posameznih krajinskoekoloških tipov ter asorpcijske sposobnosti naravnega okolja s posebno pozornostjo naslednjim območjem:	
- močvirjem	/
- morju in obali	/
- območjem gora in gozdov, zlasti varovalnim gozdovom in gozdovom s posebnim namenom	Na območju se nahajajo gozdovi. V sklopu pripravljanih del se bo na območju obravnavanega posega zaradi gradnje zemeljske pregrade suhega zadrževalnika moralo podreti več drevov. Obravnavan poseg ne bo imel vpliva na gozdove, razen v primeru visokih voda (Q_{10} , Q_{100} , Q_{500} in Q_{1000}), ko bo voda za kratek čas zalila del površja, ki ga predstavljajo gozdovi.
- naravnim rezervatom, zavarovanim območjem narave in območjem naravnih vrednot	Obravnavani poseg se nahaja na območju naravnih vrednot (slika 11) (ID 3981, Črni potok (pri Logatcu)). Območje naravnih vrednot je lokalnega pomena. Kratka oznaka naravne vrednote je potok pod Žibršami, levi pritok Logaščice, s spremljajočimi mokrotnimi površinami. Območje predstavlja hidrološko in ekosistemsko naravno vrednoto. Poseg v času pripravljanih del, gradnje in obratovanja ne bo imel vpliva na hidrološko naravno vrednoto. Poteka struge Črnega potoka se ob posegu ne bo spreminjalo. Zveznosti vodnega toka se ne bo prekinjalo. Količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev vode se zaradi posega ne spreminjajo. Suhi zadrževalnik bo imel vpliv na hidrološko naravno vrednoto gorvodno od suhega zadrževalnika v primeru visokih voda (Q_{10} , Q_{100} , Q_{500} in Q_{1000}) (slika 12, slika 13), ko bo voda poplavljala površine. Z izgradnjo suhega zadrževalnika se bo samo na območju nasipa suhega zadrževalnika spremenila oblika in dno struge vodotoka, saj bo na tem delu struga speljana v talni izpust suhega zadrževalnika. Struga se bodo urejale sonaravno. s tem se bo v največji meri ohranjalo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. V času pripravljanih del in gradnje bo prišlo do vplivov v ekosistem naravne vrednote. Na območju zemeljske pregrade suhega zadrževalnika bo odstranjena travna ruša, ostalo rastje in zemljina. V času obratovanja, se bo zemeljska pregrada suhega zadrževalnika zarasla. Predvideno je, da se bo na zemeljski pregradi vzpostavil enak ekosistem kot je bil pred gradnjo, to je enako travniško rastlinje. S tem se bo na območju ohranil obstoječi habitatni tip.
- posebnim varstvenim in posebnim ohranitvenim območjem (območjem Natura 2000)	Obravnavani poseg se nahaja na ekološko pomembnem območju (slika 10) (ID 39300, Dolina Črnega potoka). Na obravnavanem območju bodo v času pripravljanih del in gradnje neposredni vplivi v radiju 200 m gorvodno in doljvodno. Neposredni vpliv bo predvsem na črno štorčijo, pivko, repaljščico, tekoče vode, dvoživke, kačji pastirji, močvirski krešič, ribe in piškurji, raki, cvetnice in praprotnice, mehkužci, plezalci. V času obratovanja vpliva ne bo, razen ob nastopu visokih vod (Q_{10} , Q_{100} , Q_{500} in Q_{1000}).
- območjem, kjer so standardi kakovosti okolja že preseženi, vključno z območji, za katera je z načrti upravljanja voda ali z načrti upravljanja z morskim okoljem ugotovljeno, da ne dosegajo dobrega stanja voda	/
- gosto naseljenim območjem	Obravnavano območje se ne nahaja na gosto naseljenem območju. V bližini obravnavanega posega je zaselek Strmica z 12 stanovanjskih objektov. Okoli 980 m je oddaljen zaselek Podstrmica. Od gosto naseljenega območja (Gorenji Logatec) je obravnavan poseg oddaljen 1.900 m. V času pripravljanih del in gradnje se bo pojavil vpliv v obliki hrupa in vibracij, ki jih bodo lahko čutili prebivalci zaselka Strmec. Prebivalci Podstrmice in Gornjega Logatca bodo vpliv čutili samo v obliki hrupa.

Tabela 12: Lokacija posega
(Lastni vir)

Lokacija posega	
- zgodovinsko, kulturno ali arheološko pomembnimi krajinami ter ostalim območjem in objektom kulturne dediščine, vključno z njihovimi vplivnimi območji	/
- vodovarstvenim območjem	Obraavnani poseg se nahaja na območju vodnega vira CG-4 in pripadajočega vodovarstvenega območja občinskega nivoja 2 in 3 (slika 13). Obraavnani poseg ob upoštevanju varnostnih ukrepov, kot jih določajo področni predpisi, ob doslednem zagotavljanju ukrepov navedenih v OPN in dodatnih ukrepov, ki so navedeni v "Oceni vplivov" ne bo vplival na količino in kakovost pitne vode iz vodnega vira CG-4.
- plazovitim, plazljivim, erozijskim in poplavnim območjem	Obraavnano območje lahko opredelimo kot poplavno območje, saj se pri Q_{100} voda izlije iz struge tudi pri sedanjem stanju, ko zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ni zgrajena. Poplavljen je dno doline Črnega potoka. Ko pride do prelivanja visokih vod preko terena levo in desno od struge ni prisotne erozijske ogroženosti. Do lokalnih erozij in odplavljanja sproščenega materiala prihaja v sami strugi Črnega potoka le na območjih krivin (bočna erozija v krivinah).

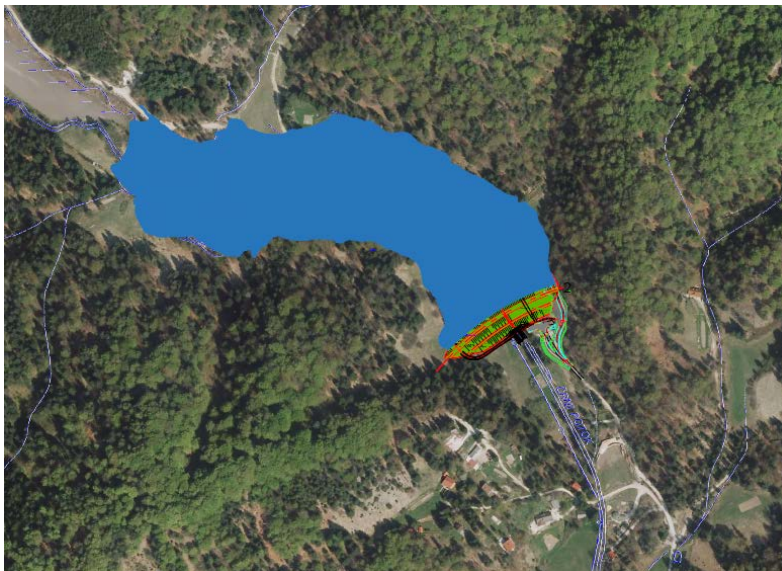
Tabela 13: Lokacija posega
(Lastni vir)

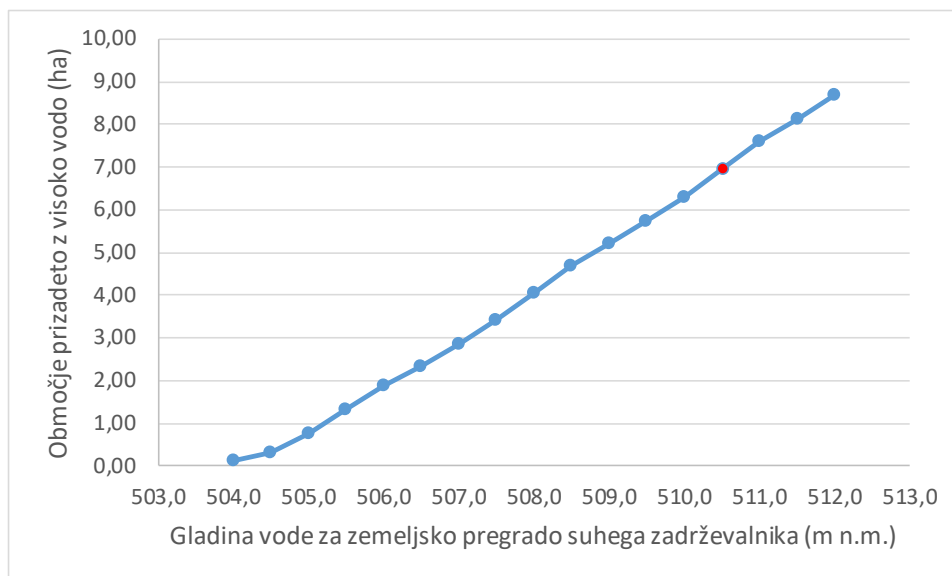
Slika 11: Območje naravnih vrednot
(Vir: Prirejeno po ARSO, 2017 in IZVO-VODAR, 2016)

Iz izvedene predhodne presoje (slika 16) izhaja, da za obraavnani poseg v okolje ni treba opraviti presoje vplivov na okolje. Zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ne bo imela pomembnih okoljskih vplivov. Lahko rečemo, da zemeljska pregrada kot taka na obstoječi habitat oziroma habitatni tip ne bo imela vpliva, saj bo v nekaj letih pregrada zaraščena z obstoječim travniškim rastjem. V nasprotju z zemeljsko pregrado bi imela betonska pregrada suhega zadrževalnika na okolje vpliv, ki bi se kazal kot tujek v okolju, kot bariera, ki razdeli dolino Črnega potoka na dva dela in bi imela za posledico izgubo habitata na lokaciji suhega zadrževalnika. Betonska pregrada bi imela v primeru nastopa potresa ob predpostavki, da je suhi zadrževalnik napolnjen z visoko vodo, posledice tudi za prebivalstvo dolvodno od

pregrade. Za razliko od zemeljske pregrade imamo pri betonski pregradi lahko hipno porušitev.

Slika 12: Območje, prizadeto ob Q100
(Vir: IZVO-VODAR, 2016)

Slika 13: Poplavljenno območje v ha za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika v odvisnosti od višine vode za zemeljsko pregrado v m n.m.
(Vir: IZVO-VODAR, 2016)

Kljub ugotovitvi, da presoja vplivov na okolje ni potrebna, pa je za poseg potrebno pridobiti naravovarstveno soglasje, ker se ta nahaja na območju naravnih vrednot. Na območju hidroloških in ekoloških naravnih vrednot je treba upoštevati naslednje:

- izkoristiti je treba vse tehnične in druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje in da je njena vidna podoba čim manj spremenjena,

- ne prekinja se zveznosti vodnega toka. Ne spreminja se količine vode in hitrosti pretoka, prostorske in časovne razporeditve voda, smeri toka vode, oblike in dna struge vodotoka ter bistveno se ne spreminja vidnih in funkcionalnih lastnosti naravne vrednote,
- urejanje voda se izvaja sonaravno. V največji možni mere se ohranja vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,
- če pride do onesnaženja vode, se to vodo prednostno očisti,
- na območju naravne vrednote oziroma na območju vpliva na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov. Odpadni material je treba odlagati tako, da se naravna vrednota čim manj poškoduje,
- gradnjo objekta je treba izvajati na način in obsegu, da se populacijske enote rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Odstranjevanje vegetacije oziroma njeno spreminjanje, spreminjanje vodnih razmer, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje in nasipavanje je treba izvajati tako, da se naravna vrednota čim manj poškoduje;

Značilnosti možnih vplivov	
obseg vpliva (površina ozemlja in število prizadetega prebivalstva)	<p>- ko nastopi vpliv, to je visoke vode Q_{100}, bo prizadeto območje okoli 7 ha za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika. V primeru prebivalstvo ne bo prizadeto.</p> <p>- ko nastopi vpliv, to je potres in bi bila pregrada polna, bo prizadeto enako območje in število prebivalcev, ki bi bili prizadeti brez izgradnje zemeljske pregrade suhega zadrževalnika.</p> <p>- ko nastopi vpliv, to je da zaradi nestrokovnega vzdrževanja in obratovanja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika pride do razpok in posledičnega puščanja pregrade, ko je ta napolnjena z visokovodno vodo, bo prizadeto enako območje in število prebivalcev, ki bi bili prizadeti brez izgradnje zemeljske pregrade suhega zadrževalnika.</p>
čezmejno naravo vpliva	/
dimenzije in kompleksnost vpliva	<p>Obravnavani poseg bo imel vpliv le v sledečih primerih:</p> <p>- ko pride do visokih vod (Q_{10}, Q_{100}, Q_{500} in Q_{1000}), bo prizadeto območje za zemeljsko pregrado. To pomeni, da bodo poplavljeni kmetijska zemljišča in gozdovi dokler voda ne odteče skozi talni izpust.</p> <p>- da bi ob nastopu potresa bila pregrada polna. V tem primeru ne bi prišlo do hipne porušitve. Lahko pride do posedanja pregrade in posledičnega prelivanja vode. V tem primeru bi bilo število prizadetega prebivalstva in površina prizadetega ozemlja enaka kot če zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ne bi bila zgrajena. Ker nimamo hipne porušitve, je na voljo čas za evakuacijo prizadetega prebivalstva.</p> <p>- da zaradi nestrokovnega vzdrževanja zemeljske pregrade pride do razpok in posledičnega popuščanja pregrade. V tem primeru ne bi prišlo do hipne porušitve. Lahko pride do posedanja pregrade in posledičnega prelivanja vode. V tem primeru bi bilo število prizadetega prebivalstva in površina prizadetega ozemlja enaka kot če zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ne bi bila zgrajena. Ker nimamo hipne porušitve, je na voljo čas za evakuacijo prizadetega prebivalstva. V vseh drugih primerih obravnavani poseg ne bo imel vpliva.</p>
verjetnost nastopa vpliva	Verjetnost, da pride do nastopa vpliva je izredno majhna oziroma je skoraj ni.
trajanje, pogostost in povratnost vpliva	Ko nastopi vpliv, to so visoke vode (Q_{100}), bo območje za pregrado prizadeto okoli 1,5 dneva, dokler voda iz zbiralnika ne odteče kontrolirano skozi talni izpust. Teoretično naj bi imel pojav Q_{100} verjetnost 1%. Vpliv pojava je posledica vremenskih razmer.

Tabela 14: Značilnosti možnih vplivov
(Lastni vir)

	Neposredni vplivi	Daljinski vpliv
Učinki izgube habitata: - delež ali velikost razreda trajne izgube območja habitata vrste ali habitatnega tipa, - delež ali velikostni razred začasne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa.	V času pripravljanih del in gradnje bo prizadeto območje habitata oziroma habitatnega tipa v velikosti 14.700 m ² . Po končani gradnji bo trajno izgubljen habitat oziroma habitatni tip v velikosti 5.446 m ² , kar predstavlja tloris nasipa zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da bo to izgubljeno površino nadomestili zatravljeni nasipi zemeljske pregrade.	
Učinki spremembe kakovosti habitata, ki vključuje velikostni razred spremembe posebnih struktur ali rabe ali naravnih procesov, potrebnih za dolgoročno ohranitev vrste ali habitatnega tipa.	Z posegom se ne bo spremenila kakovost habitata. Z izgradnjo pregrade suhega zadrževalnika se ne bo spremenilo rabe ali naravnih procesov na obravnavanem območju.	
Učinki spremembe abiotičnih dejavnikov: - velikostni razred spremembe ključnih indikativnih kemikalij, spremembe sevanja, osvetljevanja hrupa, - velikostni razred spremembe vodnega režima, naravne dinamike vodotoka.	Poseg sam po sebi ne bo posegal v vodni režim gorvodno in dolvodno od zemeljske pregrade suhega zadrževalnika. Manjša sprememba bo samo na območju pregrade, kjer bo struga speljana v talni izpust zemeljske pregrade. Vendar to ne bo spreminjalo naravne dinamike vodotoka. V primeru visokih vod (Q ₁₀ , Q ₁₀₀ , Q ₅₀₀ in Q ₁₀₀₀) bo vodotok poplavljal za pregrado. Voda se bo pri Q ₁₀₀ zadrževala okoli 1,5 dne, potem pa se bo območje povrnilo v prvotno stanje.	Poseg sam po sebi ne bo posegal vodni režim in naravno dinamiko. V času nastopa visokih vod bo skupaj z zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika Mareke na Reki prispeval k zagotavljanju poplavne varnosti Logatca. Poseg kot tak predstavlja enega od umilitvenih ukrepov.
Učinki razdrobitve oziroma izgube osebkov: - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v krajini, - velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oziroma spremembo v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitatni vrsti.	Zaradi obravnavanega posega ne bo prišlo do razdrobitve in izgube osebkov.	
Učinki na populacijsko dinamiko vrste: - delež ali velikostni razred trajnega upada velikosti populacije, - delež ali velikostni razred začasnega upada velikosti populacijske vrste.	Obravnavani poseg ne bo imel učinka na populacijsko dinamiko vrste.	

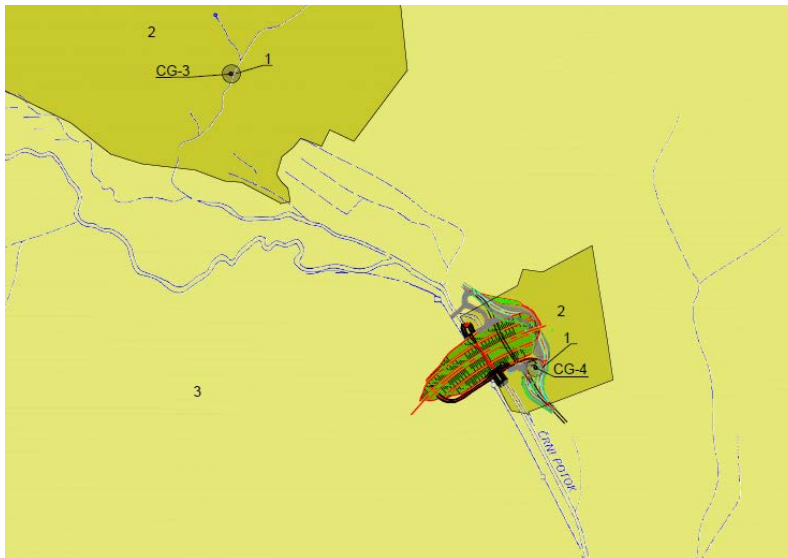
Tabela 15: Neposredni in daljinski vplivi zemeljske pregrade suhega zadrževalnika (Lastni vir)

Kumulativni vpliv	
Velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja vrste zaradi šestih učinkov presojanega projekta z učinki projekta in posegov v naravo, ki so bili izvedeni ali odobreni ali so v času presoje v postopku presoje sprejemljivosti.	Na obravnavanem območju OPN občine Logatec ne predvideva drugega posega v prostor kot gradnjo zemeljske pregrade suhega zadrževalnika. Drugi projekti oziroma posegi, ki so že bili izvedeni, se bodo izvajali ali so v postopku presoje skupaj z obravnavanim posegom ne bodo imeli kumulativnih vplivov na okolje. To pomeni da ne bo prišlo do znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja vrste.
Velikostni razred trajne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa zaradi šestih učinkov presojanega projekta z učinki učinkov projektov in posegov v naravo, ki so bili izvedeni ali odobreni ali so v času presoje v postopku presoje sprejemljivosti.	Na obravnavanem območju OPN občine Logatec ne predvideva drugega posega v prostor kot gradnjo zemeljske pregrade suhega zadrževalnika. Drugi projekti oziroma posegi, ki so že bili izvedeni, se bodo izvajali ali so v postopku presoje skupaj z obravnavanim posegom ne bodo imeli kumulativnih vplivov na okolje. To pomeni da ne bo prišlo do trajne izgube območja habitata vrste oziroma habitatnega tipa.

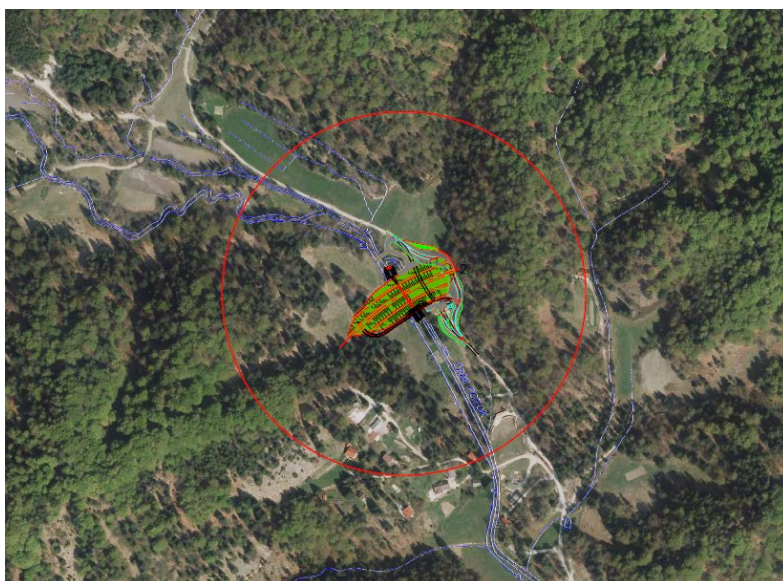
Tabela 16: Kumulativni vpliv zemeljske pregrade suhega zadrževalnika. (Lastni vir)

- s posegom se ne slabša kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabša življenjskih razmer za rastline in živali,

- zrak se ne onesnažuje s prahom, aerosoli ali strupenimi plini, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, 2015).

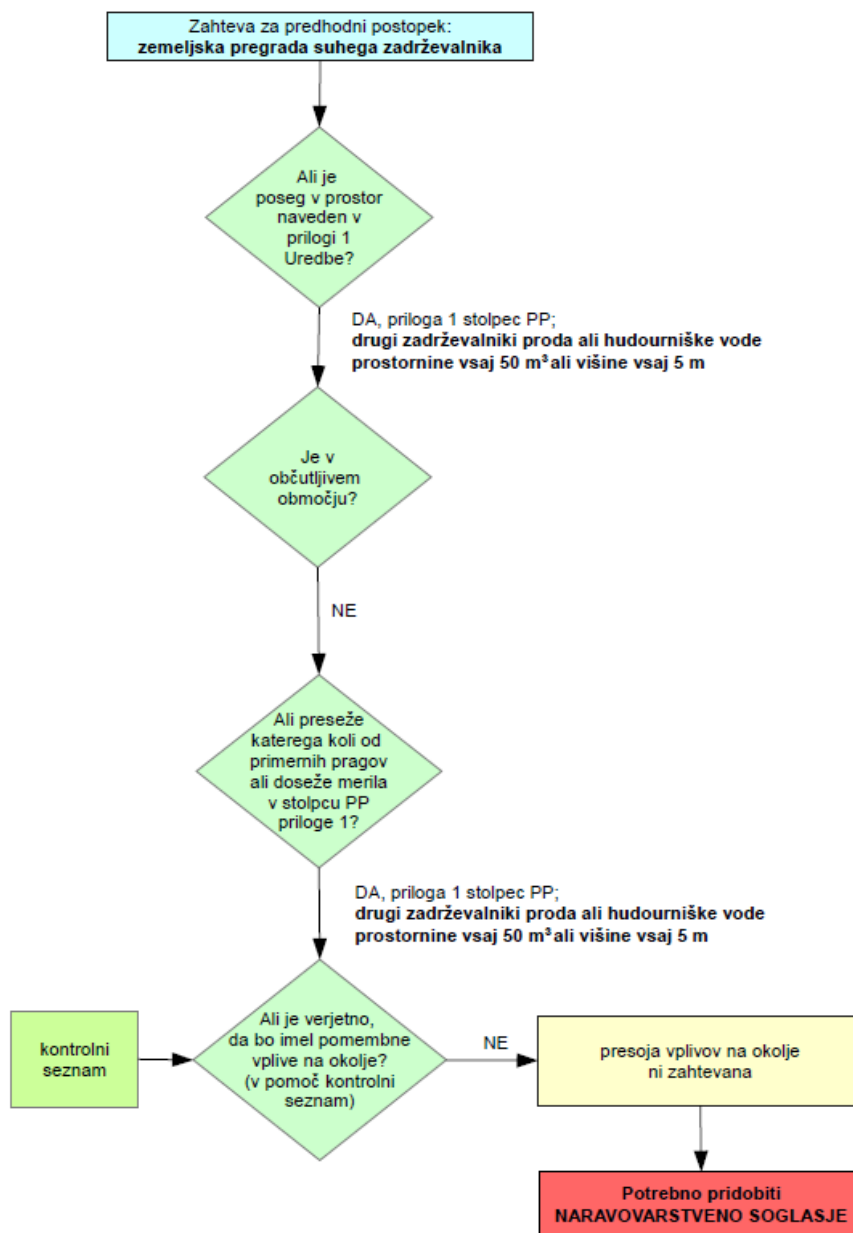

Slika 14: Vodovarstveno območje z zajetjem CG-4 in CG-3
(Vir: Prirejeno po ARSO, 2017 in IZVO-VODAR, 2016)

Slika 15: Območje neposrednega vpliva zemeljske pregrade suhega zadrževalnika.
(Vir: IZVO-VODAR, 2016 in Lastni vir, 2017)

Ugotovitev, da za obravnavani poseg v okolje ni treba izvesti PVO, je skladen s sklepom, ki ga je ARSO izdal za nameravani poseg. V sklepu je navedeno, da za nameravani poseg ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Slika 16: Shematski prikaz izvedene predhodne presoje (Lastni vir)

5 ANKETA O PREDHODNEM POSTOPKU

V sklopu diplomske naloge smo želeli preveriti, kako strokovna javnost pozna predhodni postopek, ki je opredeljen z ZVO-1 in Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje. Da bi dobili vpogled, smo se odločili opraviti anketo med strokovno javnostjo, to je med člani Društva vodarjev Slovenije. Anketa se je izvedla preko svetovnega spleta, torej »online«. Potekala je med 16. 12. 2016 in 5. 2. 2017.

Podatki so bili na spletni strani, kjer je bila anketa zasnovana in pozneje tudi objavljena (<https://www.1ka.si/>), avtomatično obdelani in prikazani v obliki statistike, grafov in poročila. Anketa je bila preko elektronske pošte poslana članom društva, ki smo jih prosili, naj za potrebe diplomskega dela rešijo anketo na naslovu <https://www.1ka.si/a/111803>. Na vabilo se je odzvalo 73 članov, od tega jih je

- 73 članov kliknilo samo na nagovor,
- 50 članov na anketo,
- 24 članov pa je anketo izpolnilo.

Lahko le predpostavimo, da nizko število končanih anket, to je 32,9 %, pomeni, da strokovna javnost ni seznanjena s predhodnim postopkom oziroma, da je tematika ne zanima. Anketa je vsebovala šest vprašanj, katerih rezultate bomo podali v nadaljevanju. Rezultate ankete smo grafično oblikovali s programom Excel 2016.

Prvo vprašanje se je glasilo »Ali ste seznanjeni s tem, da zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja (ZVO-1I, Uradni list RS, št. 30/16) v členu 51a in členu 51b predpisuje predhodni postopek?« Na vprašanje je 17 članov odgovorilo pritrdilno, medtem ko je 7 članov odgovorilo, da niso seznanjeni. S slike 17 lahko razberemo, da je 71 % članov, ki so odgovarjali na anketna vprašanja, seznanjenih s spremembo in dopolnitvijo ZVO-1.

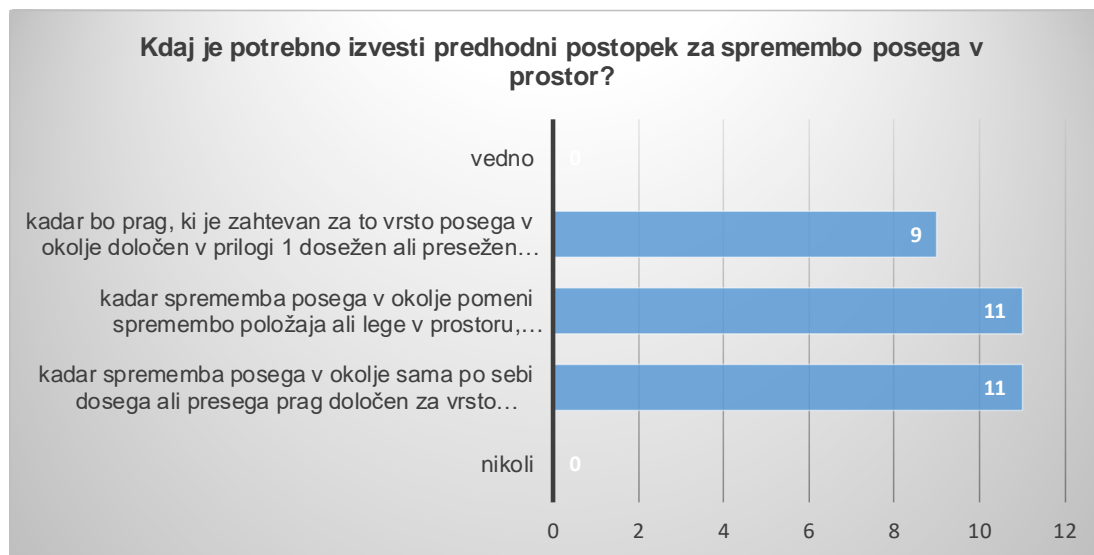

Slika 17: Seznanjenost članov društva s spremembami in dopolnitvami ZVO-1
(Lastni vir)

V drugem vprašanju smo člane društva spraševali »Ali je potrebno predhodni postopek izvesti za spremembe posega v prostor, ki je skladno s predpisom že dovoljen, se izvaja ali je izveden, ne glede na to, da je bilo za poseg izdano okoljevarstveno soglasje ali sklep v predhodnem postopku, če gre za »spremembo posega v okolje?« Članom smo ponudili pet odgovorov ter jih ob tem obvestili, da je možnih več odgovorov, in sicer:

- nikoli,
- kadar sprememba posega v okolje, sama po sebi dosega ali presega prag, določen za vrsto posega v prilogi 1, ob tem pa ne dosega višine pragu, po kateri je presoja vplivov na okolje obvezna,
- kadar sprememba posega v okolje pomeni spremembo položaja ali lege v prostoru, dimenzij objekta, zmogljivost naprave, sestave, načina ali obdobja obratovanja, rabe surovin ali energije in bi lahko imela pomembne škodljive vplive na okolje,
- kadar bo prag, ki je zahtevan za to vrsto posega v okolje, določen v prilogi 1, dosežen ali presežen šele skupaj z njegovo spremembo,
- vedno.

Na zastavljeno vprašanje je odgovorilo 20 članov. S slike 18 je razvidno, da je 9 članov izbralo odgovor »kadar bo prag, ki je zahtevan ...«, 11 članov odgovor »kadar sprememba posega v okolje pomeni ...«, 11 članov odgovor »kadar sprememba posega v okolje sama po ...« in nihče ni izbral odgovora vedno ali nikoli.

*Slika 18: Izvedba predhodnega postopka za spremembo posega v prostor
(Lastni vir)*

Če nadalje analiziramo anketno vprašanje, na podlagi slike 19 ugotovimo, da štirje člani oziroma 17 % ni odgovarjalo na vprašanje, dvanajst članov oziroma 50 % je

izbralo le en odgovor in pet članov oziroma 21% je izbralo dva odgovora. Pravilno so odgovorili le trije člani oziroma 12 %, ki so izbrali vse tri odgovore.

Slika 19: Število odgovorov članov
(Lastni vir)

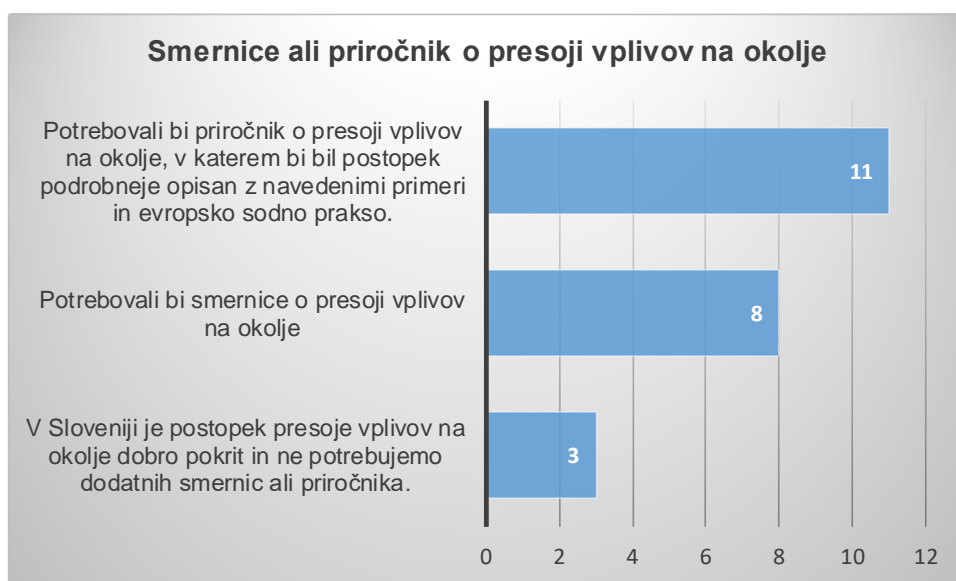
V tretjem vprašanju smo člane spraševali »Ali je potrebno izvesti predhodni postopek tudi za posege v prostor, ki sami ne dosegajo praga, ki je za to vrsto posega določen pri opisu v prilogi 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/2014), vendar je funkcionalno in prostorsko povezan z drugimi že izvedenimi ali nameravanimi posegi v okolje in skupaj z njimi ta prag dosega ali presega?« S slike 20 je razvidno, da trije člani oziroma 13 % na vprašanje niso odgovorili. Šest članov oziroma 25 % jih je na vprašanje odgovorilo negativno, medtem ko je petnajst članov odgovorilo pravilno, to je, da je potrebno izvesti predhodni postopek.

S četrtem vprašanjem smo želeli preveriti, ali bi v Sloveniji strokovna javnost potrebovala smernice ali priročnik o presoji vplivov na okolje po zgledu Škotske. Zastavili smo jim naslednje vprašanje: »Ali menite, da bi v Sloveniji potrebovali smernice ali priročnik o presoji vplivov na okolje, kjer bi bil postopek presoje podrobneje opisan z navedenimi primeri in evropsko sodno prakso s področja presoje vplivov na okolje? Članom smo dali na voljo tri odgovore, in sicer:

- V Sloveniji je postopek presoje vplivov na okolje dobro pokrit in ne potrebujemo dodatnih smernic ali priročnika.
- Potrebovali bi smernice o presoji vplivov na okolje.
- Potrebovali bi priročnik o presoji vplivov na okolje, v katerem bi bil postopek podrobneje opisan z navedenimi primeri in evropsko sodno prakso.

Slika 20: Izvedba predhodnega postopka, kadar poseg sam ne dosega praga, skupaj z drugimi izvedenimi ali nameravanimi posegi pa ta prag dosega ali presega (Lastni vir)

Slika 21: Smernice ali priročnik. (Lastni vir)

Slika 21 kaže, da po mnenju članov potrebujemo ustrezen priročnik ali smernice o presoji vplivov na okolje. Tako je enajst članov menilo, da bi potrebovali priročnik, ter osem članov, da bi potrebovali smernice. Trije člani so mnenja, da je področje postopka presoje vplivov na okolje dobro pokrito in dodatni priročnik ali smernice niso potrebne. Dva člana na omenjeno vprašanje nista odgovorila.

Kot smo videli v drugem poglavju, imamo s področja presoj veliko število zakonodajnih predpisov in če nismo pozorni, lahko hitro kak predpis spregledamo. Zato smo člane v šestem vprašanju spraševali glede zakonodaje. Postavili smo jim

sledeče vprašanje: »V slovenski zakonodaji okoljsko presojo pokrivajo različni zakoni, uredbe in pravilniki. Ali menite, da bi morali imeti v Sloveniji ločen zakon (predpis), ki bi pokrival področje celovite presoje vplivov na okolje in ločen zakon (predpis), ki bi pokrival področje presoje vplivov na okolje?« Članom smo ponudili dva možna odgovora, in sicer

- zdajšnja zakonodaja na področju okoljske presoje je ustrezna,
- zdajšnja zakonodaja na področju okoljske presoje je preveč razdrobljena in smiselno bi bilo imeti dva ločena zakona za okoljski presoji, v katera bi združili obstoječe zakonske predpise s področja celovite presoje vplivov na okolje in presoje vplivov na okolje.

S slike 22 je razvidno, da člani društva ocenjujejo, da je zdajšnja zakonodaja s področja okoljske presoje preveč razdrobljena. 71 % članov meni, da bi bilo potrebovali zgolj dva zakonodajna predpisa za okoljsko presojo, to je celovito presojo vplivov na okolje in presojo vplivov na okolje. V omenjenih predpisih bi se združilo sedanjo zakonodajo, ki je po razdrobljena po različnih zakonih, uredbah in pravilniku, kar je razvidno iz podpoglavja slovenska zakonodaja.

Slika 22: Zakonodaja v Sloveniji na področju okoljske presoje.
(Lastni vir)

Da je slovenska zakonodaja na področju okoljske presoja ustrezna, meni 17% članov, medtem ko 12 % članov na omenjeno vprašanje ni odgovarjalo.

Z zadnjim vprašanjem, to je: »Za katere posege na vodah bi bilo nujno opraviti predhodni postopek?« smo želeli preveriti, ali člani vedo, za katera področja, ki jih s svojim poklicem pokrivajo, je treba opraviti predhodno presojo. Ob tem smo želeli z njihove strani dobiti tudi predloge, za katera področja sami mislijo, da bi bilo to potrebno. Na omenjeno vprašanje so odgovorili samo štirje člani. Njihovi odgovori so podani v tabeli 25.

Slika 23: Število članov, ki je odgovorilo na zastavljeno vprašanje.
(Lastni vir)

prvi član	drugi član	tretji član	četrti član
- energetski objekti, - za ukrepe, ki močno preoblikujejo hidromorfologijo, - za posege, ki presegajo 25% spremembo od referenčnih odsekov na vodnih telesih	- noben	- poleg za zakonsko predpisane posege tudi za urejanje vodotokov (ne le za regulacije za zaščito pred poplavami), katerih dolžina presega 500 m	- nove struge

Tabela 17: Odgovori članov na šesto vprašanje ankete.
(Lastni vir)

Iz izvedene ankete lahko ugotovimo, da je strokovna javnost (člani) o predhodnem postopku premalo obveščena. To je razvidno iz odgovorov, ko smo člane spraševali, kdaj je treba izvesti predhodni postopek, ko gre za spremembo posega v prostor, in ali je treba izvesti predhodno presojo, ko gre za kumulativne vplive posega v okolje. Ob tem pa ne smemo prezreti podatka, da si strokovna javnost želi, da bi obstajale smernice ali priročnik, v katerem bi bil opredeljeni postopek presoje vplivov na okolje s primeri in sodno prakso sodišča EU s področja PVO, predvsem kar zadeva predhodni postopek. V prihodnje bo treba posebno pozornost nameniti zakonodaji, da se bo sprejemalo enotne predpise za okoljske presoje, to je CPVO in PVO, ki je zdaj porazdeljena med več zakonodajnih predpisov.

6 ZAKLJUČEK

V diplomski nalogi smo obravnavali predhodni postopek oziroma postopek predhodne presoje v okviru postopka PVO. Poblížje smo spoznali evropsko, slovensko in škotsko zakonodajo s področja PVO ter se seznanili z zakonodajo, ki pokriva področje narave in voda. Seznanili smo se s predhodnim postopkom, ko smo na primeru visokovodnega zadrževalnika na Črnem potoku v občini Logatec sami izvedli postopek predhodne presoje. Preverili smo, kako je strokovna javnost seznanjena s predhodnim postopkom.

Evropska zakonodaja (direktive) ima na države članice neposreden in posreden učinek. Slovenija in Škotska sta v svoj pravni red prenesli evropske direktive. V tabeli 18 so povzete evropske direktive, ki so obravnavane v sklopu diplomske naloge, skupaj s slovensko in škotsko zakonodajo, ki pokriva posamezno področje direktiv.

	EVROPSKA ZAKONODAJA	SLOVENSKA ZAKONODAJA	ŠKOTSKA ZAKONODAJA
PVO	Direktiva o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje Smernice Komisije za poenostavitev okoljskih presoj	Zakon o varstvu okolja Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje	Uredba o presoji vplivov na okolje (Škotska) 2017
JAVNOSTI	Direktiva o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem, sodelovanjem javnosti in dostopa do sodišč Direktiva o dostopu javnosti do informacij o okolju	Vključeno v področne zakone.	Vključeno v področne zakone Uredba o okoljskih podatkih (Škotska) 2004*
NARAVA	Direktiva o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst Direktiva o ohranjanju prosto živečih ptic	Zakon o ohranjanju narave Uredba o posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) Uredba o ekološko pomembnih območjih Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot	Uredba o ohranjanju okolja (naravnih habitatov) 1994
VODE	Direktiva o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike Direktiva o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti	Zakon o vodah Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja	Zakon o vodah in vodnih storitvah (Škotska) 2003 Uredba o vodnem okolju (nadzorovane dejavnosti) (Škotska) 2011 Zakon o obvladovanju tveganja poplav (Škotska) 2009

* znotraj diplomske naloge ni bila obravnavana

*Tabela 18: Obravnavana zakonodaja
(Lastni vir)*

Na začetku diplomske naloge, to je v uvodu, smo si zastavili tri vprašanja, na katera smo skozi diplomsko nalogo iskali odgovore.

Upoštevanje evropske zakonodaje zavezujoče za države članice. Vsaka od držav članic prenese direktive v svoj pravni red na različne načine. Nekatere države vključijo direktive v svojo obstoječo zakonodajo (Slovenija), medtem ko druge za prenos direktive sprejmejo posebne zakonodajne predpise (Škotska). V poglavju »Zakonodaja v predhodnem postopku« smo se spoznali z obema načinoma

prenosa direktiv v pravni red držav članic. Zdaj lahko podamo odgovora na sledeča zastavljena vprašanja:

- Ali lahko Slovenija povzame kaj po škotski zakonodaji oziroma ali lahko Škotska povzame kaj po slovenski zakonodaji?
- So med njima razlike?

Čeprav prenesena direktiva v obeh zakonodajah določa enake postopke PVO in s tem tudi predhodnega postopka, pa med njima obstajajo razlike:

- V slovenski zakonodaji predhodni postopek v okviru postopka PVO pokrivata dva zakonodajna predpisa, in sicer ZVO-1 v členih 51a in 51b in Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje. V škotski zakonodaji je predhodni postopek obravnavan v Uredbi o PVO (Škotska) 2017 v sklopu poglavij »Odločanje, ali je zahtevana PVO« in »Postopki v povezavi z vlogo za gradbeno dovoljenje«.
- Glede na ZVO-1 Uredbo o PVO (Škotska) 2017 podrobneje opisuje sam postopek PVO in obveznosti, ki jih imajo nosilci projektov ter organi (posvetovalna telesa, organ za načrtovanje, oddelek za načrtovanje in arhitekturo). Lahko rečemo, da ZVO-1 samo na grobo povzame posamezno fazo postopka PVO.
- V Sloveniji predhodni postopek izvaja ARSO, ki je organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor (MOP). Na drugi strani je na Škotskem za odločanje, ali je zahtevana PVO, zadolžen organ za načrtovanje. Poleg organa za načrtovanje lahko v samo odločanje poseže škotska vlada, to je oddelek za načrtovanje in arhitekturo. Oddelek za načrtovanje in arhitekturo odloča, ali je zahtevana PVO po svoji lastni volji ali na zahtevo nosilca projekta (pritožba na mnenje predhodne presoje s strani organa za načrtovanje, nosilec projekta zaprosi za usmeritev predhodne presoje).
- Uredba o PVO (Škotska) 2017 povzema roke za sprejetje odločitve po evropski direktivi PVO. Organ za načrtovanje mora v 21 dneh podati mnenje (izdati sklep), ali je zahtevana PVO, oziroma najpozneje v 90 dneh, kadar gre za obravnavo kompleksnega projekta, ob dogovoru z nosilcem projekta. V nasprotju s škotsko zakonodajo pa ZVO-1 predvideva 21 dni, da zaproseni posvetovalni organ (ministrstva, organizacije) podajo svoje mnenje ARSO. ARSO mora v 60 dneh od prejema popolne vloge izdati sklep, ali je zahtevana PVO.
- Uredba o PVO (Škotska) 2017 dopušča, da nosilec projekta predloži poročilo o vplivih na okolje, tudi če ni bilo predhodno pridobljeno mnenje ali usmeritev predhodne presoje. V tem primeru je izvedba PVO za projekt obvezna, tudi če bi predhodna presoja pokazala, da PVO ni zahtevan.

Spoznali smo glavne razlike med obema zakonodajnima predpisoma s področja PVO, tako da sedaj lahko podamo, kaj bi lahko Slovenija ali Škotska prevzeli druga od druge:

- Slovenija lahko od Škotske povzame način, na katerega je napisana Uredba o PVO, saj pregledno obravnava posamezno fazo postopka PVO, dolžnosti, ki jih ima posamezni deležnik v postopku PVO in časovnico v kolikih dneh je potrebno izvesti posamezno opravilo znotraj postopka.
- Od Škotske lahko Slovenija privzame usmeritve (Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland), 2011) in priročnik (A handbook on environmental impact assessment, 2013) kot pomoč pri odločanju v predhodnem postopku in postopku PVO.
- Od Slovenije lahko Škotska privzame merila in pragove. Kot je razvidno iz tabele 9, ima Škotska merila in pragove za projekte postavljene zelo splošno. Opis posameznega projekta v prilogi 2 Uredbe o PVO (Škotska) 2017 je podan zelo posplošeno, saj so projekti povzeti iz priloge 2 Direktive 2011/92/EU. To je razvidno, če med sabo primerjamo tabeli 2 in 9. Na drugi strani pa je Slovenija v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ne le prenesla posege, ampak je posamezne posege tudi natančneje opredelila. S podrobnejšo opredelitvijo vrste projektov, kakor tudi meril in pragov se izognemo poznejšim postopkom pred sodiščem Evropske unije.

Kako pomemben je predhodni postopek v okviru PVO, smo spoznali, ko smo prebirali strokovno literaturo s področja PVO. Lahko rečemo, da je korektno in nepristransko izvedena predhodna presoja temelj za nadaljnje okoljske presoje. Predhodna presoja, ki jo izvede organ za projekt, mora tako biti ponovljiva, transparentna, sorazmerna in robustna. Veliko število sodb pred Sodiščem Evropske unije je prav zaradi predhodnega postopka, kar lahko razberemo iz publikacije »Presoja vplivov na okolje; odločitve sodišča«, ki jo je izdala Evropska komisija leta 2013. Z namenom, da bi zmanjšali negotovost glede interpretacije nekaterih projektov, ki so navedeni v Direktivi 2011/92/EU, je Evropska komisija izdala »Razlago opredelitev kategorij projektov iz priloge 1 in 2 direktive o presoji vplivov na okolje«. Z njo si prizadevajo podati uporabne vire informacij, zlasti sodb Sodišča Evropske unije, pragove in merila, ki jih uporabljajo države članice, opredelitve, podane znotraj drugih direktiv, in uporabo ustreznih smernic.

Iz obravnavane zakonodaje je razvidno, da se okoljske presoje med sabo prepletajo in dopolnjujejo. Na eni strani imamo CPVO, ki je namenjena planom. Na drugi strani imamo PVO, ki je namenjena projektom. Kot vez med obema pa je presoja sprejemljivosti. Evropska komisija je v letu 2016 izdala Smernice 2016/C 273/01, s katerimi želi v postopek PVO uvesti racionalizacijo. Osredotoča se na nekatere faze postopka PVO in določa načine racionalizacije različnih okoljskih presoj v okviru skupnih in/ali usklajenih postopkov. Tako sta nam v predhodnem postopku podrobno in kakovostno izvedena CPVO ter presoja sprejemljivosti lahko v pomoč pri odločanju, ali je zahtevan PVO ali ne.

Ob poznavanju zakonodaje s področja PVO smo sami na primeru visokovodnega zadrževalnika, to je zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku v občini Logatec, izvedli predhodno presojo. S tem smo dobili vpogled v sam postopek ter si odgovorili na zastavljeno vprašanje, in sicer: Ali lahko projektant ob primernem znanju sam preveri strokovna merila predhodne preveritve za predviden poseg v okolje (projekt)? Z izvedbo predhodne presoje nismo dobili samo odgovora na zastavljeno vprašanje, ampak tudi pomembne ugotovitve. Te so sledeče:

- Zakonodaja predvideva, da mora organ opraviti na zahtevo nosilca projekta predhodno presojo, s katero se za projekt ugotovi, ali je zahtevana PVO. Ob primernem znanju in objektivnosti projektant lahko sam preveri strokovna merila predhodne presoje za svoj projekt.
- S predhodno presojo za zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika smo prišli do ugotovitve, da za obravnavani poseg v okolje (projekt) ni zahtevana izvedba PVO in s tem pridobitev okoljevarstvenega soglasja. Ker pa se projekt nahaja v območju naravnih vrednot lokalnega pomena, pa je treba za projekt pridobiti naravovarstvene smernice. Projekt se lahko izvede pod določenimi pogoji, ki morajo biti navedeni v naravovarstvenem soglasju oziroma jih morajo podati ustrezni organi, ki podajajo soglasje k izvedbi. Dobljena ugotovitev je skladna z sklepom, ki ga je za omenjeni poseg izdal ARSO, in sicer da ni potrebno izvesti PVO in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.
- PVO je interaktivni proces, katerega cilj je zagotoviti zgodnje upoštevanje okoljskih vprašanj v vseh fazah projektnega načrtovanja. Na ta način lahko PVO vodi do izboljšav v načrtovanju, vključujoč integracijo ukrepov za ublažitev posega. Sam predhodni postopek, to je preverjanje strokovnih meril, lahko uporabijo tudi projektanti, ko na začetku snujejo svoje projekte. Z merili in kontrolnimi seznammi lahko na ta način sami preverijo vplive na okolje in pristopijo k iskanju alternativ. S tem že v zgodnji fazi načrtovalskega procesa sledimo ciljem direktive PVO in okoljskim akcijskim programom, da je potrebno okoljske vidike upoštevati v najzgodnejših fazah tehničnega načrtovanja in sprejemanja odločitev.

V sklopu diplomske naloge je bila izvedena anketa o predhodnem postopku, saj smo želeli dobiti vpogled v poznavanje predhodnega postopka s strani strokovne javnosti. Zastavili smo si dve vprašanji, na kateri smo s pomočjo ankete želeli dobiti odgovor, in sicer:

- Ali strokovna javnost pozna predhodni postopek?
- Ali je treba nameniti večjo pozornost informiranju strokovne javnosti o predhodnem postopku?

Anketa je bila opravljena med člani Društva vodarjev Slovenije. Na nagovor je kliknilo 73 članov, medtem ko jih je anketo izpolnilo samo 24. Glede na število izpolnjenih anket lahko samo predpostavimo, ali je strokovna javnost seznanjena s

predhodnim postopkom ali ne. Da bi lahko z gotovostjo odgovorili, bi potrebovali večji vzorec anketirancev. Vendar bomo na podlagi izvedene ankete odgovorili še na zadnji zastavljeni vprašanji.

- Izvedena anketa je pokazala, da je strokovna javnost relativno dobro seznanjena s spremembami v ZVO-1, ki uvajajo v slovenski pravni red predhodni postopek, saj je 71 % članov seznanjenih s spremembo zakonodaje.
- Ko smo člane spraševali o samem predhodnem postopku, smo prišli do ugotovitve, da ga ne poznajo dovolj podrobno. Največji problem je predstavljalo vprašanje o spremembah posega v okolje (projekta) in o tem, ali je treba za spremembe tudi izvesti predhodni postopek. Na omenjeno vprašanje je pravilno odgovorilo le 12 % članov. Če povzamemo, strokovna javnost pozna postopek predhodne presoje, do nevednosti pa pride, ko gre za spremembo ali razširitev določenega posega.
- Iz ankete je razvidno, da je treba večjo pozornost nameniti informiranju strokovne javnosti o predhodnem postopku. Strokovna javnost je v anketi izrazila potrebo po smernicah ali priročniku o presoji vplivov na okolje. Izdaja smernic in priročnika o presoji vplivov na okolje po zgledu Škotske bi predstavljala pomemben pripomoček za organe v predhodnem postopku in postopku PVO, kakor tudi za strokovno javnost, ki se srečuje s presojami vplivov na okolje.

Diplomsko delo je pokazalo, da je predhodni postopek temeljni kamen postopka PVO, ki mu je treba nameniti veliko pozornosti. Čeprav je predhodni postopek prisoten v okoljski politiki vse od njenega začetka, pa se mu veljavo daje šele v zadnjih letih, predvsem s sprejetjem Direktive 2014/52/EU. V prihodnje bo treba več delati na prepoznavnosti predhodnega postopka med strokovno javnostjo. Predhodni postopek je v prvi vrsti upravni postopek, s katerim organ odloča, ali projekt oziroma poseg v prostor zahteva PVO. Vendar je predhodni postopek ob pravilni uporabi zaradi svoje pomembnosti lahko tudi dragoceno orodje v rokah projektanta. S preverjanjem strokovnih meril lahko v zgodnji fazi načrtovalskega procesa sledimo ciljem direktive PVO in okoljskim akcijskim programom, torej okoljske vidike upoštevamo v najzgodnejših fazah tehničnega načrtovanja in sprejemanja odločitev.

LITERATURA IN VIRI

- A European Community policy and action programme on the environment (1982 to 1986). (17. februar 1983). Resolution of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 7 February 1983 on the continuation and implementation of a European Community policy and action progr. *Uradni list Evropske unije*, OJ C 46, str. 1–16 (DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1983:046:FULL&from=EN>
- A European Community policy and action programme on the environment (1987-1992). (7. december 1987). Resolution of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council of 19 October 1987 on the continuation and implementation of a European Community policy and action progra. *Uradni list Evropske unije*, OJ C 328, str. 1–44 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1987:328:FULL&from=EN>
- A European Community policy and action programme on the environment. (13. junij 1977). Resolution of the Council of the European Communities and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council of 17 May 1977 on the continuation and implementation of a European Community policy and action programme o. *Uradni list Evropske unije*, OJ C 139, str. 1–46 (DA, DE, EN, FR, IT, NL). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:41977X0613&qid=1494146080732&from=EN>
- ARSO. (2017a). *Potresna nevarnost, Karta tveganja nastanka podorov zaradi potresov*. Pridobljeno marec 2017 iz Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje: http://www.arso.gov.si/potresi/podatki/tveganje_podorov.html
- ARSO. (2017b). *Potresna nevarnost; Karta tveganja nastanka plazov zaradi potresov*. Pridobljeno 2017. marec 2017 iz Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje: http://www.arso.gov.si/potresi/podatki/tveganje_plazov.html
- Carson, R. (1994). *Silent Spring; With an Introduction by Vice President Al Gore*. New York: Houghton Mifflin Company.
- Craik, N. (2010). *The international law of environmental impact assessment: process, substance and integration*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Department for Communities and Local Government. (2006). *Environmental Impact Assessment: A guide to good practice and procedures*. London: DCLG Publications. Pridobljeno 22. julij 2016 iz <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20120919132719/www.communities.gov.uk/documents/planningandbuilding/pdf/151087>
- Direktiva 2000/60/ES. (22. december 2000). Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike. *Uradni list Evropske unije*, L 327/1, str. 275-346. Pridobljeno 22. december 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0060&from=SL>

- Direktiva 2001/42/ES. (21. julij 2001). DIREKTIVA 2001/42/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje. str. 157-164. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001L0042&from=EN>
- Direktiva 2003/35/ES. (25. junij 2003). DIREKTIVA 2003/35/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodi. *Uradni list Evropske unije*, L 156, str. 466-473. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0035&from=EN>
- Direktiva 2003/4/ES. (14. marec 2003). DIREKTIVA 2003/4/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS. *Uradni list Evropske unije*, L41/26, str. 375-381. Pridobljeno 6. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003L0004&from=SL>
- Direktiva 2007/60/ES. (6. november 2007). Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti. *Uradni list Evropske unije*, L 288, str. 27-34. Pridobljeno 22. december 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007L0060&from=SL>
- Direktiva 2011/92/EU. (28. januar 2012). DIREKTIVA 2011/92/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 13. december 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. *Uradni list Evropske unije*, L 26, str. 1-21. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2012:026:FULL&from=SL>
- Direktiva 2014/52/EU. (25. april 2014). DIREKTIVA 2014/52/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. *Uradni list Evropske unije*, L 124, str. 1-18. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2012:026:FULL&from=SL>
- Direktiva 85/337/EGS. (5. julij 1985). DIREKTIVA SVETA z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov na okolje nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. *Uradni list Evropskih skupnosti*, L 175, str. 248-256. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31985L0337&from=EN>
- Direktiva 97/11/ES. (14. marec 1997). DIREKTIVA SVETA 97/11/ES z dne 3. marec 1997 o spremembi Direktive 85/337/EGS o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje. *Uradni list Evropskih skupnosti*, L 73, str. 151-161. Pridobljeno 5. junij 2016 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997L0011&from=EN>
- EnKlikanketa. (2016). Pridobljeno 10. december 2016 iz <https://www.1ka.si/>
- Environmental Assessment. (15. asp 2005). Environmental Assessment (Scotland). *Office of the Queen's Printer for Scotland, Act 2005*. Pridobljeno 7. avgust 2016 iz http://www.legislation.gov.uk/asp/2005/15/pdfs/asp_20050015_en.pdf
- EPA. (2017). *United States Environmental Protection Agency*. Pridobljeno 15. maj 2017 iz National Environmental Policy Act: <https://www.epa.gov/nepa>

- Evropska komisija. (2008). *Environmental Impact Assessment. Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive*. Pridobljeno 6. marec 2017 iz European Commission; Environment: http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/pdf/interpretation_eia.pdf
- Evropska komisija. (2013). *Environmental Impact Assessment. Environmental Impact Assessment of Projects; rulings of the Court of Justice*. Pridobljeno 15. november 2016 iz European Commission; Environment: http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/eia_case_law.pdf
- Evropska komisija. (2015a). *Environmental Impact Assessment. Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of EIA Directive*. Pridobljeno 10. november 2016 iz European Commission; Environment: http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/cover_2015_en.pdf
- Evropska komisija. (2015b). *Okolje*. Pridobljeno 18. februar 2017 iz EU Bookshop: <https://bookshop.europa.eu/sl/okolje-pbNA0414868/?CatalogCategoryID=sciép2OwkkgkAAAE.xjhtLxJz>
- Evropska komisija. (2016). *Izvrševanje okoljske zakonodaje: kaj to pomeni za vas?* Pridobljeno 18. februar 2017 iz EU Bookshop: <https://bookshop.europa.eu/sl/izvr-evanje-okoljske-zakonodaje-pbKH0416993/?CatalogCategoryID=h2YKABstrXcAAAEjXJEY4e5L>
- Flood Risk Management. (13. maj 2009). *Flood Risk Management (Scotland) Act 2009. Office of the Queen's Printer for Scotland*, str. 1-79. Pridobljeno 28. december 2016 iz <http://www.legislation.gov.uk/asp/2009/6/data.pdf>
- Geoportal ARSO. (2017a). *Atlasokolja*. Pridobljeno 1. marec 2017 iz http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- Geoportal ARSO. (2017b). *Spletna objektna storitev (WFS)*. Pridobljeno 1. marec 2017 iz http://gis.arso.gov.si/wfs_web/faces/WFSLayersList.jspx
- Guidance on EIA: Screening. (2001). *Environmental Impact Assessment. Guidance on EIA: Screening*. Pridobljeno 4. junij 2016 iz European Commission; Environment: <http://ec.europa.eu/environment/archives/eia/eia-guidelines/g-screening-full-text.pdf>
- IZVO-VODAR. (2016). *Zmanjševanje poplavne nevarnosti Logatca*. PGD št. IV-47/14-1.1-PGD, Ljubljana.
- Kolar Planinšič, V. (25. marec 2016). *Revija EOL. Arhiv števil. Predhodni postopek - novost pri posegih v okolje - EOL*. Pridobljeno 27. marec 2017 iz Zelena Slovenija: <http://www.zelenaslovenija.si/revija-eol-/arhiv-stevilk-eol/arhiv/3630-predhodni-postopek-novost-pri-posegih-v-okolje-eol-107>
- Living well, within the limits of our planet. (28. december 2013). Decision No 1386/2013/EU of the European Parliament and of the Council of 20 November 2013 on a General Union Environment Action Programme to 2020 'Living well, within the limits of our planet' Text with EEA relevance. *Uradni list Evropske unije, OJ L 354*, str. 171–200 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386&from=EN>
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2015a). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. EIA Screening*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/eia_screening_5jun15.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2015b). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. Posegi in merila*. Pridobljeno 25. marec 2017

- iz
http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/posegi_in_merila_5jun15.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2015c). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. EIA Screening in Austria*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/eia_screening_austria_5jun15.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2015d). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Uposabljanje. Modul 1. EIA Screening in Slovenia*. Pridobljeno 25. marec 2107 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/eia_screening_Slovenia_5jun15.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2015e). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. Procedures and practice in EIA preliminary procedures - screening in Slovenia*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz <http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/bratina.pdf>
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2016a). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. SEA/EIA Directives: Screening and cumulative impacts*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/jaspers_15jun16.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2016b). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. European Court of Justice, Court cases. Part 1*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/jaspers_case1_15jun16.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2016c). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. European Court of Justice, Court cases, Part 2*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/jaspers_case2_15jun16.pdf
- Ministrstvo za okolje in prostor. (2016d). *Delovna področja. Presoje vplivov na okolje. Usposabljanje. Modul 1. Cumulative effects in screening and scoping*. Pridobljeno 25. marec 2017 iz http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/cpvo/izobrazevanje/jaspers_cumulative_impacts_15jun16.pdf
- MKDIOZ. (7. junij 2004). Zakon o ratifikaciji Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah. *Uradni list RS*, str. 4234-4253. Pridobljeno 23. december 2016 iz https://www.uradni-list.si/_pdf/2004/Mp/m2004062.pdf
- Noble, B. F. (2015). *Introduction to environmental impact assessment: a guide to principles and practice*. Ontario: Oxford University Press Canada.
- Občina Logatec. (28. november 2016). *Okolje in prostor; Urejanje in načrtovanje prostora; Prostorski akti občine*. Pridobljeno 26. marec 2017 iz Občina Logatec: <http://d2rpb10jy944s.cloudfront.net/IZBOR/OPN/OPN%20-%20NPB-11-2016.pdf>
- Office of the Deputy Prime Minister. (2005). *A Practical Guide to Strategic Environmental Assessment Directive*. London: Office of the Deputy Prime Minister. Pridobljeno 25. september 2016 iz

- https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/7657/practicalguidesea.pdf
- Ohliger, T. (junij 2016). *Okoljska politika: Splošna načela in osnovni okvir*. Pridobljeno 2. oktober 2016 iz Evropski Parlament: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/si/displayFtu.html?ftuid=FTU_5.4.1.html
- Planning Advice Note 1/2013: Environmental Impact Assessment. (2013b). *Planning Advice Note 1/2013: Environmental Impact Assessment*. Edinburgh: The Scottish Government. Pridobljeno 7. avgust 2016 iz <https://beta.gov.scot/publications/planning-advice-note-1-2013-environmental-impact-assessment/documents/00432581.pdf?inline=true>
- Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland). (2011). *Planning Circular 3/2011: The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland)*. Edinburgh: The Scottish Government. Pridobljeno 22. julij 2016 iz <http://www.gov.scot/Resource/Doc/350238/0117228.pdf>
- Planning etc. (20. december 2006). Planning etc. (Scotland) Act 2006. *Office of the Queen's Printer for Scotland, 2006 asp 17*, str. 1-104. Pridobljeno 14. november 2016 iz <http://www.legislation.gov.uk/asp/2006/17/data.pdf>
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (3. april 2015). Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. *Uradni list RS*, str. 2475-2476. Pridobljeno iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV6035>
- Pravilnik o metodologiji za določanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. (6. julij 2007). Pravilnik o metodologiji za določanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti. *Uradni list Republike Slovenije, št. 60/07*, str. 8375-8386. Pridobljeno 28. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8318>
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. (14. januar 2011). Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. *Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11*, str. 326-327. Pridobljeno 10. junij 2016 iz http://www.uradni-list.si/_pdf/2004/Ur/u2004130.pdf#!u2004130-pdf
- Scottish Government, Natural Scotland. (2015). *Key Scottish Environment Statistics 2015*. Edinburgh : A National Statistics Publication for Scotland. Pridobljeno 5. junij 2017 iz <http://www.gov.scot/Resource/0048/00485076.pdf>
- Scottish Natural Heritage. (2013). *A handbook on environmental impact assessment* (Izv. 4). Pridobljeno 5. avgust 2016 iz <http://www.snh.org.uk/pdfs/publications/heritagemanagement/EIA.pdf>
- Smernice 2016/C 273/01. (27. julij 2016). Smernice Komisije za poenostavitev okoljskih presoj, ki se izvajajo v skladu s členom 2(3) direktive o presoji vplivov na okolje (Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2014/52/EU). *Uradni list Evropske unije, C 273*, str. 1-6. Pridobljeno 22. december 2016 iz [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0727\(01\)&from=SL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0727(01)&from=SL)
- The Conservation. (30. oktober 1994). The Conservation (Natural Habitats, &c.) Regulations 1994. *Office of the Queen's Printer for Scotland*, str. 1-61. Pridobljeno 5. december 2016 iz <http://www.legislation.gov.uk/uksi/1994/2716/made>

- The Planning Inspectorate, Habitats Regulations Assessment, Advice note ten: Habitats Regulations Assessment relevant to nationally significant infrastructure projects. (januar 2016). *Habitats Regulations Assessment, Advice note ten: Habitats Regulations Assessment relevant to nationally significant infrastructure projects*. Pridobljeno 27. februar 2017 iz National Infrastructure Planning: <https://infrastructure.planninginspectorate.gov.uk/wp-content/uploads/2015/06/Advice-note-10v4.pdf>
- The programme of action of the European Communities on the environment. (20. december 1973). Declaration of the Council of the European Communities and of the representatives of the Governments of the Member States meeting in the Council of 22 November 1973 on the programme of action of the European Communities on the environment. *Uradni list Evropske unije, UL C 112*, str. 1–53 (DA, DE, EN, FR, IT, NL). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:1973:112:FULL&from=EN>
- The Scottish Government. (2013a). *Strategic Environmental Assessment*. Edinburgh: The Scottish Government. Pridobljeno 7. avgust 2016 iz <http://www.gov.scot/Resource/0043/00432344.pdf>
- The Scottish Government. (2016). *Consultation on Environmental Impact Assessment amending Scottish Environmental Impact Assessment Regulations to Transpose Directive 2014/52/EU*. Edinburgh: The Scottish Government. Pridobljeno 4. december 2016 iz https://consult.scotland.gov.uk/eia-transposition-team/transposition-of-environmental-impact/user_uploads/eia-consultation-paper-2016-.pdf
- The Sixth Community Environment Action Programme. (10. september 2002). Decision No 1600/2002/EC of the European Parliament and of the Council of 22 July 2002 laying down the Sixth Community Environment Action Programme. *Uradni list Evropske unije, OJ L 242*, str. 1–15 (ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002D1600&from=EN>
- The Town and Country Planning. (2016). *The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017*. Office of the Queen's Printer for Scotland, str. 1-61. Pridobljeno 4. december 2016 iz https://consult.scotland.gov.uk/eia-transposition-team/transposition-of-environmental-impact/supporting_documents/Town%20and%20Country%20Planning%20%20EIA%20%20Draft%20regulations%20for%20Consultation.pdf
- The Town and Country Planning. (29. marec 2017). *The Town and Country Planning (Environmental Impact Assessment) (Scotland) Regulations 2017*. Office of the Queen's Printer for Scotland, str. 1-64. Pridobljeno 13. maj 2017 iz http://www.legislation.gov.uk/ssi/2017/102/pdfs/ssi_20170102_en.pdf
- The Water Environment. (31. marec 2011). *The Water Environment (Controlled Activities) (Scotland) Regulations 2011*. Office of the Queen's Printer for Scotland, str. 1-68. Pridobljeno 29. decembre 2016 iz <http://www.legislation.gov.uk/ssi/2011/209/made/data.pdf>
- Towards sustainability. (10. oktober 1998). Decision No 2179/98/EC of the European Parliament and of the Council of 24 September 1998 on the review of the European Community programme of policy and action in relation to the environment and sustainable development 'Towards sustainability'. *Uradni list Evropske unije, OJ L 275*, str. 1–13 (ES, DA, DE,

- EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV). Pridobljeno 7. maj 2017 iz <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31998D2179&from=EN>
- Tromans QC, S. (2012). *Environmental impact assessment*. West Sussex: Bloomsbury Professional Ltd.
- UNEP. (2002). *Environmental Impact Assessment Training Resource Manual; Topic 4 Screening*. Geneva: United Nations Environment Programme. Pridobljeno 5. avgust 2016 iz <http://unep.ch/etb/publication/EIAman/SecETopic4.pdf>
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. (3. december 2013). Uredba o ekološko pomembnih območjih. *Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13*, str. 10823-10834. Pridobljeno iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED629>
- Uredba o merilih za ocenjevanje vrednosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje. (6. februar 2009). Uredba o merilih za ocenjevanje vrednosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje. *Uradni list RS, št. 9/2009*, str. 700. Pridobljeno 10. junij 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED5016>
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov na okolje. (1. avgust 2005). Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov na okolje. *Uradni list RS, št. 73/05*, str. 7766-7771. Pridobljeno 10. junij 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=NAVO607>
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. (19. september 2008). Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. *Uradni list Republike Slovenije, št. 89/08*, str. 12205-12213. Pridobljeno 28. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED4840>
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). (18. marec 2016). Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000). *Uradni list Republike Slovenije, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14 in 21/16*, str. 2732-2792. Pridobljeno 27. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED283>
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje. (26. maj 2017). Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov v okolje. *Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17*, str. 3935-3937. Pridobljeno 5. junij 2017 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED6527>
- Uredba o vsebini in načinu priprave podrobnejšega načrta zmanjševanja ogroženosti pred poplavami. (29. januar 2010). Uredba o vsebini in načinu priprave podrobnejšega načrta zmanjševanja ogroženosti pred poplavami. *Uradni list Republike Slovenije, št. 7/10*, str. 830-833. Pridobljeno 28. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED5140>
- Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave. (15. maj 2009). Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave. *Uradni list*

- Republike Slovenije*, str. 5038-5041. Pridobljeno 22. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8124>
- Water Environment. (5. maj 2003). Water Environment and Water Service (Scotland) Act 2003. *Office of the Queen's Printer for Scotland*. Pridobljeno 5. november 2016 iz <http://www.legislation.gov.uk/asp/2003/3/data.pdf>
- ZON. (23. junij 2014). ZAKON o ohranjanju narave. *Uradni list RS*, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14, str. 5167-5176. Pridobljeno 10. junij 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1600>
- ZRSVN. (2017). *Naravovarstveni atlas*. Pridobljeno 1. marec 2017 iz <http://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>
- ZV-1. (29. julij 2015). Zakon o vodah (ZV-1). *Uradni list Republike Slovenije*, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, str. 6551-6554. Pridobljeno 27. december 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1244>
- ZVO-1. (25. april 2016). ZAKON o varstvu okolja. *Uradni list RS*, št. 39/2006–uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16, str. 4233-4239. Pridobljeno 10. junij 2016 iz <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1545>

PRILOGE

PRILOGA 1: Kontrolni seznam za predhodno presojo	88
PRILOGA 2: Kontrolni seznam za predhodno presojo	89
PRILOGA 3: Kontrolni seznam meril za vrednotenje pomembnosti okoljskih vplivov	90

Vprašanja, ki jih je potrebno upoštevati	Da / Ne / ?. Kratak opis	Ali ima lahko za posledico pomemben vpliv? Da / Ne /? - Zakaj?
Kratak opis projekta: Gradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku, višine do 8,5 m in koristne prostornine zadrževalnika 212.000 m³ do kote preliva 510,5 m.n.m..		
1 Ali bo gradnja, delovanje ali razgradnja projekta vključevala dejanja, ki bodo povzročila fizične spremembe na kraju samem (topografija, raba zemljišča, spremembe vodnih telesih, itd.)?	Da. Projekti vključuje gradnjo zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na kmetijskem zemljišču, katero je z OPN namenjeno vodni infrastrukturi.	Ne. Gradnja zemeljske pregrade na bo posegala v obstoječo strugo potoka ali spreminjala dno struge, razen na območju pregrade, kjer bo struga zacevljena.
2 Ali bo projekt funkcionalno ali prostorsko povezan z drugimi istovrstnimi že izvedenimi ali načrtovanimi projekti, tako da bodo skupni vplivi na okolje pomembnejši od vpiva posamičnih projektov?	Da. Projekt bo funkcionalno povezan z obstoječo zemeljsko pregrado suhega zadrževalnika Mareke na Reki in s predvidenim zadrževalnikom na Logaščici.	Da. Projekt bo imel za posledico pozitivni vpliv na zmanjševanje poplavne nevarnosti Logatca in sodi v omilitveni ukrep na področju poplavne varnosti.
3 Ali bodo pri gradnji ali delovanju rabljeni naravni viri, kot so tla, voda, surovine ali energija, zlasti obnovljivi ali redki viri?	Da. Pri gradnji se bo uporabljalo dolomitno kamnino, glino in zemlino.	Da. Če se naravne vire ne odvzame iz lokacij, ki so zakonsko določene za te potrebe.
4 Ali bo projekt vključeval rabo, shranjevanje, transport, ravnanje ali proizvodnjo snovi, ki bi lahko bile škodljive za človekovo zdravje ali za okolje ali ki bi lahko predstavljale tveganje za zdravje ljudi, dejansko ali domnevno?	Ne.	Ne.
5 Ali bodo v življenjskem ciklu projekta nastali odpadki?	Da. Pri gradnji bo prišlo do izkopavanja zemljin. Dano zemljinno bo potrebno transportirati na ustrezno odlagališče ali ponovno uporabiti, če ustreza zahtevanim standardom.	Da. Transport zemljin lahko pomembno vpliva na bližnje naselje (hrup, vibracije).
6 Ali bodo v zrak izpuščene kake nevarne, strupene ali škodljive snovi?	Ne.	Ne.
7 Ali bo projekt povzročal hrup in vibracije ali v okolje oddajal svetlobo, toploto ali elektromagnetno sevanje?	Da. Za čas gradnje bo na območju gradbišča prisoten hrup in vibracije.	Da. Transport zemljin lahko pomembno vpliva na bližnje naselje (hrup, vibracije).
8 Ali obstaja nevarnost onesnaženja tal ali vode (površinske, podzemne, priobalne vode ali morja) zaradi izpusta onesnaževal?	Ne.	Ne.
9 Ali obstaja, npr. zaradi uporabljenih snovi ali tehnologije, tveganje nastanka nesreč v življenjskem ciklu projekta, ki bi lahko vplivale na zdravje ljudi ali na okolje?	Ne.	Ne.
10 Ali bo projekt povzročil družbene razlike, npr. v demografiji, tradicionalnem načinu življenja, zaposlitvi?	Ne.	Ne.
11 Ali obstajajo dejavniki, katere je potrebno upoštevati, kot npr. posledični razvoj, ki bi vodil do okoljskih vplivov ali možnih kumulativnih vplivov z ostalimi obstoječimi ali načrtovanimi dejavnostmi v kraju?	Ne.	Ne.
12 Ali na lokaciji ali v njeni okolici obstajajo kaka območja s posebnimi pravnimi režimi, varovana zaradi svoje ekološke, krajinske, kulturne ali druge vrednosti, na katere bi projekt lahko vplival?	Da. Vodovarstveno območje, ekološko pomembno območje in območje naravnih vrednot.	Ne. Zemeljska pregrada suhega zadrževalnika ne bo imela vpliva na vodovarstveno območje, ekološko pomembno območje in območje naravnih vrednot.
13 Ali se na lokaciji ali v njeni okolici nahajajo posebna varstvena ali posebna ohranitvena območja po predpisih o ohranjanju narave (Natura 2000), na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
14 Ali na lokaciji ali v njeni okolici obstajajo kaka druga območja, ki so pomembna ali ranljiva zaradi svoje ekologije, na katere bi projekt lahko vplival, npr. mokrišča, visokogorje, gozdovi in druga gozdna zemljišča s poudarjenimi ekološkimi funkcijami?	Da. Obravnavano območje se uvršča med ekološko pomembna območja in sicer ID 39300 Dolina Črnega potoka in naravne vrednote ID 3981 Črni potok (pri Logatcu). Obravnavano območje predstavlja tudi območje varstva najboljših kmetijskih zemljišč.	Ne.

PRILOGA 1: Kontrolni seznam za predhodno presojo
(Vir: *Guidance on EIA: Screening, 2001, str. 22–24*)

Vprašanja, ki jih je potrebno upoštevati	Da / Ne / ?. Kratak opis	Ali ima lahko za posledico pomemben vpliv? Da / Ne / ? - Zakaj?
15 Ali na lokaciji ali v njeni okolici obstajajo kaka vodna telesa (celinske, obalne, morske ali podzemne vode) ali vodovarstvena območja, na katere bi projekt lahko vplival?	Da. Na obravnavanem območju je vodovarstveno območje vodnega vira CG-4 in CG-3.	Ne. Ob upoštevanju varstvenih ukrepov, kot jih določajo področni predpisi, ob doslednem upoštevanju ukrepov, ki so navedeni v OPN in dodatnih ukrepov navedenih v projektu Ocena vplivov suhega zadrževalnika na Črnem potoku v Občini Logatec na vodni vir CG-4.
16 Ali obstajajo območja ali značilnosti visoke krajine ali znanstvenega pomena na lokaciji ali v njeni okolici na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
17 Ali obstajajo poti ali objekti na lokaciji ali v njeni okolici, katere uporablja javnost za dostop do rekreacije in ostalih objektov, na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
18 Ali obstajajo transportne poti na lokaciji ali v njeni okolici, ki so dovzetne za zastoje ali katere povzročajo okoljske probleme, na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
19 Ali se projekt nahaja na vidno izpostavljenem kraju, kjer ga bo verjetno videlo mnogo ljudi?	Ne.	Ne.
20 Ali obstajajo območja ali značilnosti zgodovinskega ali kulturnega pomena na lokaciji ali v njeni okolici, na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
21 Ali se z izvedbo projekta spreminja dejanska raba zemljišča?	Ne.	Ne.
22 Ali se projekt umešča na doslej nepozidano območje, s čimer se bodo trajno spremenile lastnosti in raba tal?	Ne.	Ne.
23 Ali na kraju ali v njegovi okolici že obstajajo rabe prostora (npr. stanovanja, vrtovi, druga zasebna zemljišča, obrt in industrija, trgovina, rekreacija, javne površine in objekti, kmetijstvo, gozdarstvo, turizem, rudarstvo, kamnolom, energetski objekti), na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
24 Ali obstajajo plani za prihodnjo rabo zemljišča na lokaciji ali v njeni okolici, na katero bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
24 Ali obstajajo na lokaciji ali okoli nje gosto naseljena ali gosto pozidana območja, na katere bi projekt lahko vplival?	Ne.	Ne.
26 Ali se na lokaciji ali okoli nje nahajajo objekti s posebej občutljivimi skupinami prebivalstva, kot so bolnišnice, zdravilišča, šole, vrtci, ali z objekti, kjer se pogosto zadržujejo, srečujejo večje skupine ljudi (npr. za verske obrede, društvene aktivnosti)?	Ne.	Ne.
27 Ali se na lokaciji ali okoli nje nahajajo pomembne, visokokakovostne ali redke dobrine, na katere bi projekt lahko vplival? (npr. gozdovi s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo, kmetijska zemljišča z visoko boniteto, trajni nasadi, območja agromelioracij, viri pitne vode, akumulacijska jezera, komercialni ribniki, ribogojnice, vode posebnega pomena v ribištvi, rudniki)	Da. Na obravnavanem območju se nahajajo najboljša kmetijska zemljišča in vodni vir CG-4 z vodovarstvenim območjem.	Ne. Zemeljska pregrada suhega zadrževalnika bo na kmetijska zemljišča imela enaki vpliv, kot je sedaj ko na območju ni pregrade suhega zadrževalnika. Na vodni vir pregrada ne bo imela vpliva, saj je od vodnega vira odmaknjena.
28 Ali na lokaciji ali v njeni okolici obstajajo kaka območja, ki so že onesnažena ali jim je področna okoljska škoda, npr. ker so prekoračeni veljavni okoljski standardi, na katere bi projekt lahko dodatno vplival?	Ne.	Ne.
29 Ali je lokacija projekta dovzetna za potrese, pogrezanje, plazove, erozije, poplave ali ekstremne ali neugodne vremenske razmere, npr. temperaturne inverzije, megle, močan veter, kar bi lahko povzročilo, da bi projekt predstavljal okoljevarstveni problem?	Da. Območje občine Logatec je po seizmični karti Slovenije uvrščeno v 7. stopnjo MCS lestvice. Na območju občine Logatec je potresna ogroženost ocenjena na projektni pospešek 0,2 g, kar sodi med višje vrednosti. Večjih problemov v primeru potresa se ne pričakuje.	Da. Na zemeljski pregradi suhega zadrževalnika, bi se lahko pojavile razpoke.

**PRILOGA 2: Kontrolni seznam za predhodno presojo
(Vir: Guidance on EIA: Screening, 2001, str. 22–24)**

1	Ali bo prišlo do večjih spremem v okolju? Izgradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku ne bo povzročila večjih sprememb v okoljskih razmerah. Ob obilnejših padavinah, bi se voda zadrževala v zadrževalniku in s tem poplavlila obstoječe rastje na obravnavanem območju. Na obravnavanem območju imamo že sedaj ob obilnejših padavinah razlivanje Črnega potoka.
2	Ali bodo novi objekti bistveno večjih dimenzij od obstoječih v okolici? Da, zemeljska pregrada suhega zadrževalnika bo predstavljala nov objekt večjih dimenzij v obstoječem okolju.
3	Ali bo sprememba okolja neobičajna ali posebno kompleksna za lokacijo? Da. Sprememba bo predstavljala ločitev obstoječe doline Črnega potoka.
4	Ali bo vpliv razširjen na večjo površino, daljše razdalje? Izgradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku, bo imela pozitiven vpliv na poplavno nevarnost Logatca. Z izvedenim posegom se bo zmanjšala poplavna nevarnost Logatca.
5	Ali obstaja možnost čezmejnega vpliva? Ne.
6	Ali bo prizadeto veliko ljudi? Ne.
7	Ali bo prizadeto veliko drugih dejavnikov, npr. rastlin in živali, podjetij, stavb? Ne.
8	Ali bodo prizadeti vredni ali redki naravni viri ali pojavi? Ne.
9	Ali obstaja verjetnost, da bodo ogroženi okoljski standardi? Ne.
10	Ali obstaja verjetnost, da bodo prizadeta varovana območja narave, naravne vrednosti? Nizka nevarnost za površinsko vodo in habitat na območju gradbišča.
11	Ali obstaja velika verjetnost nastopa vpliva? Ne.
12	Ali bo vpliv dolgotrajen? Ne.
13	Ali bo vpliv prej stalen kot začasen? Predlagana gradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku predstavlja stalni objekt. Nizka nevarnost za površinsko vodo in habitat bo zgolj začasna in v času gradnje objekta.
14	Ali bo vpliv prej trajen kot občasen? Predlagana gradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku predstavlja stalni objekt. Nizka nevarnost za površinsko vodo in habitat bo zgolj začasna in v času gradnje objekta.
15	Če bo učinek očasen, ali bo pogost raje kot redek? /
16	Ali bo bil vpliv nepovraten? Predlagana gradnja zemeljske pregrade suhega zadrževalnika na Črnem potoku predstavlja stalni objekt. Zato ne bo nepovratnega vpliva.
17	Ali bo težko preprečiti, zmanjšati, odpraviti ali nadomestiti posledice? Ne. Potencialnim negativnim vplivom se bo izognilo z omilitvenimi pogoji in pogoji, ki so podani s strani soglasodajalcev k projektu.

PRILOGA 3: Kontrolni seznam meril za vrednotenje pomembnosti okoljskih vplivov
(Vir: Guidance on EIA: Screening, 2001, str. 25)